

MUNICIPIUL SALONTA

CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI SALONTA

str. Republicii Nr.1, cod poștal 415500, Județul Bihor

CUI 4593423

Tel: 0259-373243, 0359-409730, 0359-409731; Fax: 0359-409733

e-mail: primsal3@gmail.com; primsal@rdslink.ro

web-site: www.salonta.net

Vizat pt. legalitate,
Secretar General al U.A.T. Salonta
Patricia Edith IVANCIUC

TD,

PROIECT DE HOTĂRĂRE nr. 226/28.11.2022

**privind aprobarea Amenajamentul pastoral pentru pajiștile din cadrul Unității
Administrativ Teritoriale Municipiul Salonta, Județul Bihor**

Consiliul Local al Municipiului Salonta,

Văzând dispozițiile art.6 și ale art.9 din O.U.G. nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele ale art.8 și art.9 din H.G. nr. 1064/2013 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor O.U.G. nr.34/2013,

Reținând Referatul de aprobare nr. 8019 din 23.11.2023 al Primarului Municipiului Salonta, Török László în calitate de inițiator;

Analizând Raportul de specialitate nr. 8019 din 23.11.2023 al Compartimentul Cadastru prin care propune Consiliului Local aprobarea Amenajamentul pastoral pentru pajiștile din cadrul Unității Administrative Teritoriale Municipiul Salonta, Județul Bihor, înregistrat la Primăria Municipiului Salonta cu nr. 8018 din 23.11.2023.

Avizul comisiei de specialitate al Consiliului local al Municipiului Salonta;

Legea nr.52/2003, republicată privind transparența decizională în administrația publică;

Legea nr. 24/2000, privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

În temeiul prevederilor art.129 alin.(1) lit.c), alin (6) lit.c), art.139, alin.(1) și alin.(3) lit.e), art.196 alin.(1) lit.a), art.197-199 și art.362 alin.(2) din O.U.G.nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. Se aprobă Amenajamentul pastoral pentru pajiștile din cadrul Unității Administrative Teritoriale - Municipiul Salonta, înregistrat cu nr. 8018 din 23.11.2022, prevăzut în Anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. Amenajamentul pastoral prevăzut la art.1 reprezintă actul administrativ prin care se gestionează pajiștile aflate pe terenul municipiului Salonta și este valabil pe o perioadă de 10 ani.

Art. 3. La intrarea în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă HCLMS nr.

40/26.03.2015 privind aprobarea Amenajamentului Pastoral pentru municipiul Salonta.

Art. 4. Primarul Municipiului Salonta prin aparatul de specialitate va duce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

Art. 5. Prezenta hotărâre se comunică, cu:

Instituția Prefectului – Județul Bihor

Primarul Municipiului Salonta

Compartiment Cadastru

Compartiment Registru Agricol

Direcția pentru Agricultură Județeană Bihor

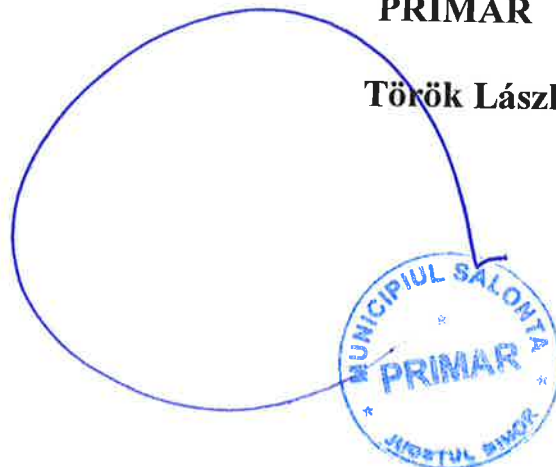
Salonta, la _____

Nr. _____

INIȚIATOR,

PRIMAR

Török László

MUNICIPIUL SALONTA
PRIMARUL MUNICIPIULUI SALONTA

str. Republicii Nr.1, cod poștal 415500, Județul Bihor
CUI 4593423

Tel: 0259-373243, 0359-409730, 0359-409731; Fax: 0359-409733

e-mail: primsal3@gmail.com; primsal@rdslink.ro

web-site: www.salonta.net

Nr. 8019 din 23.11.2022

REFERAT DE APROBARE
privind aprobarea Amenajamentul pastoral pentru pajiștile din cadrul Unității Administrativ Teritoriale
Municipiul Salonta, Județul Bihor

„Amenajamentul pastoral” reprezintă „documentația care cuprinde măsurile tehnice, organizatorice și economice necesare ameliorării și exploatării pajiștilor”, în conformitate cu obiectivele de management al pajiștilor prevăzute în „Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere prevederile art.6 alin.(2) din O.U.G. nr.34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991: ”Consiliile locale au obligația să elaboreze amenajamentul pastoral, valabil pentru toate pajiștile aflate pe unitatea administrativ - teritorială în cauză, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență.”

În vederea aplicării acestor dispoziții legale, prin Ordinul Prefectului - Județului Bihor nr. 390 din 11.11.2022 fost constituit grupul de lucru care să întocmească proiectul de amenajament pastoral pentru pajiștile permanente.

Modalitatea de administrare a pajiștilor aparținătoare unei localități, reprezintă felul în care se asigură managementul unei pajiști, respectiv organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente.

În vederea asigurării unui management corespunzător a pajiștilor permanente, trebuie să fie utilizate atât instrumente tehnice și juridice de specialitate, cât și instrumente de ordin financiar fără de care nu ar fi posibilă materializarea măsurilor tehnice și juridice.

Regulamentul de utilizare și gestionare al pajiștilor este inclus în „amenajamentul pastoral”, iar „autoritatea contractantă are obligația de a include în cadrul documentației de concesiune sau închiriere a pajiștilor, amenajamentele pastorale și condițiile speciale de îndeplinire a contractului, cu respectarea prevederilor legale în vigoare. Regulamentele de utilizare și gestionare al pajiștilor trebuie să fie clare, concise și să folosească un limbaj accesibil.

În elaborarea rapoartelor de monitorizare a pajiștilor se va ține cont de faptul că acestea vor reprezenta argumentele științifice pe baza cărora, factorii de decizie, vor lua deciziile adecvate privind măsurile de management necesare pentru gestionarea pajiștilor.

În conformitate cu dispozițiile art.9 alin.(9) din O.U.G. nr.34/2013, proiectul amenajamentului pastoral trebuie supus aprobării Consiliului local.

Față de cele mai sus menționate inițiez proiectul de hotărâre privind aprobarea Amenajamentului pastoral pentru pajiștile permanente din Municipiului Salonta, județul Bihor, pe care îl supun dezbaterii și adoptării de către Consiliul local al Municipiului Salonta.

INIȚIATOR,

PRIMAR
Török László

MUNICIPIUL SALONTA
COMPARTIMENT CADASTRU

str. Republicii Nr.1, cod poștal 415500, Județul Bihor
CUI 4593423

Tel: 0259-373243, 0359-409730, 0359-409731; Fax: 0359-409733

e-mail: primsal3@gmail.com; primsal@rdslink.ro

web-site: www.salonta.net

Nr. 8019 din 23.11.2023

RAPORT DE SPECIALITATE
privind aprobarea Amenajamentul pastoral pentru pajiștile din cadrul Unității Administrativ Teritoriale
Municipiul Salonta, Județul Bihor

În conformitate cu prevederile art.6 alin.(1) din O.U.G. nr.34/2013 organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare și al prevederilor art. 8 și art. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 1064/2013 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare: "modul de gestionare a pajiștilor se stabilește prin amenajamente pastorale.", respectiv,

Potrivit prevederilor și art. 9, alin.(9): "Consiliile locale au obligația să aprobe amenajamentele pastorale, valabile pentru toate pajiștile permanente aflate pe unitatea administrativ-teritorială în cauză, întocmite de către specialiștii din cadrul primăriilor, al direcțiilor județene pentru agricultură sau de către specialiștii din cadrul inspectoratelor teritoriale de regim silvic și de vânătoare, după caz, conform ghidului elaborat de Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Pajiști Brașov, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență."

Conținutul amenajamentului pastoral se aprobă și se detaliază prin normele metodologice aprobate prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Folosirea și exploatarea pajiștilor se fac cu respectarea bunelor condiții agricole și de mediu, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

În vederea reglementării perioadelor și condițiilor de pășunat, consiliile locale pot aproba regulamentul de pășunat valabil pe întreg teritoriul administrativ al unității administrativ - teritoriale.

În condițiile art. 9 alin. (9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013 se constituie un grup de lucru, la nivel județean, care întocmește proiectul de amenajament pastoral.

Amenajamentul pastoral a fost elaborat în baza documentelor și a studiilor realizate de către grupul de lucru constituit în acest sens prin Ordinul Prefectului – Județul Bihor nr. 390/11.11.2022.

Documentul a fost înregistrat la Primăria Municipiului Salonta, sub nr. 8018 din 23.11.2023.

Actualizarea proiectelor de amenajamente pastorale se realizează pe o perioadă de 10 ani.

Proiectul de amenajament pastoral va cuprinde, în mod obligatoriu, cel puțin următoarele elemente:

- a) descrierea situației geografice, topografice și planul parțelar al pajiștilor aflate pe teritoriul unității administrativ - teritoriale;
- b) descrierea solului și a florei;
- c) capacitatea de pășunat a pajiștii;
- d) lucrările de îngrijire și îmbunătățire a pajiștilor;
- e) planul de fertilizare și măsurile agropedoameliorative."

Ultimul amenajament pastoral a fost aprobat prin HCLMS nr. 40/26.03.2015 privind aprobarea Amenajamentului Pastoral pentru municipiul Salonta

Luând în considerare:

- Prevederile art. 6 și art. 9, alin. (9) din O.U.G. nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului

- funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare;
- Prevederile art. 8 și art. 9 din H.G. nr. 1064/2013 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare;
 - Prevederile H.G. nr. 214/2017 pentru aprobarea procedurii privind asigurarea fondurilor necesare pentru realizarea amenajamentelor pastorale ale suprafețelor de pajiști permanente, precum și pentru modificarea și completarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.064/2013;
 - Amenajamentul pastoral pentru pajiștile permanente din Municipiul Salonta, județul Bihor, elaborat de grupul de lucru constituit în acest sens prin Ordinul Prefectului – Județul Bihor nr. 390 din 11.11.2022 înregistrat la Primăria Municipiului Salonta sub nr. 7770 din 15.11.2022 .
 - Legea nr.52/2003, republicată privind transparența decizională în administrația publică.

Ținând cont de cele de mai sus prevăzute,

În temeiul prevederilor art.129 alin.(1) lit.c), alin (6) lit.c) art.139, alin.(1) și alin.(3) lit.e), art.196 alin.(1) lit.a), art.197-199 și art.362 alin.(2) din O.U.G.nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

Având în vedere că studiul respectiv a fost elaborat de grupul de lucru constituit în acest sens, se propune adoptarea de către Consiliul Local al Municipiului Salonta a unei hotărâri, privind aprobarea Amenajamentului pastoral pentru pajiștile permanente din Municipiului Salonta, județul Bihor, conform proiectului de hotărâre inițiat în acest sens de primarul Municipiului Salonta.

COMPARTIMENTUL CADASTRU,

PROPUNE:

CONSILIULUI LOCAL AL MUNICIPIULUI SALONTA

Art. 1. Se aprobă Amenajamentul pastoral pentru pajiștile din cadrul Unității Administrative Teritoriale Municipiul Salonta, înregistrat cu nr. 8018 din 23.11.2022, prevăzut în Anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

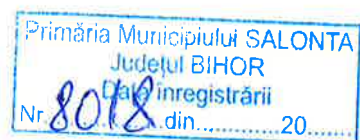
Art. 2. Amenajamentul pastoral prevăzut la art.1 reprezintă actul administrativ prin care se gestionează pajiștile aflate pe terenul municipiului Salonta și este valabil pe o perioadă de 10 ani.

Art. 3. La intrarea în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă HCLMS nr. 40/26.03.2015 privind aprobarea Amenajamentului Pastoral pentru municipiul Salonta.

Compartiment Cadastru,

Inspector,
Fazekas Zsolt

23. NOV. 2022

**PROIECT DE AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU
PAJIȘTILE DIN CADRUL UNITĂȚII
ADMINISTRATIV-TERITORIALE SALONTA**

PREZENTA LUCRARE A FOST ELABORATĂ DE:

FAZEKAS ZSOLT

BALOGH GÁBOR PÉTER

PĂFUCAN IOAN

„Iarba este iertarea naturii, binecuvântarea ei constantă. Câmpii călcate de lupte, saturate de sânge, sfâșiate de urmele roșilor de tun, înverzesc din nou cu iarbă, iar măcelul se uită.

Păduri putrezesc, recolte pier, flori dispar, dar iarba este nemuritoare.

Semănată de vânturi, de către păsările călătoare, de firea subtilă a stihilor care sunt păstorii și servitorii ei, îndulcește profilul aspru al lumii. Ea invadează singurătatea deșerturilor, urcă pantele, înverzește și culmile nemângâiate ale munților schimbă climate și determină istoria, caracterul și destinul națiunilor.

Nu poartă blazonul de floare pentru a vrăji simțurile cu strălucire și splendori, dar culoarea ei simplă este mai fermecătoare decât crinul și trandafirul.

Nu produce fructe în pământ sau aer, dar dacă recolta sa ar lipsi un singur an, foametea ar depopula lumea.”

Kansas Magazine, 1872

J.J. INGALIS (1833-1900)

Senator de Kansas, SUA

INTRODUCERE

Pajiștile, dintre toate structurile agricole, reprezintă învelișul vegetal care asigură nu numai cel mai valoros și mai eficient furaj pentru creșterea animalelor de pe întreaga suprafață a Terrei, ci reprezintă o sursă naturală dintre cele mai importante pentru menținerea vieții pe Pământ. De asemenea, pajiștile, mai ales cele temporare, pot fi considerate sisteme adecvate de agricultură de tip "cover crops", de lungă durată, ce acoperă solul cu o vegetație caracteristică pe toată durata unui an agricol, contribuind direct la îmbunătățirea fertilității solului, la diversificarea hranei animalelor, la reglarea permanentă a factorilor naturali.

Rezultatele experimentale obținute de-a lungul timpului au evidențiat progrese remarcabile înregistrate în domeniul pajiștilor temporare, eficiența lor fiind dependentă de condițiile staționare, de gradul de intensificare și optimizare a culturii, de materialul biologic folosit, de compatibilitatea dintre specii și de modul de gestionare. Pajiștea este resursa majoră a biosferei care susține în viață aproximativ un miliard de oameni în întreaga lume. Odată cu dezvoltarea agriculturii și a mijloacelor de producție, intervenția omului în ecosistemele de pajiști naturale s-a accentuat progresiv. Astăzi, fizionomia formațiunilor respective, indiferent de originea lor, este determinată, în primul rând, de om și de animalele crescute de el.

În Europa industrializată, pajiștile acoperă circa 30 % din suprafața agricolă și formează baza unui puternic sector al creșterii animalelor rumegătoare. Modul în care pajiștile oferă servicii este tot mai afectat, prin procese care sunt de obicei numite "schimbări la nivel mondial". Intensificarea gestionării agricole a pajiștilor dar și producția de bunuri și servicii de mediu a acestora sunt puternic afectate de piețele globale, de evoluțiile internaționale rezultate prin schimbul de informații la nivel mondial dar în egală măsură, de schimbările climatice.

Acești factori sunt o provocare serioasă în funcționarea pajiștilor și există o incertitudine mare cu privire la modul cum se vor menține în viitor. Astfel, în 2010 organizatorii Conferinței Europene a Pajiștilor (European Grasslands Federation, EGF) au stabilit ca subiect general al conferinței "Pajiștile într-o lume în schimbare". Este prima dată când acest subiect a fost abordat ca temă majoră pentru o conferință EGF. Congresul a făcut o interesantă analiză a relației animal-pajiște, evidențiindu-se o paletă largă de situații de la cele cu inputuri reduse până la cele intensive.

În cadrul dezbaterilor privind schimbările climatice cauzate de efectul de seră, pajiștile au fost clasificate ca un depozit important de carbon, prin stocarea acestuia în cantitate mai mare, în comparație cu terenurile arabile.

Modalitatea de administrare a pajiștilor aparținătoare unei localități, reprezintă felul în care se asigură managementul unei pajiști, respectiv organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente (conform OUG nr. 34/2013 cu completările HG 78/2015).

Teritoriul luat în studiu se suprapune cu anumite porțiuni de pajiști pe siturile arheologice.

Măsuri de conservare:

- menținerea neschimbată a habitatului, includerea în regim de protecție strictă – evitarea schimbării categoriei de folosință a terenului
- limitarea pășunatului în aceste zone, dar și a trecerii turmelor de animale
- utilizarea resurselor în manieră tradițională fără a exista intervenții care ar putea avea consecințe asupra stării actuale a sitului.

- interzicerea construirii de noi drumuri agricole
- controlul turismului (ieșirile din potecă, „scurtăturile”)
- interzicerea arderii vegetației

Obiectivul prezentului amenajament pastoral îl constituie amenajarea pajiștilor permanente deținute de Unitatea Administrativ Teritorială Salonta, localizate în Câmpia de Vest, lunca Crișului Repede și Negru.

Scopul amenajamentului pastoral constă în reglementarea și organizarea în timp și spațiu a producției erbacee din pajiști potrivit condițiilor staționale și incidenței măsurilor de agromediu, astfel încât să se asigure o gospodărire rațională a acestora, având în același timp ca țintă protejarea mediului înconjurător, menținerea biodiversității.

Obiectivele majore ale amenajamentului pastoral sunt:

- inventarierea pajiștilor de pe teritoriul Unității Administrative Teritoriale Salonta
- studierea caracteristicilor fondului pastoral
- furnizarea materialului documentar necesar planificării lucrărilor de ameliorare și gospodărire a fondului pastoral

Întocmirea amenajamentului pastoral are următoarele etape:

- faza pregătitoare care a cuprins constituirea grupului de lucru, documentarea asupra zonei cuprinsă în amenajament, stabilirea situației juridice a pajiștilor, studierea bazei cartografice existente
- faza de teren
- faza de editare, redactarea amenajamentului, elaborarea hărților

Toate problemele și rezolvările acestora vor trebui să fie introduse în „planurile de amenajamente pastorale” ale pajiștilor permanente, precum și prin respectarea de către autoritățile administrației publice locale a obligațiilor prevăzute de lege în acest domeniu prin OUG nr. 34/2013 (act publicat în Monitorul Oficial nr. 267 din 13 mai 2013) privind organizarea, administrarea, exploatarea pajiștilor, permanente pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr.18/1991, Ordinul nr. 544 din 21 iunie 2013, privind metodologia de calcul a încărcăturii optime de animale pe hectar de pajiște, emis de MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE (act publicat în Monitorul Oficial nr. 386 din 28 iunie 2013), Hotărârea nr. 1064 din 11 decembrie 2013, privind Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor OUG nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente, pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, document emis de Guvernul României (act publicat în Monitorul Oficial nr. 833 din 24 decembrie 2013).

În vederea asigurării unui management corespunzător al unei pajiști permanente, trebuie să fie utilizate atât instrumente tehnice și juridice de specialitate, cât și instrumente de ordin financiar fără de care nu ar fi posibilă materializarea măsurilor tehnice și juridice.

În administrarea pajiștilor unei localități principalul instrument utilizat este planul de management, respectiv modul de gestionare a pajiștilor ce se stabilește prin amenajamente pastorale și regulamentul, ce îndeplinește un dublu rol, fiind atât un instrument juridic (solicitat și prevăzut de lege), cât și un instrument tehnic (necesită implicarea specialiștilor în cercetare din diferite domenii și elaborarea unor seturi de măsuri tehnice care să conducă la păstrarea compoziției floristice, a ratei de creștere a plantelor și de randament al pajiștilor, pentru a asigura cerințele nutriționale ale animalelor (OUG nr. 34/2013, OR. Nr.544 din 21/06/2013, HG 1064 din 11/12/2013, HG 78/2015). În HG 1064 din 11/12/2013, la Art. 8 (1), se specifică faptul că modul de gestionare a pajiștilor se stabilește prin amenajamente pastorale, în condițiile legii.

Întocmirea amenajamentelor pastorale trebuie să respecte HG nr. 1064, din 11 decembrie 2013, privind Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor OUG nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și

completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, document emis de Guvernul României (act publicat în Monitorul Oficial nr. 833 din 24 decembrie 2013).

Modul de implementare a amenajamentului pastoral se stabilește prin contractul de concesiune sau închiriere, conform prevederilor legale în vigoare (HG 1064 din 11/12/2013, la Art. 8 (5)). În HG 1064/11/12/2013, la Art. 12 și 13, se prevăd următoarele: "Responsabilitatea pentru respectarea bunelor condiții agricole și de mediu revine exclusiv utilizatorilor".

Amenajamentul pastoral reprezintă documentația care cuprinde măsurile tehnice, organizatorice și economice necesare ameliorării și exploatării pajiștilor, în conformitate cu obiectivele de management atât pajiștilor prevăzute în Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor OUG nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, (art.1, lit. a. din HG nr. 1064 din 11/12/2013), precum și Legea nr. 44/2018 pentru modificarea și completarea OUG nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991.

Amenajamentele pastorale reprezintă un instrument tehnic de administrare, organizare și exploatare a pajiștilor permanente din extravilanul localităților, necesar și obligatoriu (începând cu 1 ianuarie 2020), fiind locul de întâlnire al nevoilor de dezvoltare socio-economică a comunităților locale cu obiectivele de dezvoltare durabilă și cele de conservare a unei importante părți a patrimoniului natural – pajiștile permanente (naturale și/sau seminaturale).

Pajiștile, ca resurse naturale regenerabile, au influențat și modelat, de-a lungul timpului, dezvoltarea socio-economică și culturală a comunităților umane, imprimându-le un anumit specific local și/sau regional.

Măsurile prevăzute în „amenajamentul pastoral” se elaborează astfel încât să țină cont de exigențele economice, sociale și culturale, precum și de particularitățile regionale și locale ale zonei.

Restricții în ce privește Măsura 10 – agromediu și climă/Pachetul 3 – pajiști importante pentru păsări Subpachetul 3.2 – *Lanius minor* și *Falco vespertinus* sunt:

- cositul trebuie efectuat cel mai târziu până la data de 1 iulie
- pășunatul se va efectua cu maximum 1 UVM/ha
- lucrările cu utilaje mecanizate nu sunt permise pe suprafața pajiștilor aflate sub amenajament cu excepția celor operate cu forță animală sau lucrările se pot efectua cu utilaje mecanizate de capacitate mică (cosit cu utilaje cu lamă scurtă și viteză mică de deplasare), fiind interzisă folosirea utilajelor grele.

- utilizarea fertilizanților chimici și a pesticidelor este interzisă
- utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 40 kg N s.u/ha (1 UVM/ha)

- o bandă necosită, lată de 3 m, va fi lăsată pe marginile fiecărei parcele (poate fi cosită după data de 1 septembrie)

Conform HG nr.1064 din 11/12/2013, art. 9, alin. (1), amenajamentul pastoral cuprinde:

a) actele care stau la baza dreptului de proprietate, inclusiv schița pajiștii sau planul cadastral;

b) determinarea suprafeței pajiștii sau a porțiunilor din care se compune pajiștea, cu prezentarea denumirii, suprafeței, vecinătăților și a hotarelor;

c) descrierea situației geografice și topografice a pajiștii sau a diferitelor unități, în cazul în care pajiștea se compune din mai multe porțiuni;

d) descrierea solului pajiștii;

e) descrierea florei pajiștii;

f) calitatea pajiștii;

g) determinarea părților de pajiște care sunt oprite de la pășunat;

h) perioada de pășunat;

- i) capacitatea de pășunat și încărcătura optimă;
- j) stabilirea căilor de acces;
- k) stabilirea surselor și a locurilor de adăpat;
- l) locurile de adăpost pentru animale și oameni;
- m) împărțirea pajiștii pe unități de exploatare și tarlale pentru diferite specii;
- n) lucrările care se execută în fiecare an pentru întreținerea și creșterea fertilității solului;
- o) lucrările de îmbunătățire anuală și pe termen lung;
- p) lucrările tehnice și instalațiile care se utilizează, cu indicarea locului de amplasare.

Utilizatorul pajiștii — „crescător de animale persoană fizică având animale înscrise în Registrul National al Exploatațiilor (RNE)/crescător de animale orice tip de persoană juridică de drept public sau de drept privat, constituită conform prevederilor Codului civil, având animale proprii sau ale membrilor, înscrise în RNE, care desfășoară activități agricole specifice categoriei de folosință a pajiștii conform clasificării statistice a activităților economice în Comunitatea Europeană pentru producția vegetală și animală" (art.1 lit. c. din HG nr. 1064 din 11/12/2013).

Regulamentul de utilizare și gestionare a pajiștilor, este inclus în „amenajamentul pastoral", iar „autoritatea contractantă are obligația de a include în cadrul documentației de concesiune sau închiriere a pajiștilor amenajamentele pastorale și condițiile speciale de îndeplinire a contractului, cu respectarea prevederilor legale în vigoare" (art.6 alin.(2) din HG nr. 1064 din 11/12/2013).

Importanța pajiștilor în dezvoltarea mediului reiese și din următoarele funcții: prevenirea alunecărilor de teren și a inundațiilor, îmbunătățirea fertilității solurilor, echilibrul hidrologic, fixarea simbiotică a azotului, conservarea biodiversității, întreținerea unei bune calități a peisajului.

În zilele noastre, necesitățile de hrană a populației au devenit tot mai mari. Creșterea animalelor trebuie să facă față acestor necesități, iar producția de furaje este necesar să țină pasul și cu cerințele tot mai mari de alimente și cu schimbările climatice.

Pajiștile influențează viața biologică și structura solurilor. Prin plantele furajere din pajiști, procesul de fotosinteză se intensifică și se introduce în sol o cantitate mai mare de materie organică, ceea ce determină o viață biologică activă. Plantele furajere din pajiști au rol de liant în prezența materiei organice prin rădăcinile lor. Acest fapt oprește procesul de distrugere a structurii granulare a solurilor.

Plantele furajere din pajiști au un rol însemnat în menținerea conținutului de humus din sol alături de administrarea gunoiiului de grajd, necesar dezvoltării lor. Acest fapt imprimă solului o portanță ridicată și atenuază acțiunea de tasare produsă de trecerea animalelor și mașinilor agricole.

Folosirea pesticidelor în cantitate prea mare devine nocivă pentru microfaună și pentru mediul înconjurător.

În menținerea microfaunei din sol și întreruperea ciclurilor biologice pentru boli și dăunători, au un rol esențial asolamentele cu sole înierbate, amenajate pe suprafețele pajiștilor. Prin această înierbare se realizează și alte beneficii: se stimulează pedogeneza, se înfrumusețează peisajul, se consolidează biologic taluzurile drumurilor, părții de schi, halde miniere și alte terenuri lipsite de vegetație pentru a fi protejate de factorii distructivi.

Există și pajiști permanente care constituie importante habitate pentru animale sălbatice și suprafețe însemnate de conservare a biodiversității speciilor de plante și animale.

În România, structura funcțională a pajiștilor este profund perturbată din cauza unei gospodării necorespunzătoare. Această perturbare se produce și din cauza agresivității unor specii de plante invazive: Bărboasă (*Botriochloa Ischemum*), nitrofile (*Rumex*, *Veratrum*,

Urtică), Țepoșică (*Nartus stricta*), Târsă (*Deshhampsia caespitosa*), Ferigă mare (*Teridium aguilinum*), care au înlocuit specii valoroase și în proporții ridicate.

Balanța estimativă de azot fixat biologic în agroecosistemele de pajiști este de 30 kg/ha/an pentru pajiștile permanente; 80 kg/ha/an pentru pajiștile temporare; 160 kg/ha/an pentru leguminoasele perene (Marușca și colaboratorii, 2010). Conform literaturii de specialitate cantitățile de CO₂ stocat (sechestrat) în pajiști permanente este de 4,7 tone/ha/an, în cele de pajiști temporare este de 4,2 tone/ha/an, față de doar 1,8 tone/ha/an de CO₂ stocat de culturile cerealiere. (din Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale, Brașov, 2014)

Plantele furajere din pajiști au o contribuție esențială pentru creșterea capacității de reținere a apei în sol și în posibilitatea de a o ceda când plantele au nevoie de ea.

Cea mai importantă sursă de reținere și filtrare a apei pluviale o reprezintă pădurea, dar și pajiștea este o sursă importantă.

O mare parte din suprafețele ocupate de pajiști și culturi furajere au fost abandonate, în urma reducerii dramatice a efectivelor de animale. Este oportună reintroducerea în circuitul agricol a acestor suprafețe. Punerea în valoare a pajiștilor, are ca obiectiv fundamental sporirea producției totale de furaje și a calității acestora în concordanță cu o concesie optimă în produse animaliere.

Pajiștile permanente din România au o răspândire de aproximativ 4,9 milioane hectare, țara noastră ocupând în Europa locul al 5-lea după Franța, Marea Britanie, Spania, Germania.

Pajiștile reprezintă o avuție națională de la Delta Dunării până la crestele munților. La noi în țară, în funcție de modul de folosire, pajiștile se împart în pășuni (68%) și fânețe (32%).

Tipurile de pajiști reprezintă un element important în caracterizarea pajiștilor din teritoriu. Definirea lor s-a făcut prin analiza de detaliu a speciilor de plante identificate sub raportul participării lor în compoziția covorului ierbos.

Pajiștile de *Agrostis capillaris* (*Agrostis tenuis*) ocupă cele mai mari suprafețe începând de la altitudinea de 200 m până la peste 1200 m.

În teritoriu se disting pajiști de *Agrostis capillaris* de productivitate mijlocie și bună. Solurile de sub pajiștile de iarba vântului sunt brune argiloiluviale, brune luvice, brune eumezobazice, lovisoluri albe. Solurile brune eumezobazice au reacție slab acidă până la neutră pentru pajiștile mai bune și puternic acide pentru cele de productivitate mijlocie.

Agrostis capillaris este o graminee valoroasă din punct de vedere furajer (IC=3), cu grad ridicat de consumabilitate.

Vegetația are în componență numeroase specii cu valoare furajeră ridicată dar și specii nevaloroase, dăunătoare și toxice. Aceste pajiști sunt invadate de vegetație lemnoasă ca păducelul (*Crataegus monogyna*), porumbarul (*Prunus spinosa*), măceșul (*Rosa canina*) și murul (*Rubus salcatus*).

Valoarea pastorală a pajiștilor de *Agrostis capillaris* este bună, ajungând la o producție de 10-15 t/ha masă verde și o capacitate de pășunat de 1-1,2 UVM/ha.

Pajiștile de lunci și depresiuni cu *Lolium perene* și *Festuca pratensis*

Aceste pajiști sunt influențate în mare măsură de condițiile de sol și umiditate specifice luncilor râurilor. Vegetația ierboasă este predominantă de *Agrostis stolonifera*.

Aceste tipuri de pajiști naturale au producțiile cele mai ridicate datorită regimului de umiditate favorabil și solurilor bogate aluvionare din luncile râurilor. Valoarea pastorală este bună spre foarte bună, cu producții de 7,5-15 (30) t/ha MV.

În ultima perioadă, după aderarea noastră la Uniunea Europeană, pentru caracterizarea pajiștilor permanente, acestea au fost clasificate ca habitate și încadrate în clase și subclase - după valoarea economică și conservativă a lor.

După lucrarea „Habitatele din România”, elaborată de Doiniță și colaboratorii (2005), pajiștile se pot amenaja astfel:

- tipul R3804 – Pajiști daco-getice de *Agrostis capillaris* și *Anthoxanthum odoratum* de valoare conservativă moderată (m), valoare pastorală mijlocie-bună (VP) 40-60, unități de vită mare (UVM)/ha – 1,0.

- tipul R8704 – comunități antropice cu *Polygonum aviculare*, *Lolium perenne*, *Sclerochloa dura* și *Plantago major*, de valoare conservativă redusă (R), valoare pastorală foarte slabă (VP) 5-15, unități vită mare (UVM)/ha – 0,2.

- tipul R3716 – Pajiști danubian-pontice de *Poa pratensis*, *Festuca pratensis* și *Alopecurus pratensis*, de valoare conservativă moderată (m), valoare pastorală mijlocie-bună 40-70, unități vită mare (UVM)/ha – 1,1.

Conform Codului de Bune Condiții și de Mediu (GAEC), stabilit în REG Consiliului UE (CE) nr. 1782 din 2003, trebuie să mențină suprafața existentă la 1 ianuarie 2007 (GAEC 11), asigurarea unui nivel minim de întreținere (GAEC 7), evitarea instalării vegetației nedorite (GAEC 10).

Scopul final al punerii în practică a Amenajamentelor Pastorale constă în diminuarea sau înlăturarea procesului de degradare a pajiștilor printr-un mod rațional de gospodărire a fondului pastoral național. Conform art. 6 alineatul (1), modul de gestionare al pajiștilor se stabilește prin amenajamente pastorale.

Scopul amenajamentului pastoral constă în reglementarea, organizarea în timp și spațiu a producției erbacee din pajiști, menținerea biodiversității și protejarea mediului înconjurător.

CAPITOLUL I

ACTELE CARE STAU LA BAZA DREPTULUI DE PROPRIETATE, INCLUSIV SCHIȚA PAJIȘTII SAU PLANUL CADASTRAL

Municipiul Salonta face parte din Euroregiunea Bihor-Hajdu-Bihar și este situat în extremitatea de vest a României, în Câmpia Crișurilor, la 38 km sud-vest de municipiul Oradea (reședința de județ), pe drumul E 671 și la 14 km est de granița cu Ungaria, pe malurile pârâului Culișer, pe șoseaua care leagă Oradea de municipiul Arad. Cu o suprafață de 170,04 km², Salonta este al doilea oraș ca suprafață din județul Bihor. Din punct de vedere al regiunii geomorfologice teritoriul este situat în provincia Carpatică, subprovincia Depresiunea Panonică, Regiunea Câmpia Banato-Crișană, Subregiunea Câmpiile înalte, districtul Miersig Cermei, în cea mai mare parte și în Regiunea Piemonturilor Vestice.

Deținătorul legal al pășunii care urmează a fi amenajată este **CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI SALONTA**, cu sediul în localitatea Salonta, str. Republicii nr. 1, județul Bihor, reprezentată legal de primarul municipiului, domnul Török László și de reprezentanții persoanelor fizice.

În cazul Primăriei municipiului Salonta, actul care stă la baza dreptului de proprietate asupra pășunilor este Hotărârea emisă de Prefectura județului Bihor la data de 28 august 2002, privind validarea unor propuneri de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, formulate de Comisia municipală Salonta, cuprinse în referatul înregistrat sub nr.7284/2002, privind validarea suprafețelor de teren agricol convenite cererilor depuse conform Legii nr. 169/1997 și Legii nr. 1/2000, înscrise în anexa 16, denumită islaz comunal, având suprafața de 2314 hectare pășuni.

Prin art. nr. 1, din Hotărâre, se validează dreptul de proprietate privată asupra a 2314 hectare pe anexa 16, capitolul pășuni, emisă de Prefectura județului Bihor la data de 28 august 2002, documentul purtând semnăturile Președintelui Florin Serac și secretarului Gheorghe Sârb, având nr. 2579/V, anexa 11, fila 54.

Diferența până la 6047 hectare se regăsește înscrisă în Registrul Agricol al Primăriei Salonta.

**PAȘUNEA IZVOARE
PAȘUNE ÎMPĂDURITĂ ȘI OVINE**

TARLA	CATEGORIA	NR. TOP	SUPRAFAȚA (ha)	OBSERVAȚII
70	P	501/1	0.6	
70	NMS	501/2	0.25	
70	NMS	502	0.2	
70	A	503	2.24	
70	P	504	17.65	
70	P	508	23.11	
70	NMS	509/1	2.64	
70	NMS	509/2	1.59	
70	NMS	509/3	1.49	
70	NMS	509/4	0.4	
70	P	511	1.29	
70	P	514	73.2	
70	NMS	515	1	
71	P	523	6.78	
71	P	526	2.59	
72	P	528	20.19	
70	NMS	494	0.36	
70	PDT	496	0.1	
70	c.c.	499	0.05	
70	PDT	500	0.03	
70	c.c.	525	1.81	
73	P	533	4.45	
TOTAL			162.02	

**PĂȘUNEA MAKKAY ZUG
PĂȘUNE OVINE ȘI BOVINE**

TARLA	CATEGORIA	NR. TOP	SUPRAFAȚA (ha)	OBSERVAȚII
298	P	4536	58.01	
298	P	4529	36.59	
298	P	4526	4.5	
297	P	4524	12.33	
296	P	4520	1.21	
309	P	4621	0.59	
309	P	4619	0.5	

309	P	4622/c	9.84	
309	P	4615/c	26.88	
309	P	4614/c	15.13	
309	P	4611/c	45.03	
323	cc	4765	0.12	
323	P	4766/c	39.31	
309	A	4612/c	2.15	
309	A	4616/c	1.23	
309	P	4608	13.33	
308	P	4597	9.32	
308	P	4604	28.44	
308	NMS	4598	3.93	
308	P	4599	0.67	
TOTAL			309.11	

PĂȘUNEA GACSO
PĂȘUNE PENTRU BOVINE

TARLA	CATEGORIA	NR. TOP.	SUPRAFAȚA (ha)	OBSREVAȚII
53	P	391	0.35	
53	P	392	2.86	
53	P	393	1.49	
53	P	394	2.28	
53	P	396	0.35	
53	P	398	1.55	
56	P	416	1.34	
85	P	653	6	
95	F	708/1	2.81	
95	F	709/1	2.7	
100	P	734	3.87	
100	F	735	1.54	
100	P	740	0.42	
101	P	749	2.54	
101	P	750	4.84	
101	P	751	3.64	
101	P	752	9.57	
102	P	754	14.23	
103	P	757	2.16	
103	P	758	4.65	
103	P	761	4.2	
103	CC	762	1	
103	P	766	21.06	

103	P	767	3.38	
103	P	764	2	
103	P	763	1.4	
105	NGL	926/1	1	
105	P	926/2	4.19	
106	P	925	2.1	
107	P	928	16.38	
TOTAL			125.9	

**PĂȘUNEA RIGO KOROSER
PĂȘUNE PENTRU BOVINE**

TARLA	CATEGORIE	NR. TOP.	SUPRAFAȚA (ha)	OBSERVAȚII
190	P	3347	0.82	
191	P	3367	0.9	
191	P	3369	5.12	
191	P	3370	1.32	
191	P	3371	0.97	
191	P	3373	2.88	
191	P	3377	2.42	
191	P	3381	8.98	
191	P	3383	6.44	
191	P	3386/1	3.94	
246	P	3387	6.39	
246	P	3559	0.21	
246	P	3760	2.27	
246	P	3761	1	
246	cc	3763	0.51	
246	P	3764	3.29	
246	P	3765/1	12.59	
Total			60.05	

**PĂȘUNEA BAIA VECHE
PĂȘUNE PENTRU BIZONI ȘI PĂȘUNE ÎMPĂDURITĂ**

TARLA	CATEGORIA	NR. TOP	SUPRAFAȚA (ha)	OBSERVAȚII
9	P	47	49.68	
9	cc	48	0.31	
11	P	57	50.43	
14	P	71	12.12	
15	A	75	1.74	
15	P	76	49.42	
16	P	80	2.77	
16	A	83	3.29	
16	A	84	0.5	
16	P	85	48.66	
20	P	131	61.6	
20	P	122/1	20.5	
20	P	134	50.26	
20	P	137	45.43	
20	P	136	0.25	
21	P	140	29.69	
21	P	142	0.64	
22	P	144	42.48	
22	P	145	0.75	
23	P	152	42.92	
23	P	150	2.51	
23	P	151	0.88	
24	P	154/1	85.63	
24	cc	155	0.11	
24	A	156	0.25	
24	P	157	4.46	
24	P	158	1.65	
24	P	163	1.19	
9	P c.c	420	0.55	
24	c.c.	162	0.16	
24	A	161	0.32	
TOTAL			611.15	

PĂȘUNEA FUVESKERT
PĂȘUNE PENTRU BOVINE

TARLA	CATEGORIA	NR. TOP	SUPRAFAȚA-HA	OBSERVAȚII
275	P	4305	31.59	
276	P	4312	5.61	
275	P	4307	1.05	
TOTAL			38,25	

PĂȘUNEA MAJOR
PĂȘUNE PENTRU OVINE

TARLA	CATEGORIA	NR. TOP	SUPRAFAȚA (ha)	OBSREVAȚII
284	P	4404	3.48	
284	P	4406	1.68	
284	P	4407	0.8	
284	P	4409	2.8	
284	P	4410	0.8	
284	P	4412	3.38	
284	P	4415	4.61	
284	P	4416	8.35	
292	P	4494	7.35	
292	P	4493	27	
292	P	4489	28.9	
291	P	4482	1.97	
314	P	4655	1.93	
314	P	4653	19.47	
313	P	4648	0.65	
314	P	4652/1	6.85	
312	P	4640/2	1.25	
284	P	4417	3.68	
284	P	4418	4.18	
TOTAL			129.13	

PĂȘUNEA BARMOD CUȘTEAN
PĂȘUNE PENTRU BOVINE, OVINE ȘI BIZONI

TARLA	CATEGORIA	NR. TOP	SUPRAFAȚA (ha)	OBSERVAȚII
356	P	5056	3.47	
356	A	5057	1.64	
362	P	5124	17.46	
362	A	5123	0.09	
362	c.c	5121	0.38	
362	c.c	5122	0.05	
362	P	5129	28.62	
363	P	5132	36.62	
364	P	5135/1	29.36	
365	P	5136	41.64	
366	P	5139/1	32.75	
367	P	5141	9.94	
369	P	5148	0.34	
368	P	5145	30.54	
369	P	5146/2	33.75	
369	P	5150	0.39	
370	P	5151	25.39	
258	P	5153	0.9	
371	P	5157	32.98	
371	P	5158	0.37	
372	P	5159/1	10.32	
372	P.D.R	5159/2	5	
372	P	5159/3	10	
372	P	5160	0.29	
373	P	5162	0.19	
373	P	5161	22.62	
374	P	5163	17.9	
377	P	5208	24.15	
377	P	5213	70.71	
377	NMS	5224/1	2.1	
389	P	5274	39.59	
398	P	5395/1	24	
397	P	5389/3	22	
398	P	5395/2	0.5	
398	NMS	5397/1	0.35	
398	P	5397/2	31.1	
398	P	5400	12.73	

398	P	5406	10.36	
398	NMS	5410	1.1	
398	P	5411	6.12	
398	P	5412	0.8	
399	P	5415	4.88	
402	P	5427	9.03	
402	P	5428/2	4.11	
402	NMS	5428/4	1.24	
403	P	5429	2.1	
403	NMS	5431/2	2.35	
403	P	5432/1	4.46	
403	P	5434	3.01	
403	P	5436	1.75	
404	NMS	5441	2.83	
405	NMS	5450	0.95	
406	NMS	5452	0.98	
410	P	5485	0.64	
410	P	5486	0.15	
410	P	5487	0.17	
410	P	5488	43.06	
410	P	5484	1.14	
410	P	5492	5.51	
411	P	5501/1	5.39	
411	P	5502	4.68	
412	P	5510	6.03	
412	P	5511	13.97	
411	c.c	5503	0.04	
411	A	5504	0.05	
411	A	5505	0.05	
411	c.c	5506	0.06	
412	c.c	5509	0.17	
398	NMS	5401/2	0.56	
TOTAL			757.97	

PĂȘUNI RĂZLEȚE

TARLA	CATEGORIA	NR. TOP	SUPRAFAȚA	OBSERVAȚII
260	ngl	3957	1.31	
273	pdt	4282	0.32	
319	nms	4717	0.65	
361	nsc	5090/2	1.48	
362	nsc	5106	0.29	
362	nms	5112	0.83	
376	nms	5190/2	0.55	
362	nms	5110	1.93	
407	nms	5464	2.38	
37	nsr	285	2.69	
46	nms	350	0.48	
66	nms	472	1.00	
97	nms	722	0.15	
114	nms	2711	1.44	
115	ngl	2725	0.30	
138	nms	2848	3.27	
139	nms	2850	2.09	
146	nms	2884	1.36	
272	P	4278/1	2.25	
273	p	4279	1.06	
272	P	4278/2	1.47	
417	a	5535	6.26	
353	f	5536/2	7.08	
358	p	5072	2.95	
410	nms	5494	1.62	
362	P	5102	0.5	
264	P	4005	0.16	
345	P	4990/2	3.09	
258	P	5153	1.1	
411	A	5500	0.16	
411	cc	5499	0.32	
361	f	5092	1.71	
361	nGL	5094	0.14	
361	nGL	4993	0.45	
361	nGL	4995	1.38	
98	f	726	0.56	
100	P	732	2.14	
99	P	728	2.14	

95	P	707	2.13	
95	f	703	2.83	
94	f	702	3.6	
411	P	5496	1.06	
411	nGL	5498	0.58	
412	cc	5508	0.5	
362	P	5108	0.33	
402	P	5428/1	2.54	
403	P	5432/2	0.8	
403	pdt	5432/3	2.05	
403	pdt	5437	5.08	
394	nGL	5341	3.46	
25	P	166	1.58	
178	pdr	3205	1.68	
377	P	5206	1.8	
396	P	5364	0.88	
403	P	5433	4.01	
398	nGL	5401/1	0.83	
406	pdr	5453	0.4	
395	mn	5351	2.5	
395	P	5353	5.9	
395	P	5356	4.41	
18	P	104	7.75	
198	P	3451	1.49	
198	P	3455	1.4	
254	nGL	3849	0.3	
254	nGL	3850	1.48	
TOTAL			120.43	

CAPITOLUL II

Determinarea suprafeței pajiștii sau a porțiunilor din care se compune pajiștea, cu prezentarea denumirii, suprafeței, vecinătăților și a hotarelor

Suprafața totală a pajiștii, a izlazului comunal, aparținătoare Primăriei Municipiului Salonta este de 6047 hectare, conform documentelor oficiale. Determinarea acestei suprafețe, precum și a porțiunilor din care se compune este redată în SCHIȚA DE ANSAMBLU A TERITORIULUI ADMINISTRATIV SALONTA, județul Bihor, hartă întocmită la scara 1:60000, document anexat la prezenta lucrare.

Pajiștea municipiului Salonta este împărțită în 9 porțiuni distincte și în continuare prezentăm aceste trupuri, bine materializate pe harta anexată, pe baza unui tabel:

Nr. crt.	Denumirea populară a porțiunii	Suprafața în hectare
1	Rigo-Koroser	60,05
2	Gacso	125,90
3	Fuveskert	38,25
4	Major	129,13
5	Makkay-Zug	309,11
6	Baia Veche	611,15
7	Izvoare	162,02
8	Barmod-Cuștean	757,97
9	Pășuni răzlețe	120,43
Total		2314 Ha

La această suprafață se adaugă 3733 ha pășuni și fânețe care aparțin persoanelor fizice și juridice:

TABEL AMENAJAMENTUL PASTORAL - PĂȘUNI ȘI FÂNEȚE ÎN PROPRIETATEA PERSOANELOR FIZICE ȘI JURIDICE - SALONTA

TARLA	PARCEL A	CATEGORIA	SUPRAFAȚA (ha)
2	10	P	0.20
3	15	NMS	0.2
3	17	P	4.26
4	20	P	0.60
4	22	P	2.36
4	23	P	2.61
4	24	P	12.28
5	26	P	6.11
3	27	P	6.62
6	32	P	2.96

6	34	P	1.52
7	37	P	7.11
7	38	P	11.26
7	39	P	10.39
8	42	P	29.27
8	43	P	6.48
8	44	P	12.47
10	52	P	19.96
10	54	P	2.09
12	61	P	33.03
13	67	P	33.28
14	71	P	35.41
17	89	P	4.95
17	93	P	3.90
17	96	P	31.93
18	101	P	1.04
18	103	P	2.70
18	104	P	14.77
19	111	P	4.86
19	113	P	0.85
19	114	P	13.75
19	115	P	13.75
19	117	P	1.15
20	123	P	7.90
20	131	P	70.79
23	152	P	51.61
24	166	P	24.84
25	172	P	9.17
25	176	P	1.99
25	178	P	8.33
25	192	P	0.40
26	201	P	5.34
27	206	P	5.24
28	214	P	2.55
29	216	P	8.18
29	218	P	7.96
29	220	P	16.71
30	226	P	6.87
30	233	P	0.06
30	235	P	12.71
31	422	P	0.40
31	241/1	P	23.78
31	243/1	P	1.57
32	245	P	4.33
34	253	F	4.36
35	260	P	0.11

61	444	P	1.04
62	449	P	0.55
62	450	F	0.15
63	456	P	0.30
63	460	P	0.70
65	467	P	2.14
65	468	P	5.03
66	469	P	2.79
66	471	P	16.28
66	473	P	0.20
66	476	P	5.21
67	478	P	6.96
67	480	P	1.15
69	491/1	P	4.55
70	494	NPD	1.19
70	497	F	0.16
70	504	P	18.12
71	523	P	15.78
70	518	P	0.30
70	519	P	0.30
73	538	P	0.6
74	541	pd	1.04
74	545	P	14.09
74	548	P	46.65
74	549	P	1.79
74	550	P	0.25
74	551	P	0.30
406	552/2	P	1.14
74	554	P	1.19
74	555	P	4.33
74	556	P	0.35
74	559/2	P	2.29
74	561	P	18.81
74	563	P	0.20
75	568	P	1.08
?	570	P	1.34
77	572/2	P	1.14
77	573	P	28.14
78	577	P	5.06
79	581	P	1.24
80	584	P	4.60
80	589	P	1.09
82	590	F	1.64
82	594	PDT	0.75
82	595	P	0.6
82	597	P	1.04

82	597	P	1.04
83	604	P	39.99
83	615	F	1.25
83	619	P	0.2
83	621	P	0.3
83	624	P	0.15
83	625	P	0.30
83	632	P	2.94
83	633	P	6.27
83	637	P	4.32
83	639/1	NMS	0.30
83	639/2	NMS	0.35
84	640	P	1.77
84	648	P	0.52
84	649	P	1.18
85	658	P	2.34
86	664	F	1.57
87	667	F	1.54
88	668	P	2.24
89	683	P	8.07
90	685	P	1.31
90	686	P	5.6
90	687/1	F	1.07
95	698/2	P	1.89
94	702	F	3.93
95	708/1	P	3.30
95	711/1	P	0.95
95	711/2	P	0.9
96	713/2	F	6.82
99	728	P	3.46
100	734	P	18.7
100	737	P	0.65
100	740	P	1.30
100	742	P	4.54
100	743	P	1.48
100	744	P	0.54
105	919	P	18.68
105	921	P	4.25
105	924	P	1.81
112	2697	PDT	0.42
112	2699	PDT	0.37
115	2726	P	1.25
115	2727	P	1.58
119	2746	P	1.29
119	2747	P	0.40
119	2748	P	0.20

120	2755/1	P	2.84
120	2756	F	0.08
140	2859/1	P	4.38
122	2764	P	2.46
123	2769	P	5.14
127	2787	F	0.1
128	2795	P	2.43
128	2799	P	0.10
128	2800	F	0.15
130	2810	P	0.55
131	2812/1	P	1.39
132	2815	P	0.95
133	2822	N	1.72
133	2824	N	1.28
134	2827	N	1.27
133	2823	P	0.40
134	2826	P	0.35
135	2833	P	1.48
136	2838	P	3.30
136	2840	P	2.93
138	2848	P	4.59
140	2856	P	5.03
140	2857	P	0.80
140	2859/1	P	4.38
143	2864/2	P	0.65
143	2868	P	1.58
143	2872/2	NMS	0.7
144	2873	P	1.10
145	2877	P	5.41
146	2884	P	2.25
149	2894	P	7.73
153	2906	P	0.5
155	2916	N	0.30
157	2925	P	0.85
158	2935	P	6.41
158	2938	N	2.65
158	2939	F	0.50
158	2940	P	2.30
159	2974	F	1.74
165	3046	NMS	0,25
165	3052	F	0,30
165	3053	F	0,15
168	3086	F	0,48
168	3093	F	0.3
168	3094	F	0,58
169	3097	F	0.69

169	3132	F	0,20
170	3140	P	1.01
172	3151	P	8.61
173	3156	P	1.32
173	3160	P	8.24
177	3180	P	3.68
177	3181	P	0.85
177	3182	P	0,60
177	3186	P	1.64
177	3187	P	0.6
177	3188	P	1,83
177	3189	P	0.75
177	3193	P	0.08
177	3199	F	0.40
177	3200	P	0.60
177	3201	P	0.70
178	3202	P	2.06
178	3203	P	0.27
178	3204	F	0,35
178	3205	P	2.26
179	3211	P	1.43
180	3215	F	0.80
182	3230	F	0.72
182	3232	F	0.77
183	3252	F	0.25
183	3253	F	0.99
185	3264	P	1.09
185	3265	P	0.11
186	3273	P	24.33
187	3278	P	1.13
187	3278	P	1.13
187	3281	P	0.55
187	3286	P	0.90
187	3294	P	0.29
187	3295	F	0.11
187	3297	F	1.03
187	3301	P	1.48
187	3302	P	0.65
188	3308	P	2.77
189	3314	F	3.03
189	3318	P	0.07
190	3335	P	23.69
190	3337	P	7.15
190	3338	P	3.13
190	3339	P	2.73
190	3341	P	3.83

190	3343	P	5.02
190	3344	P	0.85
190	3346	P	2.13
190	3347	P	2.43
190	3350	P	1.09
190	3353	P	11.17
190	3354	P	2.03
190	3355	P	1.73
190	3356	P	2.23
191	3379	P	2.37
191	3387	P	6.39
195	3426/2	P	3.9
198	3451	P	4.36
198	3454	P	0.06
198	3455	P	5.22
199	3457	P	0.11
198	3458	P	4.43
191	3458	P	4.43
204	3500	P	1.14
205	3503	P	0.20
205	3504	P	0.25
205	3511	P	1.2
205	3515	P	1.4
207	3531	P	1.92
208	3532	P	1.73
208	3535	P	14.35
209	3541	P	5.93
209	3543	P	19.99
210	3545	P	2.21
241	3556	P	0.25
214	3559	PDT	0.20
216	3581	F	0.35
216	3582	P	0.18
216	3583	PD	0.15
216	3584	PD	0.11
216	3586	F	0.45
216	3587	F	0.65
219	3608	P	2.89
219	3609	P	1.00
220	3611	P	35.63
220	3612	P	4.03
220	3613	P	18.61
220	3618	P	7.96
220	3620	P	0.50
220	3621	P	0.80
220	3622	P	27.55

220	3623	P	5.97
222	3636	F	0.40
223	3642	P	1.89
223	3643	P	2.48
223	3643	P	2.48
226	3666	P	0.64
226	3668	P	1.83
227	3673	P	2.39
229	3690	NMS	0.50
233	3705	P?	0.99
243	3745	P	1.47
244	3750	P	1.67
245	3755	P	1.57
246	3772	P	2.36
253	3834	Nep.	5.59
253	3834	Nep.	5.59
253	3838	F	0.45
254	3843	P	2.42
254	3844	P	2.12
254	3847	P	1.05
254	3849	NGL	1.39
254	3850	NMS	1.48
254	3852	P	3.53
254	3871	P	1.80
255	3874	P	1.97
256	3893/1	P	0.64
257	3896	P	1.26
257	3900	P	19.87
257	3901	P	17.52
257	3907	P	2.97
257	3905	P	1.86
257	3910	P	13.96
257	3911	P	11.77
257	3912	P	7.58
257	3915	P	3.92
257	3916	P	11.28
257	3917	P	3.61
257	3919	P	0.40
257	3920	P	3.55
257	3921	P	6.73
257	3922	P	4.26
257	3923	P	6.96
257	3929/1	P	36.00
257	3929/2	P	10.00
257	3936	P	8.06
257	3938	P	0.45

257	3940	P	4.02
258	3942	P	25.51
259	3944	P	5.80
259	3946	P	0.25
259	3949	P	3.29
259	3950	P	1.95
257	3951/2	P	2.41
260	3958	P	0.47
260	3960	P	0.21
260	3961	P	0.24
260	3963	F	0.95
260	3964	F	0.44
261	3971	P	0.60
261	3972	F	0.50
261	3974	P	0.27
261	3978	P	1.50
261	3979	P	1.69
263	3998	F	1.47
264	4001	F	0.80
264	4002	F	1
264	4004	P	1.95
264	4007	P	0.38
265	4011	F	1.06
266	4013	P	1.06
266	4014	P	2.46
266	4016	P	2.56
266	4018	P	0.43
266	4027	P	5.17
266	4028	F	0.89
267	4031	F	4.74
268	4038	NGL	0.55
273	4281	P	1.90
274	4303	P	1.62
278	4335	P	3.94
279	4336	P	1.10
280	4358	P	11.83
280	4376	PDT	0.14
281	4379	P	1.5
281	4381	P	1.16
281	4384	F	4.1
284	4395	P	16.67
284	4398	P	1.82
286	4436	F	5.85
287	4444	F	2.73
287	4447	P	1.39
287	4450	P	0.55

288	4451/1	P	2.32
288	4452	P	0.60
288	4454	P	1.23
288	4456	P	0.55
288	4458	P	2.82
288	4459	P	2.97
288	4463	P	1.71
288	4464	F	1.38
290	4469/2	P	2.08
290	4470/2	P	1.04
289	4471	P	0.55
290	4479	F	3.13
293	4499	P	30.79
294	4502	P	11.90
294	4502	P	294
294	4506	P	5.98
294	4506	P	5.98
295	4515	P	0.16
297	4526	P	11.14
298	4532	P	11.17
298	4533	P	3.41
298	4538	P	3.40
298	4540	P	6.81
298	4542	P	0.24
298	4545	P	33.06
298	4552	P	7.77
299	4555	P	5.19
300	4558	P	1.34
300	4561	P	1.34
302	4569	P	0.48
305	4580	F	2.40
305	4581	P	2.40
306	4587	P	0.80
306	4587	P	0.80
306	4588	P	1.30
306	4589	P	3.26
306	4591	P	1.38
308	4601	P	17.43
309	4625	P	5.30
310	4627	P	0.45
310	4628	P	0.30
311	4630	P	28.28
311	4633	P	14.36
311	4635	P	1.26
340	4637	P	1.10
312	4638	P	5.27

312	4641	P	2.55
314	4657	P	0.10
315	4659	F	0.20
315	4663	P	5.40
315	4665	P	7.29
315	4666	P	4.58
315	4673	P	11.65
315	4674	P	19.89
315	4680	P	5.13
315	4682	F	1.09
315	4682	F	1.09
315	4683	P	11.93
316	4685	P	18.26
317	4693/2	P	9.05
318	4695	P	2.24
318	4700	P	1.14
319	4713	P	9.37
319	4718	P	3.87
319	4722	P	0.70
320	4725	P	1.80
321	4732	P	7.21
322	4734	P	3.58
322	4747	P	19.51
322	4760	P	0.86
322	4761	P	3.14
323	4770	P	1.56
323	4772	P	2.34
289	4773	P	3.04
323	4774	P	7.71
324	4778	P	4.27
326	4780	F	0.10
326	4782	F	0.75
326	4783	NMS	0.48
326	4786	P	0.42
326	4787	P	0.84
326	4789	P	3.99
327	4797	P	0.68
327	4798/1	P	0.40
327	4801	P	2.00
328	4810	P	0.80
328	4811	P	1.98
329	4818	P	2.33
330	4825	P	1.38
330	4828	P	1.43
330	4828	P	1.43
331	4832	P	1.49

331	4833	P	0.18
331	4836	P	5.43
331	4837	P	3.46
332	4846	P	2.15
333	4853	P	3.23
333	4856	P	1.96
333	4857	P	1.60
327	4858/2	P	2.26
333	4859	P	1.79
334	4861	P	1.89
334	4871	P	4.31
334	4873	P	0.70
334	4876/1	P	3.42
335	4879	P	1.60
337	4902	P	9.27
338	4904	P	5.15
338	4907	P	17.26
339	4914	P	12.53
340	4927	P	0.75
340	4934	P	9.26
340	4936	P	5.00
341	4938	P	17.25
341	4941	P	5.25
341	4943	P	9.25
341	4949	P	0.00
341	4951	P	2.38
341	4953	P	3.84
257	4955	P	4.54
342	4960	P	5.86
342	4962	P	7.69
342	4964	P	7.49
342	4966	P	8.04
344	4977	P	1.70
344	4979	P	0.25
344	4983	P	0.85
344	4989	NMS	2.34
345	4992/1	NMS	0.40
346	5004	F	0.26
346	5005	P	0.30
346	5007	P	0.60
346	5007	P	0.60
347	5009	P	5.97
348	5016	P	3.08
349	5025	P	1.94
349	5029	P	4.94
353	5039	P	41.47

354	5041	P	4.73
354	5042	P	1.40
354	5043	P	18.47
355	5047	P	7.95
355	5049	P	9.50
356	5056	P	3.67
356	5058/2	F	0.65
356	5059	P	18.21
357	5063	F	0.80
357	5065	F	0.55
359	5076/1	P	14.60
360	5081	P	11.00
360	5082	P	8.66
360	5083	P	0.60
360	5085	P	3.33
361	5091	P	0.63
361	5092	F	2.25
361	5096	P	3.3
362	5100	P	3.74
362	5103	P	8.31
362	5106	P	1.14
362	5108	P	2.93
362	5112	P	3.24
362	5118	P	3.19
362	5125	NMS	0.30
364	5139/1	P	41.82
367	5141	P	34.57
369	5153	P	10.64
375	5164	P	21.52
376	5170	P	3.65
376	5169	P	3.65
376	5172	P	22.03
376	5179	P	3.88
376	5181/1	P	16.67
376	5181/2	P	2.12
376	5181/3	P	2.13
376	5187	P	30.10
376	5187	P	30.10
376	5190/1	P	1.00
376	5192	P	5.68
376	5194/1	P	2.00
376	5194/2	P	4.24
376	5195	P	2.23
377	5198	NMS	0.70
377	5199	P	1.26
377	5206	P	7.74

377	5213	P	82.55
377	5222	P	0.90
376	5226/1	P	13.17
377	5228	P	4.37
380	5236	P	3.48
380	5236	P	3.48
381	5239	P	2.28
383	5245	P	0.98
383	5247	P	1.99
382	5253	P	1.22
383	5255	P	1.86
385	5256	NMS	1.38
385	5258	P	2.92
385	5259	P	0.78
385	5260	P	7.92
385	5263	P	11.81
389	5274	P	104.05
9397	5276	P	4.11
389	5279	P	0.41
389	5288	P	0.22
389	5289	P	0.28
389	5290	P	0.12
389	5292	P	0.80
397	5294	P	1.14
397	5295	P	0.70
389	5297	P	0.29
397	5300	P	1.09
389	5301	P	4.78
389	5302	P	0.15
389	5303	P	0.75
389	5305	P	3.43
389	5306	P	3.81
389	5312	P	3.62
389	5314	P	5.83
390	5316	P	3.35
390	5317	P	3.48
390	5318	P	0.10
391	5319	P	5.03
391	5320	P	0.46
391	5332	P	10.98
393	5334	P	12.66
393	5335	P	0.70
394	5338/1	P	15.27
395	5345	P	1.03
395	5346	P	12.54
395	5347/1	P	4.19

395	5348	P	8.19
395	5351	nms	2.50
395	5358	P	2.69
395	5362	P	12.78
397	5366	P	2.99
396	5368	P	1.19
397	5369	P	0.8
397	5370/1	P	4.33
397	5371	P	0.2
397	5372	P	0.35
397	5375	P	7.23
397	5376	P	1.41
397	5378	P	1.06
397	5384	P	13
397	5389/1	P	7.27
397	5389/2	P	7.35
397	5391	P	1.76
398	5400	P	22.28
398	5406	P	15.09
398	5407/2	P	1.40
399	5413	P	1.34
399	5415	P	11.93
401	5423	P	7.47
404	5439	P	4.22
405	5447	P	5.13
405	5448	P	2.14
406	5456	NMS	0.40
406	5459	F	2.47
406	5461	P	0.53
408	5469	P	2.23
408	5472	P	2.38
408	5473	P	1.94
409	5478	F	1.44
412	5512	P	7.19
414	5516	F	6.97
414	5518	F	16.11
413	5527	P	16
416	5535	P	23.48
66	471	P	16.28
66	469	F	2.79
120	2755/1	P	2.84
120	2859/1	P	4.38
144	2881/1	P	2.56
177	3180/2	P	2.83
189	3320/1	F	0.04
191	3386/1	P	8.68

192	3904/2	P	9.64
268	4036/1	NGL	0.59
276	4315/1	P	4.28
290	4501/2	P	4.11
314	4652/1	P	6.99
326	4792/1	P	13.25
337	491/3	P	0.50
70	493/2	P	6.28
74	494/1	P	40.80
69	492/2	P	6.30
74	4986/1	P	3.90
344	4986/2	P	1.08
344	4990/2	P	8.07
361	5135/2	P	6.00
378	5273/1	P	4.01
388	5289/2	P	0.44
391	5320/1	P	1.40
397	5320/2	P	0.46
391	5324/3	P	0.58
398	5416/1	P	9.23
398	5416/2	P	2.76
399	5424/1	P	1.80
401	5424/1	P	1.80
409	5527/1	P	16.00
108	1171/2	P	0.62
108	1172/2	NPr	0.50
TOTAL			3735

Întocmit

Fazekas Zsolt
Balogh Gábor Péter

Totalul suprafeței cu pajiște = 2314+3735 = 6049 ha.

În privința vecinătăților și a hotarelor, pentru fiecare porțiune am determinat perimetrele, atât pe hartă, cât și efectiv pe teren prin deplasări la fața locului și prin contact vizual direct. Astfel, prezentarea vecinătăților și a hotarelor, conform tabelului de mai jos, pe baza direcțiilor geografice este după cum urmează:

Nr. crt.	Denumirea trupului de pășune	Vecinătăți - hotare		
		Nord	Sud	Vest
1	Rigo-Koroser	Teren intravilan	Teren arabil	Teren intravilan agricol
2	Gacso	Pășuni private	Teren intravilan	Terenuri arabile

3	Fuveskert	Teren arabil	Teren intravilan	Terenuri arabile
4	Major	Teren arabil	Teren arabil	Teren arabil
5	Makkay-Zug	Teren arabil	Teren arabil	Teren arabil
6	Baia Veche	Granița cu Ungaria	Terenuri arabile	Terenuri arabile
7	Izvoare	Teren arabil și canal HCM 540	Teren arabil	Drum pietruit spre graniță, DC 121
8	Barmod-Cuștean	Drum național spre granița Micherechi	Teren arabil privat	Granița cu Ungaria
9	Pășuni răslețe	Terenuri aflate pe margini de canale, zone neproductive, greu accesibile din punct de vedere geografic.		

Menționăm că atât cele 9 porțiuni de pășune deținute de Primăria Municipiului Salonta (2314 ha) cât și pășunile din proprietatea persoanelor fizice și juridice (3733 ha) se regăsesc în hotarul municipiului Salonta, conform schiței de ansamblu a teritoriului administrativ.

CAPITOLUL III

DESCRIEREA SITUAȚIEI GEOGRAFICE ȘI TOPOGRAFICE A PAJIȘTII SAU A DIFERITELOR UNITĂȚI ÎN CAZUL ÎN CARE PAJIȘTEA SE COMPUNE DIN MAI MULTE PORȚIUNI

Din punct de vedere geologic, teritoriul se află în marea unitate denumită Depresiunea Panonică, la baza căreia se întâlnește soclul cristalin, alcătuit din micașturi, gnaise, cuarțite, și calcare cristaline. Peste soclul cristalin urmează pătura sedimentară miocenă și pliocenă

reprezentată prin marne argiloase, nisipuri fine, nisipuri grosiere, pietrișuri și bolovănișuri, aparținând unor argile cenușii, cât și o serie gregoasă nisipoasă.

În timpul pleistocenului s-au acumulat argile, argile nisipoase, nisipuri, depozite pluviale ale conurilor de dejecție a râurilor care se deversau în Lacul Panonic. Ulterior la sfârșitul pleistocenului – începutul holocenului - în zona de bordură a câmpiei cât și pe suprafețe mai ridicate din câmpia joasă s-au depus depozite deluvo-pluviale de tipul argilelor roșcate sau depozite loessoide. În afară de nivelul superior al depozitelor loessoide, a căror sedimentare a continuat și în holocen, au mai fost raportate holocenului și depozitele aluvionare de luncă. Zonele de luncă sunt acoperite cu un material argilos de origine deluvială.

Rocile de suprafață pe seama cărora s-a format învelișul pedologic în Câmpia joasă holocenă (Câmpia Salontei) sunt depozite argilo-nisipoase.

După unii cercetători, la diferite adâncimi 2-5 m se găsește un strat de măr sodic, cu o răspândire neuniformă între celelalte straturi, măr ce favorizează mineralizarea apelor freactice și apariția solurilor sărăturoase.

Principalele forme de relief în Câmpia Crișurilor, sunt dispuse în sens longitudinal și coboară în trepte de la E spre V. Altitudinea celei mai înalte trepte nu depășește 175-180 m, iar a celei mai mici scade puțin sub 90 m.

Între circa 110-120 m se dezvoltă câmpia mijlocie, ea constituind elementul de racord, între câmpia înaltă a Crișurilor (120-180 m) și treapta cea mai joasă de relief – câmpia joasă aluvială, în cadrul căreia se conturează două regiuni cu altitudini sub 90 m și altitudinea minimă de 82,3 m.

Densitatea fragmentării reliefului în câmpia plană este de 0,26-0,50 km/km², aceasta fiind accentuată în special în ultimul secol de către om prin săparea a numeroase canale colectoare sau de irigații (Canalul Colector, Canalul Culișer), canale cu lățimea de peste 3-4 m.

Câmpia joasă aluvială, forma dominantă, este cea orizontală sau cea cu înclinare foarte slabă (sub 0,8%), în care materialele depuse sunt în conformitate cu atenuarea curentului de apă, având o granulație din ce în ce mai fină, pe măsură ce înaintăm spre vest. Câmpia joasă aluvială se caracterizează printr-o suprafață plană cu numeroase albie și meandre părăsite, mlaștini și gleiosoluri, prin fragmente de râu fără izvor și fără vărsare, relieful negativ fiind dat de către depresiunile de tasare, unele uscate, însă cele mai multe transformate în zone mlaștinoase.

În zona câmpiei Salonta s-a dezvoltat un microrelief alcătuit din forme pozitive și negative. Un tip aparte îl reprezintă microrelieful dezvoltat pe solurile sărăturoase din zona Salonta, care este dat de o serie de microdepresiuni legate între ele prin canale scurte, precum și de microforme pozitive, cu aspect insular de grinduri sau popine.

Procesele de înmlăștinare apar în zonă datorită pantelor reduse precum și datorită drenajului intern și extern.

Câmpia Crișurilor s-a format treptat de la est la vest, ca urmare a retragerii Lacului Panonic, de unde rezultă vârste diferite ale acestor trepte de relief. După retragerea lacului, arealul s-a prezentat ca o suprafață presărată cu ochiuri de apă și mlaștini, iar datorită modificărilor climatice care au avut loc (în sensul aridizării), cât și a lucrărilor de drenaj sistematice executate, câmpia a evoluat de la stadiul de mlaștină la cea de câmpie aluvială zvântată (V. Mihăilescu).

Concluzionând, formarea câmpiei joase aluviale de care aparține pășunea Salontei este opera acțiunii de sedimentare marină, lacustră și fluvio-lacustră la care se adaugă procese de acumulări și eroziuni fluviale sau eoliene completate cu activități antropice.

În ce privește hidrografia și hidrologia, în zona de pajiști a Salontei, apele freactice constituie unul din principalele elemente de nuanțare a peisajului geografic, ape freactice care condiționează apariția de soluri azonale, a unor asociații vegetale aferente, de la pajiști mezofile până la cele halofile și higrofile.

Nivelul freatic este situat la 2-5 m, apar situații de oscilare a nivelului freatic, ceea ce determină ridicarea lui până aproape de suprafață, la 0-5 m. În locurile depresionare sau în albiile părăsite și drenate, nivelul apei freatică are adâncimi și mai reduse, fiind cuprinse între 0 și 2 m.

Alimentarea stratului acvifer se face în cea mai mare parte din precipitații și mai puțin din râuri. Analizând variația nivelului hidrostatic, deducem că maximele de nivel se produc în februarie și martie, imediat după topirea zăpezilor, lucru confirmat și de creșterea nivelului apelor din fântâni. În continuare nivelul freatic scade treptat de la o lună la alta, până în octombrie sau noiembrie, când se înregistrează valorile minime.

În concluzie, oscilațiile nivelului freatic prezintă amplitudini de 1-2 m, iar în apropierea râurilor, în depozitele gresiere, chiar de 3 m. Datorită acestor amplitudini mari, se observă uneori că apele freatică din micro-depresiuni ajung la suprafață, producând bălțiri și condiționând apariția solurilor hidromorfe și halomorfe, precum și a vegetației higrofile.

În zona pajiștilor Salontei, apele freatică, mai ales în partea de vest a teritoriului, cresc de la 0,1g/l la 0,8g/l. În această zonă apele subterane sunt foarte puțin potabile.

Apele de suprafață ale zonei pajiștilor fac parte din bazinul hidrografic al Crișului. Teritoriul pășunilor, format din cele 9 trupuri este mărginit la partea de est de Canalul Colector, canal ce unește Crișul Repede cu Crișul Negru. Zona este străbătută de Canalul Culișer, care are un curs permanent, precum și de Canalul Cicer, care are un curs temporar.

În zona pășunilor din Salonta lucrările hidroameliorative au creat o rețea de canale artificiale, cu o densitate ridicată, care are valori de 0,54km/km², iar pe porțiuni mai restrânse densitatea canalelor artificiale poate ajunge până la 1,25 km/km². În ciuda executării lucrărilor hidroameliorative, în zona pășunilor mai există mici suprafețe inundabile, mlaștini și bălți.

Din punct de vedere climatic perimetrul pajiștilor se încadrează în climatul temperat continental, cu un climat temperat-moderat de câmpie.

În timpul anului temperaturile medii lunare au un mers normal, cu un minim în luna ianuarie și un maxim în luna iulie.

În zonă iernile sunt moderate, fără geruri puternice, datorită influenței circulației vestice și datorită faptului că regiunea are o poziție mai ferită de invaziile aerului polar-continental dinspre est și nord-est.

Primăvara sub influența circulației vestice și a extinderii dorsalelor anticiclonului Azoric, desprimăvărarea se produce mai repede decât în partea estică a țării.

În lunile de vară temperatura aerului nu este prea ridicată, datorită influențelor vestice. Luna cea mai caldă este iulie, cu media de 21,4° C.

Toamna începe în octombrie, temperaturile descresc brusc, media multianuală a lunii septembrie este de 14,5° C și de 7,7° C în noiembrie.

Temperatura medie multianuală, adică între anii 1896-1955, la Salonta este de 11,1° C.

Temperaturile maxime absolute survenite în perioada 1896-1970 în timpul iernii au fost cuprinse între 14,5° C, în anul 1951 și 20,6° C, în anul 1960, apărând sub un regim depresionar și datorându-se aerului polar maritim sau tropical maritim.

Vara, maximele absolute sunt condiționate de anticiclonul Azoric, care se continentalizează puternic prin încălziri radiative. Astfel s-au semnalat temperaturi maxime absolute la Chișineu-Criș 40,1° C, în data de 15.08.1952, la Oradea 39,5° C, la data de 29.07.1936 și la data de 22.08.1943, înregistrate în condiții de vânt slab din sector sudic, cer senin și umiditate relativ mică, 30%.

Temperaturile minime absolute din sezonul cald se datorează pătrunderii rapide a maselor de aer rece, de origine arctică sau polar maritimă.

În sezonul rece temperaturile minime sunt date de invaziile aerului rece de origine arctică sau polară, ce pătrunde pe la periferia estică a anticiclonului groenlandez sau pe la periferia sudică a anticiclonului siberian, în Câmpia Panonică.

În Câmpia de Vest, minima absolută a fost de $-29,0^{\circ}\text{C}$, în data de 24.01.1942 la Oradea și $-27,1^{\circ}\text{C}$ în data de 23.01.1963 la Chișineu-Criș.

Câmpia Crișurilor în care se află și teritoriul, pe care se întind pajiștile aparținătoare Salontei, prin așezarea geografică și caracterul topografiei locale, determină unele particularități pluviometrice proprii acestei regiuni.

Astfel adăpostul oferit de Munții Apuseni, în partea estică și larg deschisă spre circulația maselor de aer mai umede din vest, face ca în această zonă (Câmpia Crișurilor), cantitățile anuale de precipitații să fie mai abundente decât în Câmpia Română sau în Câmpia Moldovei.

La pășunile Salontei, care se găsesc în câmpia aluvială a Câmpiei Crișurilor, valoarea medie anuală de precipitații înregistrată în perioada 1931-1970, este de 589,2 mm.

Cele mai puține precipitații cad în perioada ianuarie-martie. Luna cea mai secetoasă este martie, cu o cantitate medie lunară de 31,6 mm.

Începând din aprilie, precipitațiile cresc progresiv până în iunie, când are loc principalul maxim pluviometric anual. Din iunie, precipitațiile scad până în septembrie, când se înregistrează minimul secundar, 42,1 mm.

Sub influența ciclonilor din Marea Mediterană, care traversează Câmpia Panonică, în luna noiembrie și la începutul lunii decembrie, se înregistrează al doilea maxim secundar.

Deci regimul anual al precipitațiilor în zona pășunilor din Salonta, prezintă două maxime și două minime. Maximul principal, altfel caracteristic întregii țări, pune în evidență caracterul continental al climatului, iar maximul secundar dovedește că influența circulației ciclonale din Mediterană se resimte și în zona studiată.

Vânturile cele mai frecvente bat din direcția sud, sud-vest, și nord, acestea având și intensitatea cea mai mare.

Precizăm că la întocmirea prezentului studiu am folosit hărți și planuri de la OSPA Bihor, precum și datele culese din teren, rezultatele analizelor pedologice și agrochimice, recoltate și analizate în cadrul Laboratorului de Agrochimie – OSPA Bihor.

Principii fundamentale de respectat în întocmirea amenajamentului pastoral:

- asigurarea producției de furaje pentru întreg anul (conveier)
- asigurarea creșterii cantitative și calitative a producției de furaje de la an la an
- elaborarea lucrărilor de îmbunătățire
- respectarea angajamentelor codului de bune practici, măsurile de agromediu,

legislației

- respectarea măsurilor de lucrări impuse de amenajament și de graficul de execuție a acestuia

Fundamentarea amenajamentului pastoral constă în soluțiile tehnologice și tehnice care asigură realizarea obiectivelor privind gospodărirea rațională a suprafețelor din proiect.

Amenajamentul pastoral trebuie să respecte codul de bune practici agricole, angajamentele de agromediu și să fie în concordanță cu condițiile pedoclimatice ale arealului unde se află amplasată pajiștea.

Măsuri agropedoameliorative recomandate:

Înainte de a se efectua lucrările specifice de îmbunătățire a covorului ierbos prin diferite metode și mijloace cunoscute, sunt necesare lucrări de eliminare a factorilor limitativi majori ai productivității pajiștilor, cum sunt: eroziunea solului, excesul sau lipsa de umiditate, reacția extremă a solului – acidă sau bazică -, invazia de vegetație lemnoasă și buruieni, denivelarea terenului și altele.

Lucrările propuse a se efectua vor fi în conformitate cu metodologia și respectarea bunelor condiții agricole și de mediu, denumite în continuare GAEC și a celor care sunt sub angajament (declarat la APIA, etc.) acolo unde este cazul.

Cunoștințe minime pentru fertilizarea corectă:

- compoziția floristică a covorului ierbos
- caracteristicile agrochimice principale ale solului (PH, gradul de saturație în baze), conținutul în humus.
- nivelul de intensivizare a producției de iarbă: extensiv, semiintensiv, intensiv, în funcție de nivelul de umiditate.
- modul de valorificare a producției prin pășunat sau cosire

Dintre lucrările menționate mai sus pe pajiștile permanente ale Primăriei municipiului Salonta, jud. Bihor, se impune a se efectua: amendarea solurilor acide, conform planului de amendare propus de OSPA Bihor, precum și lucrările de fertilizare prezentate mai jos:

Aplicarea îngrășămintelor pe pajiști asigură sporuri de producție și creșterea calității furajului.

Una din cauzele producțiilor scăzute ale pajiștii este sărăcirea solului în elemente nutritive, care sunt extrase cu fiecare recoltă, fără a fi înlocuite. Există suprafețe foarte mari pe care nu au fost aplicate îngrășăminte de zeci de ani. De aceea, cea mai importantă măsură de îmbunătățire a producției pajiștilor este aplicarea îngrășămintelor.

Pentru stabilirea dozelor corecte de îngrășăminte trebuie făcută analiza solului și întocmirea planului de fertilizare de către specialiștii de la OSPA Bihor.

Particularități ale aplicării îngrășămintelor pe pajiști

- pentru stabilirea corectă a dozelor de îngrășăminte este necesară analiza chimică a solului (reacție, aprovizionare în elemente nutritive – azot, fosfor, potasiu) într-un laborator de specialitate.

- se pot folosi simultan toate tipurile de îngrășăminte (organice și chimice).
- posibilitatea folosirii unor doze masive (nu excesive) de îngrășăminte, în special a celor cu azot, are rol în sporirea producției.

- Îngrășămintele se aplică periodic

- Îngrășămintele se aplică la suprafața solului, ele nu pot fi încorporate decât prin grăpare.

- Îngrășămintele se pot aplica în orice perioadă a anului – iarna, primăvara, vara sau toamna (în sezonul de vegetație se aplică după pășunat sau după cosit)

O fertilizare echilibrată îmbunătățește calitatea furajului obținut.

Fertilizarea cu îngrășăminte chimice

Îngrășămintele chimice sunt mai ușor de administrat la distanțe mari de fermă, în condiții naturale mai greu accesibile. Îngrășămintele chimice au produs o adevărată revoluție verde, dând sporuri mari de producție. Totuși, aplicarea îndelungată și în cantități mari a îngrășămintelor chimice au efecte negative, cum ar fi acidifierea solului, poluarea mediului cu nitriți și nitrați, perturbarea activității microorganismelor din sol, dezechilibre de nutriție la animale, reducerea biodiversității. Administrarea în doze echilibrate și moderate a îngrășămintelor chimice în funcție de caracteristicile agrochimice ale solului, nivelul de producție, este una dintre cele mai importante pârghii de sporire a productivității pajiștilor.

Azotul aplicat primăvara este folosit mai eficient de plante

În aplicarea azotului trebuie considerate câteva aspecte și anume:

- epoca de aplicare a îngrășămintelor cu azot este diferită, considerându-se că azotul aplicat primăvara este mai eficient folosit, deci are o influență mai mare asupra producției decât dacă este aplicat toamna sau vara.

- efectul remanent al azotului este redus.

- azotul este necesar în sinteza substanțelor proteice și a citoplasmei celulare.

Insuficiența azotului din sol încetinește creșterea și producția scade iar excesul de azot favorizează creșterea vegetativă, lungește perioada de vegetație, scade rezistența la îngheț, la cădere și la boli.

- forma îngrășământului cu azot aplicat pajiștilor, trebuie să fie în funcție de reacția solului.

Fosforul se aplică toamna, la 2-4 ani, în funcție de sol.

Fosforul este necesar atât plantelor cât și animalelor, el având rol important la sinteza proteinelor și nu numai. Îngrășămintele cu fosfor se aplică toamna, deoarece au solubilitate mai scăzută și din această cauză, ele nu sunt spălate în decursul iernii. Acest lucru face ca remanența lor să fie mai mare, fapt pentru care fosforul se aplică o dată la 2-4 ani. Fosforul dezvoltă rădăcinile florile și semințele, mărește rezistența la secetă, la boli, îngheț, scurtează perioada de vegetație.

Potasiul se aplică pe pajiște la 2-4 ani.

Potasiul are rol important în viața plantelor, participând la formarea clorofilei, a glucidelor, favorizând absorbția apei, sporind rezistența plantelor la iernare și la anumite boli. Pe solurile normal aprovizionate este necesară aplicarea potasiului în doze stabilite prin planul de fertilizare anexat prezentului studiu. Pe pajiștile foarte productive potasiul se aplică anual.

Potasiul reduce transpirația plantelor, mărește rezistența la cădere și secetă, îngheț, intensifică fotosinteza și acumularea hidraților de carbon, mărește cantitatea de nectar la plantele melifere. Solul din țara noastră conține mult potasiu.

Alte elemente nutritive

Calciul intră în consistența membranelor celulare, dezvoltarea rădăcinilor, neutralizează acizii organici aflați în exces (acidul oxalic).

Magneziul este un component al clorofilei și formează proteinele alături de fosfor, absoarbe fosforul în formarea semințelor și fructelor. Între calciul și magneziul din sol trebuie să existe un raport egal cu unitatea. Lipsa magneziului din plante produce boli grave de nutriție la animale (tetania de iarbă sau hipomagneziemia)

Sulfurul participă la formarea unor aminoacizi (cistină, metionină), influențează cantitatea și calitatea lânii. Plantele îngălbenesc, în lipsa sulfurului se lignifică tulpinile.

Borul are rol în înflorire și fructificare, stimulează formarea nodozităților plantelor leguminoase.

Cuprul, manganul, zincul, fierul, molibdenul au rol de catalizatori în procesele biochimice. Carența în fier și mangan produce plantelor stări clorotice iar la animalele care le consumă apare anemia.

Dozele de îngrășăminte chimice și fracționarea lor

Raportul optim dintre elementele fertilizante (nutritive) NPK este de 2-1-1, adică la 2 părți azot revine o parte fosfor sub formă de P_2O_5 și o parte din potasiu sub formă de K_2O .

Date orientative privind fertilizarea pajiștilor permanente cu îngrășăminte chimice (kg/ ha/ an s.a.) (după MOTCĂ, 1987)

Tipul de pajiște	N*	P_2O_5 (P*)	K_2O (K*)
1. <i>Festuca valesiaca</i>	100 – 200	50 – 60 (20 -25)	-
2. <i>Festuca rupicola</i>	100 – 200	50 – 60 (20 -25)	50 – 60 (40 - 50)
3. <i>Agrostis capillaris</i>			
- productive	150 – 200	75 – 100 (35 - 45)	75 – 100 (60 – 80) 50
- slabe	100 – 150	50 – 75 (20 - 35)	– 75 (40 - 60)
4. <i>Festuca rubra</i>	150	75 (50)	75 (60)
	200	100 (45)	100 (80)
5. <i>Nardus stricta</i>	100	50 (20)	50 (40)
6. <i>Festuca airoides</i>			

*) substanță activă (s.a.)

Pe pajiștile supraînsămânțate doza de N poate crește până la 50% față de pășunea permanentă la același nivel de PK.

Pentru pajiștile temporare (semănate) dominate de graminee doza de N crește cu 50-100% față de cele permanente. Astfel raportul poate fi 3-1-1 sau chiar 4-1-1. Pe pajiștile temporare bogate în leguminoase doza de azot se reduce cu 50%, raportul NPK este de 1-1-1 până la 0-1-1, azotul fiind asigurat prin fixare simbiotică.

Fracționarea dozelor de azot

- la fânețe dozele de azot (N) se aplică de două ori, prima dată două treimi și a doua oară o treime în zone secetoase.

- în regim de pășunat dozele se aplică în mai multe fracții egale, în funcție de numărul ciclurilor de recoltă în doze de 30-50 kg N/ha primăvara devreme și după fiecare ciclu, exceptând pe ultimul.

Aplicarea fosforului și potasiului

Se aplică toamna când folosim îngrășăminte chimice complexe NPK, când PK se aplică în același timp cu azotul (N), primăvara. Nu se aplică numai azot pentru că duce la scăderea rezervei de P și K din sol.

Exemple de fertilizare

Primăvara devreme aplicăm îngrășăminte chimice complexe din formele 15-15-15 o cantitate de 330 kg/ha pentru asigurarea unui nivel de 50 kg/ha azot și aceeași cantitate de oxizi de P și K necesare pentru întregul an, iar după ciclurile de recoltă se aplică îngrășăminte azotoase cum ar fi nitro-calcarul (21% N) pe soluri acide, azotatul de amoniu (33,5% N), ureea (46% N). Azotatul de amoniu și ureea se aplică pe soluri cu reacție normală. Sulfatul de amoniu (20% N) se aplică pe soluri sărăturate.

Îngrășămintele organice

Prima și cea mai importantă resursă de fertilizare pentru pajiști o constituie îngrășămintele organice: gunoiul de grajd, compost, turbureală, urină. După epuizarea resurselor de fertilizanti organici de la animale se trece la fertilizarea cu îngrășămintele chimice, nivelul mediu de fertilizare în țările UE este în jur de 200 kg/ha/an.

Îngrășămintele organice conțin elemente fertilizante (nutritive) pentru plante. Din această grupă fac parte: gunoiul de grajd, compostul, turbureala de grajd, urina și mustul de grajd.

Gunoiul de grajd este un îngrășământ complex pentru sol. Durata de remanență este de 4-5 ani, având un conținut mediu de elemente fertilizante. Cel mai bun gunoi de grajd este cel de ovine, urmat de cabaline și bovine, cel mai sărac este cel provenit de la porcine. Fermentarea se face în platforme de gunoi 3-5 luni. Este un îngrășământ complet deoarece conține principalele elemente nutritive pentru plante, influențează favorabil însușirile fizico-chimice ale solului, mărește permeabilitatea solurilor grele și coeziunea celor nisipoase, afânează și încălzește solul, îmbunătățește reacția solului, este îngrășământ universal. Se aplică toamna târziu și primăvara devreme în cantitate de 20-30 tone/ha. Este bine valorificat în amestec cu doze mici de îngrășămintele chimice. Efectul fertilizării cu gunoi de grajd durează 3-5 ani. Se evită bălegarul cu rumeguș pentru că dă aciditate. Folosirea **gunoiului de grajd** pe pășuni reprezintă una dintre cele mai importante măsuri de sporire a producției și îmbunătățire a compoziției floristice. Gunoiul de grajd este un îngrășământ organic complet, care îmbogățește solul. Sunt indicate dozele prezentate în planul de fertilizare, ceea ce face ca sporul total de producție să fie mult mai mare. Cantitatea administrată este în funcție de cantitatea de argilă a solului, compoziția floristică a pajiștilor, stadiul de degradare a acestora, de cantitatea de gunoi de grajd disponibilă.

Durata de remanență a gunoiului este de 4-5 ani, în funcție de doza aplicată, calitatea îngrășământului, compoziția floristică a pajiștii. Sporurile cele mai mari de recoltă se obțin în anul I, spor ce scade treptat de la un an la altul.

Gunoiul de pășări are acțiune rapidă. Pentru a evita pierderea azotului se depozitează în șoproane și se stropește cu lapte de var. Se aplică toamna în cantitate de 1-1,5 tone/ha.

Compostul provine din resturile adunate din gospodărie. Se depozitează în platforme, se umezește, se îndeasă, se lasă să fermenteze o perioadă dublă față de gunoiul de grajd, 6-10 luni. Când se umezește se mai adaugă var și superfosfat. Când devine brun și sfărmiicios este bun. Se administrează în cantitate de 20-25 to/ha.

Turbureala (Purin) este îngrășământ organic semilichid amestecat cu apă și depozitat în bazine mari. Fermentează 2-3 săptămâni și se administrează 200-400 hl/ha sau în doză de 150mc/ha împreună cu 30kg P₂O₅ din motive sanitare veterinare doza nu trebuie să depășească 25-30 mc/ha la o aplicare. Pășunatul este permis numai după 4-5 săptămâni pentru sterilizarea pășunii de agenți patogeni sub acțiunea razelor solare.

Urina și mustul de grajd se colectează în bazine acoperite peste care se toarnă ulei rezidual 3-5 mm peliculă pentru a evita pierderea azotului. La urină azotul se găsește sub formă de uree, acid uric, acid hipuric. Înainte de aplicare urina sau mustul de bălegar se diluează cu cel puțin de 2 ori pe atâta apă dacă se aplică în timpul vegetației pentru a nu arde plantele. Se aplică 30-40 tone/ha.

Târlirea reprezintă mijlocul cel mai simplu și mai economic de sporire a producției și de îmbunătățire a compoziției floristice a pajiștilor și constă din a lăsa animalele să înnopteze de mai multe ori, pe o anumită suprafață de pajiște. Menținerea animalelor pe târlă se realizează cu ajutorul unor garduri mobile numite porți de târlire (sau țarcuri). Acestea au 3-4 m lungime, 1,5 m înălțime, fiind prevăzute cu 4 bare orizontale și șipci oblice pentru asigurarea rezistenței. Cum

aceste porți de târlire tradiționale sunt greu de manevrat și montat, ele se pot înlocui cu plase de sârmă și țevi metalice, care sunt mai ușoare, deci mai lesne de manevrat și instalat sau cu un gard electric.

Suprafața târlei se calculează în funcție de numărul și specia de animale precum și de calitatea pajiștii.

Fertilizarea prin târlire este importantă, mai ales pe pajiștile de deal și munte, unde fertilizarea prin alte metode este dificilă și neeconomică. Din punct de vedere economic, această metodă de fertilizare este ieftină, singura cheltuială fiind legată de porțile de târlire.

Târlirea tradițională normală se face cu oile 2-3 noți/1 oaie adultă/mp covor ierbos, pentru pășuni cu covor ierbos corespunzător și 4-6 noți pentru cele cu început de degradare a compoziției. Depășirea acestui prag de 6 noți duce la supratârlire cu toate dezechilibrele asupra covorului ierbos și a celorlalți factori de mediu.

O cantitate importantă de îngrășăminte organice sunt și cele care rămân pe pajiște în timpul cât animalele pășunează. Acestea trebuie să fie împrăștiate permanent pe întreaga pășune.

La bovine, târlirea se face 2-3 noți și 4-6 noți/vacă/6mp sau 4-6 noți sau 8-12 noți/vacă/12 mp. Ținând cont de greutatea ce intervin în mutarea porților mai mari de târlire și mărirea spațiului dintre vacile de la diferiți proprietari, care nu se cunosc între ele, pentru evitarea unor altercații și stări de stres, până la ierarhizarea după legile nescrise ale etologiei.

Se recomandă introducerea îngrășămintelor fosfatice pentru că dejecțiile animalelor sunt mai bogate în azot și potasiu și mai sărace în fosfor, element de bază prin care se susține în continuare leguminoasele și fixarea azotului atmosferic.

Pajiștile care se pot fertiliza fără probleme sunt:

Pajiștile de câmpie și dealuri dominate de *Festuca valesiaca*, *F. Rupicola* și altele cu maxim 10-20% participare specii nevaloroase, ce se vor utiliza ca pășune în regim extensiv, datorită lipsei de umiditate și a căldurii excesive;

Pajiștile de dealuri, pre montane și montane până la 1200-1400 m altitudine dominate de *Agrostis capillaris* și *Festuca rubra* ce se vor utiliza în regim de pășune, fâneată și mixt în regim extensiv și pe alocuri cu intensitate mijlocie, datorită covorului ierbos cu specii spontane rustice și al condițiilor pedoclimatice;

Pajiștile din luncile râurilor, Lunca și Delta Dunării, dominate de specii valoroase și (*Festuca pratensis*, *Alopecurus pratensis*, *Dactylis glomerata*, *Lolium perenne*, *Agrostis stolonifera*, etc.) utilizate în special prin cosire în regim de folosire intensivă ca fâneată, având umiditatea asigurată;

Pajiștile îmbunătățite prin supra însămânțare și reînsămânțare cu diferite amestecuri de graminee și leguminoase perene, care se pot utiliza în toate regimurile de folosire cu intensitate mijlocie până la ridicată, având un covor ierbos format din specii "nobile" care permit obținerea unor producții mari și de calitate, cu deosebire în regim irigat.

Pajiști care nu se recomandă a fi fertilizate:

Pajiștile de câmpie afectate de exces de umiditate, aciditate puternică și sărăturare pronunțată a solului care necesită mai întâi ameliorarea regimului hidric, prin desecare și drenaje, corectarea reacției solului prin amendare;

Pajiștile de dealuri și montane afectate de eroziunea solului, dominate de *Botriochloa ischaemum* și alte specii pe terenuri care necesită în prealabil îmbunătățiri funciare;

Pajiștile invadate peste 20-30 % de vegetație ierboasă (buruieni) și lemnoasă (tufărișuri și puieti de arbori) nevaloroasă care necesită a fi înlăturată prin diferite metode, înainte de a fi fertilizate;

Pajiștile ce urmează a se supra însămânța, pentru a nu stimula dezvoltarea speciilor spontane care pot înăbuși tinerele plante ce apar din sămânța, fertilizarea urmând a se face după prima coasă sau un ciclu de pășunat;

Pajiștile supra târlite, eutrofizate din toate zonele, invadate de vegetație nitrofilă (*Sambucus ebulus*, *Verbascum speciosum*, *Onopordon acanthium*, *Carduusacanthoides*, *Rumex obtusifolius*, *Colchicum autumnale*, *Veratrum album*) până la epuizarea de elemente fertilizante, în special azot și potasiu după mai mulți ani.

Metode de îmbunătățire a covorului ierbos prin fertilizare

Pentru realizarea unei tone de substanță uscată (echivalent a 4-5 tone masă verde iarbă – prin recoltare fân sau păscut), din sol se extrag în medie 20-25 kg N, 2-3 kg P 22-25 kg K și 4-5 kg Ca. Solul pajiștilor nu este un izvor nesecat de elemente fertilizante care să susțină producția de iarbă, fiind mai sărac în elemente fertilizante decât terenurile arabile. Dacă după mai mulți ani de recoltă, nu se fertilizează, se împuținează elementele nutritive din sol, se schimbă radical vegetația, dispar plantele cu valoare nutritivă ridicată și apar alte specii de buruieni nepretențioase.

Avem în vedere menținerea unui echilibru optim între graminee perene (50-60%), leguminoase (35-40%), specii din alte familii (5-10%), absența buruienilor și vegetației lemnoase, administrarea la suprafață a îngrășămintelor chimice și organice cu excepția cazurilor de înființare a pajiștilor semănate.

- aplicarea fracționată pe cicluri de recoltă (păscut-cosit) a îngrășămintelor chimice

- conservarea biodiversității prin limitarea cantității de fertilizanți, întârzierea datei optime de cosit, încetarea timpurie a pășunatului

- echilibrul hidric și termic, estetică peisagistică

Pajiștile permanente deținute de către UAT Salonta, cuprinse în acest amenajament pastoral, localizate în Câmpia de Vest, Lunca Crișului Negru și Repede, sunt pajiști care răspund pozitiv la fertilizare având în vedere că încă covorul ierbos are peste 70-80% specii furajere valoroase.

Printr-o fertilizare adecvată, în limite optime, pajiștile respective fiind compuse majoritar din *Agrostis capillaris*, *Festuca pratensis*, *Lolium perenne* pot deveni pajiști mai valoroase. Prin fertilizarea adecvată pajiștile pot deveni mai valoroase, de asemenea, fertilizarea în limite optime și proporție corectă contribuie la menținerea unui echilibru între gramineele și leguminoasele perene din pajiști cât și la supraviețuirea speciilor noi introduse prin supraînsămânțare în covorul ierbos.

În zonele cu exces de umiditate se dezvoltă o vegetație palustră alcătuită din asociații de ierburi înalte, trestie, păpuriș, rogozuri și pipirig. Predomină asociații de *Agrostis alba*, *Poa pratensis*, *Alopecurus pratensis*, *Lolium multiflorum*. Vegetația xerofilă și xeromezofilă se dezvoltă pe terenurile drenate sau semidrenate cu apă freatică la peste 2m.

Asociațiile vegetale sunt formate din *Festuca salcata* împreună cu o serie de specii cu tufă deasă și talie mică precum: *Poa bulboasa*, *Festuca pseudovina*, *Lolium perenne*, *Anthoxanthum odoratum*, *Alopecurus pratensis*, *Trifolium repens*, *Euforbia cyparissias*, *Taraxacum officinale*, *Plantago lanciolata*.

Pe sărăturile umede se identifică pajiști scunde constituite din *Plantago tenuiflora*, *Camforosma annua*, *Puccinellia distans*, *Hordeum histrix*. Pe lăcoviștile salinizate temporar înmlăștinite se dezvoltă *Agrostis sp.*, *Beckmannia eruciformis*.

CAPITOLUL IV

Descrierea solului pajiştii

Pe toată suprafaţa de pajişti naturale a U.A.T. Salonta, făcând parte din zona geografică a Câmpiei Crişurilor, predomină solurile intrazonale, adică cele aluviale, lăcovişti, soluri gleice şi pseudogleice, vertisoluri şi psamosoluri faţă de cele zonale.

Solurile zonale se dispun în fâşii continue, alungite de la nord la sud şi ordonate de la vest la est. Din clasa molisolurilor se întâlnesc următoarele tipuri: cernoziom levigat, cernoziomuri argilice şi cernoziomuri gleizate. Acestea ocupă arealul silvostepii, dar sunt dominate de soluri azonale şi intrazonale: aluviale, solneţuri, vertisoluri şi lăcovişti.

Solurile intrazonale au o dispunere pe porţiunile de păşuni ale Salontei, în funcţie de adâncimea pânzei freatice, topoclimat, salinitatea apei şi intervenţia omului. Din clasa solurilor hidromorfe se întâlnesc tipurile: lăcovişti, soluri gleice şi pseudogleice. Zona păşunilor Salontei se caracterizează prin soluri halomorfe, dominante fiind soloneţurile şi vertisolurile, originea lor fiind legată de argilele fostelor lacuri sau areale mlăştinoase desecate.

Solurile aluviale au o largă răspândire şi se dezvoltă în acest spaţiu, în mod descendent pe direcţia nord-est spre sud-vest. Suprafaţa agricolă a oraşului Salonta, până în anul 1948, a fost folosită în mod extensiv, mai mult ca păşuni şi fâneţe, doar suprafeţele situate în zone mai înalte, ca teren arabil.

În zonă au fost înfiinţate orezării şi au fost executate lucrări cu deplasarea unor volume mari de pământ pentru realizarea canalelor în rambleu, pentru nivelarea parcelelor de orezărie şi pentru executarea canalelor de evacuare a apei. Aceste lucrări au deranjat solurile respective şi au amestecat orizonturile.

După desfiinţarea orezăriilor, s-au efectuat lucrări de nivelare a terenului şi de înfundare a canalelor.

S-a făcut o intervenţie antropică majoră, odată cu executarea marilor sisteme de desecare, care au condus la evacuarea apelor stagnante şi coborârea nivelului apelor freatice.

I.A.S. Salonta a executat pe parcelele create de reţeaua de canale de desecare (care include şi cele 9 porţiuni de pajişte), o lucrare pedoameliorativă complexă, adică: afânare, nivelare, amendare cu fosfogips, îngrăşare şi supraînsămânţare, pentru a asigura o producţie satisfăcătoare de masă verde şi pe aceste soloneţuri.

După desfiinţarea I.A.S. Salonta, aceste lucrări fiind sistate, terenurile păşunii au revenit la starea iniţială, fiind caracterizate prin conţinut ridicat de sodiu şi magneziu, grad de tasare ridicat, permeabilitate scăzută şi deficienţă de azot.

Decolmatarea şanţurilor de drenare a apei

Decolmatarea şanţurilor pentru drenarea apei constă în curăţarea lor de resturi vegetale, pietre, defrişarea arbuştilor rădăcina vegetaţiei lemnoase în cazul umbrarelor, adâncirea lor unde s-au surpat sau astupat cu pământ datorită trecerii animalelor peste ele, trecerea utilajelor agricole şi căruţelor sau a ploilor excesive care au transportat materiale vegetale sau aluviuni.

Recentele analize de sol arată că în zona corpurilor păşunii Salontei, terenurile analizate se caracterizează prin: pH acid, deficienţă de calcar, deficienţă de azot, exces de sodiu şi de mangan, fapt care permite încadrarea a 41,5% din soluri, în categoria solurilor sărăturate de tip solonceac, clasa a IV-a de calitate, cu nota de bonitare 28, iar restul terenurilor sunt lăcovişti, soluri din clasa a III-a (parţial clasa a II-a) de calitate, cu nota de bonitare 53 (68 pentru clasa a II-a).

Conform "Studiului pedologic și agrochimic privind evaluarea calității terenurilor agricole" întocmit de Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice Bihor-Oradea, pe baza "Sistemului român de clasificare a solurilor" elaborate de I.C.P.A. București, încadrarea în clase de calitate și favorabilitate a teritoriului aferent pășunii municipiului Salonta, situate în extravilan, cu nota de bonitare acordată, se prezintă astfel:

Clasa	Suprafața (ha)	Nota de bonitare	Procent din total (%)
I	-	-	-
II	239,80	68	10,4
III	980,00	53	42
IV	953,70	28	41,5
V	140,5	14	6,1
Total	2314	-	100%

Menționăm că cele 3733 ha pășuni și fânețe răzlețe care aparțin persoanelor fizice și juridice, au clase de bonitare asemănătoare.

Concluzionând, pajiștile Salontei în cele 9 trupuri studiate, au suferit intervenții antropice majore, în prezent fiind utilizate și pentru pășunatul oilor în suprafață de 748,42 ha, cu mențiunea că bovinele pășunează pe 253,31 ha, bizonii pășunează pe 1094,79 ha, 120,43 ha reprezintă pășuni răzlețe iar 97,06 ha sunt împădurite cu arbuști de cătină și sălcioare.

CAPITOLUL V

Flora și vegetația pajiștilor

1. PĂȘUNEA RIGO KOROSER

Achillea Millefolium – Coadă șoricelului
Convolvulus Arvensis - Volbură
Cirsium Cannum – (pălămidă)
Bidens Tripartita - Dentiță
Atriplex Patula – Lobodă de grădină
Agrostis Alba – Iarba câmpului
Carex Vulpina - Rogoz
Lotus Corniculatus - Ghizdei
Trifolium Repens – Trifoi alb
Matricaria Inodora – Mușețel nemirositor
Cirsium Arvense -(pălămidă)
Mentha Pulesium -(mentă)
Sonchus Arvensis - Susai
Plantago Major – Limba oii
Rubus Caesius – Mur de miriște
Centaurea Panonica - Albăstrele
Xantium Strumarium - Cornet
Ranunculus Repens – Piciorul cocoșului

2. PĂȘUNEA GACSO

Onobrychis Vicifolia - Sparcetă
Achillea Millefolium – Coadă șoricelului
Euphorbia Cyparissias - Alior
Convolvulus Arvensis - Volbură
Festuca Pseudovina - Păiuș
Poa Bulbosa – Firuța cu bulb
Trifolium Repens – Trifoi alb
Trifolium Fragiferum – Trifoi frăguț
Centaurea Panonica - Albăstrele
Lepidium Draba – Urda vacii
Ranunculus Acer – Piciorul cocoșului
Mentha Pulegium – mentă franțuzească
Lolium Multiflorum – Raigras aristat
Bromus Molis – Brumul moale
Lotus Corniculatus - Ghizdei
Rumex Acetosa - Măcris
Plantago Major – Limba oii
Aristolochia Clematitis – Mărul lupului

Fhalspi Arvense - Punguliță
Veronica Arvensis - Sopârliță
Poa Pratensis – Floarea fânului

3. PĂȘUNEA FUVESKERT

Cirsium Arvensis - Pălămidă
Plantago Major – Limba oii
Rubus Caesius – Mur de miriște
Mentha Arvensis – menta de câmp
Sonchus Arvensis - Susai
Alopecurus Pratensis – Coadă vulpii
Trifolium Repens – Trifoi alb
Trifolium Pratense – Trifoi roșu
Lotus Corniculatus - Ghizdei
Euphorbia Cyparissias - Alior
Galium Palustre – Căptușala comună de mlaștină
Dactylis Glomerata - Golomăț
Ranunculus Acer – Piciorul cocoșului
Medicago Lupulina- Trifoi mărunț
Bromus Molis – Bromul moale
Achillea Millefolium – Coadă șoricelului
Festuca Pratensis – Păiuș de livadă
Potentilla Argintea – Scrântitoae (cinci degete)
Cardus Acantoides - Spin
Salicornia Herbacea – Iarbă sărată
Lepidium Draba – Urda vacii
Centaurea Panonica - Albăstrele
Matricaria Chamomila - Mușețel
Veronica Arvensis - Sopârliță
Taraxacum Officinale - Păpădie
Pimpinella Saxifraga – Pătrunjel de câmp

4. PĂȘUNEA MAJOR

Alopecurus Pratensis – Coadă vulpii
Achillea Millefolium – Coadă șoricelului
Ranunculus Acer – Piciorul cocoșului
Euphorbia Cyparissias - Alior
Polygonum Aviculare - Troscot
Lolium Perene – Raigras englezesc
Poa Pratensis – Floarea fânului
Festuca Pseudovina - Păiuș
Trifolium Fragiferum – Trifoi frăguț
Medicago Lupulina – Trifoi mărunț
Potentilla Argintea - Scrântitoare
Plantago Lanceolata – Pătlăgină îngustă
Cardus Acantoides - Pin
Matricaria Chamomila - Mușețel
Centaurea Panonica - Albăstrele
Mentha Arvensis – Mentă de câmp

Convolvulus Arvensis - Volbură
Galium Aparine - Lipăicoasă
Cirsium Arvense – Pălămidă
Equisetum Arvense - Coada calului
Rubus Caesius – Mur de miriște

5. PĂȘUNEA MAKKAY ZUG

Achillea Millefolium – Coada șoricelului
Equisetum Arvense – Coada calului
Lepidium Draba – Urda vacii
Rubus Caesius – Mur de miriște
Convolvulus Arvensis - Volbură
Plantago Major – Limba oii
Galium Aparine – Liăpicoasă
Cirsium Arvense - Pălămidă
Sonchus Arvensis - Susai
Mentha Arvensis – Menta de câmp
Atriplex Patula – Lobodă de grădină
Consolida Regalis – Nemțisor de câmp
Ranunculus Acer – Piciorul cocoșului
Capsella Bursa-pastoris – Traista ciobanului
Aristolochia Clematitis – Mărul lupului
Dactylis Glomerata - Golomăț
Bromus Inermis – Obsiga nearistată
Trifolium Repens – Trifoi alb
Trifolium Hibridum – Trifoi hibrid
Trifolium Pratense – Trifoi roșu
Cichorium Intybus - Cicoare
Taraxacum Officinale - Păpădia
Bifora Radians – Bifora

6. PĂȘUNEA BAIA VECHE

Euphorbia Cyparissias - Alior
Bromus Mollis - Bromul moale
Alopecurus Pratensis - Coada vulpii
Festuca Pratensis – Păiuș de livadă
Lepidium Draba – Urda vacii
Centaurea Panonica - Albăstrele
Trifolium Repens – Trifoi alb
Trifolium Fragiferum – Trifoi frăguț
Lotus Corniculatus - Ghizdei
Lolium Multiflorum – Raigras aristat
Poa Pratensis – Floarea fânului
Carex Vulpina - Rogoz
Ranunculus Acer – Piciorul cocoșului
Galium Palustre – Lăprușeala comună de mlaștină
Achillea Millefolium – Coada șoricelului
Matricaria Chamomila - Mușețel

Veronica Arvensis - Șopârliță
Dactylis Glomerata - Golomăț
Rumex Acetosa – Măcriș

7. PĂȘUNEA GACSO

Polygonum Aviculare - Troscot
Capsella Bursa Pastoris – Traista ciobanului
Aristolochia Clematitis – Mărul lupului
Bromus Mollis - Bromul moale
Cynodon Dactylon – Iarbă bermuda
Plantago Major – Limba oii
Potentilla Reptans - Cincidegete
Trifolium Repens – Trifoiul alb
Dactylis Glomerata - Golomăț
Prunella Vulgaris – Busuioc de câmp
Achillea Millefolium – Coadă șoricelului
Poa Pratensis – Floarea fânului
Carex Vulpina - Rogoz
Rumex Crepus - Dragavei
Medicago Lupulina – Trifoi mărunț
Euphorbia Cyparissias- Alior

8. PĂȘUNEA BARMOD CUȘTEAN

Equisetum Arvense – Coadă calului
Ranunculus Acer – Piciorul cocoșului
Polygolum Aviculare – Troscot
Phragmites Communis – Stuf
Bifora Radians – Bifora
Agropyron Repens – Pir târător
Cynodon Dactylon – Pir gros
Rumex Acetosella – Măcriș mărunț
Sonchus Arvensis – Susai
Mentha Arvensis – Menta de câmp
Cardaria Draba – Urda vacii
Rubus Caesius – Mur de miriște
Thlaspi Arvensis – Pungulița
Plantago Major – Limba oii
Pimpinella Saxifraga – Pătrunjel de câmp
Medicago Lupulina – Trifoi mărunț
Cardus Acantoides – Spin
Trifolium Repens – Trifoi alb
Equisetum Arvense – Coadă calului
Ranunculus Acer – Piciorul cocoșului

9. PĂȘUNI RĂZLETE

Bifora Radians - Bifora
Achillea Millefolium – Coadă șoricelului

Cynodon Dactylon – Pir gros
Xantium Strumarium - Cornet
Bidens Tripartita – Dentiță
Galium Palustre - Căptușala comună de mlaștină
Mentha Pulesium - mentă franțuzească
Prunella Vulgaris – Busuioc de câmp
Rumex Crespus - Dragavei
Potentula Reptan - Cincidegete
Trifolium Repens – Trifoi alb
Trifolium Fragiferum – Trifoi frăguț
Carex Vulpina – Vulpina rogoz

Principalele specii de plante din vegetația pajiștilor din cadrul UAT Salonta sunt gramineele și leguminoasele. Dintre acestea, cele mai frecvente în covorul ierbos sunt: Agrostis Capilaris (iarba câmpului), Festuca valesiaca (păiuș), festuca rupicola (iarba calului), Agrostis stolonifera, Anthoxanthum odoratum (vițelar), Poa pratensis (firuța), Festuca pratensis (păiușul de livadă), Lolium perenne (raigras), Holcus lanatus (flocosiță), Cynosurus cristatus (pieptănăriță), Arrhenatherum elatius (ovăscior), Festuca rubra (păiuș roșu), Cynodon dactylon (pir gros), Danthonia decumbens. O serie de graminee sunt întâlnite pe soluri cu exces temporar de umiditate, cum sunt:

Agrostis stolonifera, Festuca arundinacea (păiuș înalt), Deschampsia caespitosa (târsă), Moinia caerulea (iarbă albastră), Agropiron repens (pir târător), Glyceria fluitans (rourică).

Leguminoasele sunt reprezentate în special de speciile de trifoi: Trifolium pratense (trifoi roșu), Trifolium campestre (trifoiș), Trifolium repens (trifoi alb târător), Trifolium arvense (papanas), Trifolium hybridum.

În covorul vegetal al pajiștilor apar și o serie de plante neconsumante sau cu grad redus de consumabilitate, dintre care menționăm: Juncus effusus, Juncus inflexus, Daucus carota, Centarium erythraea, Verbena officinalis, Dianthus carthusianorum, Pulicaria vulgaris, Potentilla reptans, Lycopus europaeus, Prunella vulgaris, Montha longifolia și Achillea millefolium.

Graminee perene:

Agropyron pectiniforme – pir cristat

Plantă ierboasă perenă care preferă solurile argiloase. Este o plantă productivă care otăvește bine cu o capacitate bună de concurență și o foarte bună rezistență la pășunat. Are valoare nutritivă medie și efect antierozional pe terenurile cu astfel de probleme.

Bromus inermis – obsigă nearistată

Este o plantă stoloniferă, rezistentă la secetă, nu suportă umiditatea în exces. Crește pe soluri sărace, pe soluri supuse fenomenului de eroziune având potențialul productiv de 10-14 tone/ha substanță uscată. Se recomandă în amestec cu Sparceta, pentru fâneață și mixt.

- Doina – soi sintetic semitardiv, omologat în 1995;

- Iulia Safir – soi sintetic care se regenerează bine spre foarte bine după coasă, este rezistent la iernat și cădere, este tolerant la boli, secetă și pășunat, omologat în 2010

Dactylis glomerata – golomăț

Este o plantă perenă de talie înaltă având inflorescența un panicul cu ramuri solitare și ramificații secundare scurte. Este răspândită pe pajiștile nisipo-argiloase.

Suportă seceta dar nu și excesul de umiditate, reacționând bine la fertilizarea pe bază de azot. Produce 10-14 tone/ha substanță uscată. Se recomandă în amestec cu lucerna dând un furaj de foarte bună calitate,

- Intensiv – soi sintetic de talie înaltă și cu creștere rapidă primăvara și o capacitate ridicată de regenerare după recoltare. Este rezistent la principalele boli foliare, secetă și înghețurile târzii, omologat în 1988.

- Magda – soi sintetic semitardiv, rezistent la boli foliare și secetă, are o plasticitate ecologică ridicată, omologat în 2004.

Festuca arundinacea – păiuș înalt

Este o graminee perenă cu un grad ridicat de adaptabilitate pentru diferite condiții ecologice, perenitate foarte bună de 8-10 ani și foarte bună pentru combaterea eroziunii solului.

- Adela – soi sintetic semitimpuriu, care se regenerează foarte bine după folosire, având și o perenitate foarte bună. Este rezistent la secetă și iernat, dar și la boli foliare, omologat în 2001

Festuca pratensis – păiuș de livadă

Plantă perenă care se dezvoltă bine pe soluri argiloase bogate în substanțe nutritive. Are o reacție bună la îngrășăminte minerale și organice, având o capacitate de producție de 10-13 tone/ha substanță uscată cu foliajul foarte bogat,

- Transilvan 2 – soi sintetic semitardiv, are o rezistență bună la secetă, iernat și boli și o calitate furajeră bună, omologat în 1988.

Festuca rubra – păiuș roșu

Plantă de talie mijlocie cu o arie largă de răspândire pe altitudine și rezistență bună la ger. Nu este pretențioasă nici la sol nici la umiditate. Producția este de 8-10 tone/ha substanță uscată și se pretează foarte bine la pășunat. Se recomandă pentru ameliorarea pajiștilor degradate.

- Căprioara – soi sintetic semitardiv, este rezistent la boli, secetă și ger, dar și la cosiri frecvente. Poate fi folosit chiar și pentru gazon, omologat în 2010.

- Cristina – soi sintetic semitardiv rezistent la boli, secetă, ger și poate fi cosit frecvent. A fost omologat în 2010

Lolium perenne – raigras peren

Plantă de talie mică care preferă iernile blânde și zăpadă puțină, fiind sensibilă la ger uscat și veri secetoase, preferând solurile argiloase. Producția este de 8-12 tone/ha substanță uscată. Rezistă bine la călcat, având o bună regenerare după exploatare.

- Mara – soi sintetic tardiv, rezistent la secetă, iernat și boli, cu o bună capacitate regenerativă. Este recomandat și pentru terenuri sportive, parcuri și pe terenuri fertile, iar la pășuni este recomandat în amestecuri simple sau complexe. A fost omologat în 1989.

Phalaris arundinacea – ierbăluță

Este o plantă înaltă (cea mai înaltă graminee perenă furajeră din țara noastră), care preferă solurile slab acide și neutre cu o producție de 16-20 tone/ha substanță uscată, calitatea furajului este relativ scăzută fiind recomandată pentru reconstrucția terenurilor supuse eroziunii.

- Premier – soi timpuriu rezistent la secetă, iernat, boli și dăunători. A fost omologat în 2004.

Phleum pratense – timoftică

Plantă perenă care este specifică zonelor mai reci având cerințe mari pentru umiditate și moderate pentru căldură, trăind pe solurile turboase, grele. Are o producție de 9-12 tone/ha substanță uscată.

- Tirom – soi tardiv, rezistent la boli, cu ritm de creștere rapid primăvara și regenerare foarte bună după ciclurile de pășunat. A fost omologat în 1979.

Poa pratensis – firuță

Este o graminee perenă cu mare capacitate de adaptare, din zonele moderat umede. Are o producție de 8-13 tone/ha substanță uscată.

Leguminoase perene:

Lotus corniculatus – ghizdei

Plantă perenă cu răspândire de la câmpie până la poalele munților cu un grad redus de consumabilitate în verde din cauza gustului amarui. Are o producție de 8-9 tone/ha substanță uscată. Se recomandă pentru ameliorarea pajiștilor (prin supraînsămânțare) sau la înființarea pajiștilor semănate.

- Doru – soi sintetic cu abundență de frunze, rezistent la cădere, iernare și secetă. A fost omologat în 2004. Potențial de producție 40-50 tone/ha masă verde sau 9-10 tone/ha substanță uscată.

Medicago sativa – lucerna albastră

Poate atinge un metru înălțime, rădăcinile ajungând la adâncimea de 4,5 m. Se caracterizează prin plasticitate ecologică foarte mare. Dă rezultate bune pe solurile bogate în calciu, humus, având pretenții ridicate de fosfor și potasiu. Asigură 40-50 tone/ha masă verde în sistem neirigat având un conținut ridicat de substanțe nutritive. În stare proaspătă conține saponine care se consideră că reprezintă cauza principală a apariției meteorizațiilor la rumegătoare, având grad ridicat de digestibilitate.

Onobrychis viciifolia – sparcetă

Plantă perenă cu creștere în tufă, având 30-70 cm înălțime. Se găsește spontan sau cultivată în zonele de stepă și silvostepă, pe terenuri mai sărace și versanții supuși eroziunii, unde lucerna dă rezultate slabe. Este o plantă furajeră excelentă cu producții mari și de calitate. Sparceta consumată proaspătă nu produce meteorizație ceea ce se întâmplă când animalele pasc lucernă sau trifoi.

- Anamaria – soi sintetic foarte rezistent la secetă și ger și o bună rezistență la cădere și boli foliare. Are un potențial de producție de 35-65 tone/ha masă verde și a fost omologat în 2006.

Trifolium hybridum – trifoi corcit

Leguminoasă perenă cu creștere în tufă, înaltă de 70-80 cm. Crește spontan sau se cultivă, în stațiuni umede din câmpie și până la pădurile montane de foioase și este o plantă furajeră de calitate, cu o bună productivitate și bine consumată. Se recomandă folosirea în amestecuri cu graminee perene pentru pășunat și mixt.

Trifolium pratense – trifoi roșu

Plantă perenă cu creștere în tufă, înaltă de 30-70 cm, specifică în pășuni și fânețe și în rărituri de păduri sau buruienișuri de coastă, adesea întâlnit la deal, dar și la câmpie. Ocupă locul 2, după lucernă, în lume, ca suprafețe cultivate. Are o producție de 6-10 tone/ha substanță uscată.

Trifolium repens - trifoi alb

Plantă perenă răspândită în zonele de câmpie până în etajul pădurilor de molid. Produce 8-9 tone/ha substanță uscată, furajul fiind de calitate foarte bună.

- Miorița – soi sintetic rezistent la boli, secetă și iernare, dar și la cădere a inflorescențelor. A fost omologat în 1989 și a fost creat pentru a fi cultivat în amestecuri de graminee perene pentru pășunat și mixt, având un potențial de 40-45 tone/ha masă verde sau 9-10 tone/ha substanță uscată.

Pentru fiecare din cele 10 specii de graminee și 6 specii de leguminoase perene sunt zeci și chiar sute de soiuri aflate în cultură pentru o singură specie.

Problema alcătuirii amestecurilor este extrem de complicată. În vederea reducerii greșelilor, avem 10 criterii mai importante de alcătuire a amestecurilor:

- s-a pornit de la cele mai cunoscute amestecuri simple formate dintr-o graminee și o leguminoasă perenă. După alegerea asociațiilor de bază pentru regim de fâneață, formate dintr-o graminee perenă ce asigură volumul producției de furaj și o leguminoasă perenă ce asigură calitatea furajului și azotul biologic se mai adaugă și alte specii ca:

- păiușul de livezi pentru plasticitate ecologică și de folosire
- păiușul înalt pentru robustețe la modificări climatice
- pirul crestat pentru rezistență la secetă
- raigrasul peren, firuța, trifoiul alb pentru rezistență la pășunat

După alegerea amestecului de ierburi trecem la faza de stabilire a raportului dintre graminee și leguminoase care de regulă este 60-80% graminee – 20-40% leguminoase.

Pentru supraînsămânțarea pajiștilor degradate, cantitățile de sămânță se reduc cu 30-50% din norma pentru pajiștile semănate.

CAPITOLUL VI

Compoziția floristică pe pajiști - procentual

Nr. crt.	Specificare	Suprafața (ha)	Graminee %	Fabaceae %	Alte specii %	Specii nevalorose	Grad acoperire vegetație %
1	Rigo-Koroser	60	45	12	20	23	88
2	Gacso	126	44	15	22	19	90
3	Fuveskert	39	45	14	26	15	86
4	Major	129	48	16	23	13	88
5	Makkai Zug	309	43	14	26	17	90
6	Baia Veche	611	48	15	23	14	90
7	Izvoare	162	49	16	24	11	86
8	Barmod Cuștean	758	50	15	22	13	90
9	Pășuni răzlețe	120	46	11	27	16	84
Total/ Medie		2314	46	14	24	16	88

Menționăm că cele 3733 ha pășuni și fânețe răzlețe care aparțin persoanelor fizice și juridice au o compoziție floristică asemănătoare.

CAPITOLUL VII

DETERMINAREA PĂRȚILOR DE PAJIȘTE CARE SUNT OPRITE DE LA PĂȘUNAT

Următoarele parcele sunt oprite la pășunat:

- 120,43 ha în corpul nr. 9 – Pășunile răzlețe
- 26,02 ha teren împădurit în corpul Izvoare, cu sălcioară și cătină
- 71,04 ha în corpul Baia Veche

Pe Pășunile răzlețe cresc pe lângă graminee și leguminoase, în procent mai ridicat rogozurile și specii din alte familii botanice, care dau producții mici, de slabă calitate și valoare economică scăzută.

Aceste pășuni sunt valorificate prin cosire sub formă de fân sau masă verde.

CAPITOLUL VIII

PERIOADA DE PĂȘUNAT

Perioada de pășunat la următoarele specii de animale:

- Ovine: 1 Martie – 15 Noiembrie
- Bovine: 15 Aprilie – 15 Noiembrie
- Bizoni: 1 Martie – 1 Noiembrie

Se interzice pășunatul primăvara devreme, pentru a se menține un covor ierbos dens, bine încheiat, cu capacitate de regenerare ridicată. De asemenea se recomandă ca pășunatul să se încheie cu cel puțin 20-25 zile înainte de apariția înghețurilor, astfel ca plantele să acumuleze suficienți hidrați de carbon la nivelul nodului de înfrățire.

Pășunatul optim al gramineelor se face când vârful gramineei principale are 6-10 cm înălțime de la suprafața solului, astfel ca la primul ciclu prin pășunat să ajungă la 4-5 cm, lăstarii cu fructificații să fie înlăturați, iar la ciclurile următoare să otăvească mai mulți lăstari vegetativi și frunzele.

Momentul optim de începere a pășunatului se poate stabili cu aproximație și după criteriul înălțimii plantelor, care este de 15-20 cm la pajiștile naturale și 20-25 cm la pajiștile semămate.

Necesarul zilnic de iarbă pentru diferite specii și categorii de animale

5-6 kg – ovine adulte

20-30 kg – tineret bovin sub 200 kg

30-40 kg – vacile slab productive și sterpe și caii adulți

40-50 kg – vacile cu producție mare, tauri și boi

Producția pășunii se folosește pentru hrana animalelor în masă verde recoltată (MV) și în substanță uscată (SU). Masa verde recoltată fără rouă se poate transforma în substanță uscată pe

bază de coeficient sau determinări de laborator. Raportul dintre MV și SU este în general de 5 la 1.

Pentru transformarea în unități nutritive (UN) se iau în considerare următoarele:

- 0,25 UN (4 kg MV/1UN) pentru iarba de calitate bună în care predomină gramineele și leguminoasele valoroase

- 0,20 UN (5 kg MV/1 UN) pentru iarba de calitate bună în care predomină gramineele valoroase

- 0,16 UN (6 kg MV/1 UN) pentru iarba de calitate mijlocie în care plantele valoroase reprezintă cel mult 50%

- 0,14 UN (7 kg MV/1 UN) pentru iarba de calitate slabă în care predomină plante inferioare din punct de vedere furajer

Pentru stabilirea ponderii ierbii de pe pășune, pentru necesarul rației de întreținere și producție al animalelor sunt foarte utile datele de mai sus.

Vacile cu lapte au nevoie de o furajare suplimentară cu nutrețuri concentrate în funcție de nivelul producției de lapte. În literatura de specialitate sunt prevăzuți anumiți coeficienți pentru transformarea producției de iarbă exprimată în UN în producții animaliere. Acești coeficienți sunt:

- 1-1,2 UN pentru 100 kg greutate vie necesare funcțiilor vitale (rație de întreținere)

- 0,45-0,50 UN pentru producerea unui kg lapte de vacă

- 3-5 UN pentru 1 kg spor greutate vie tineret taurin

În condițiile obișnuite în medie 1 kg lapte de vacă se obține cu 1-1,3 UN iar 1 kg spor în greutate vie la tineretul taurin în vârstă de peste 12 luni se realizează cu 7,5-10 UN care reprezintă conversia optimă a ierbii în produse animaliere.

Transformarea în U.V.M.

Categoria de animale	Echivalentul în U.V.M.
Vitele mari de toate vârstele	0,7-0,8
Vaci și juninci	1,0
Tauri și boi	1,0-1,2
Tineret bovin sub 1 an	0,15-0,25
Tineret bovin peste 1 an	0,5-0,7
Oi și capre de toate vârstele	0,14
Oi și capre mature	0,15-0,16
Cai de toate vârstele	0,8
Cai de muncă	1,0-1,1
Porci maturi	0,25

1 U.N. = 5 Kg de masă verde de bună calitate

Principalele graminee și leguminoase furajere din vegetația pajiștilor permanente

Nr.	Denumirea științifică (populară)	Formații de pajiști și condițiile ecologice unde trăiește	Înșușiri morfologice și biologice	Producti - vitate	Indice de calitate
0	1	2	3	4	5
GRAMINEE					
1	<i>Agropyron cristatum</i> (pir cristat)	Pajiști de câmpie și deal din zona de stepă și silvostepă	Tufă rară, de 30-40 cm, timpurie, foarte rezistentă la secetă	Mijlocie	3
2	<i>Agropyron repens</i> (pir târâtor)	Fânețe de luncă pe soluri nisipoase	Plantă cu stoloni, înaltă, rezistentă la secetă	Mare	2
3	<i>Agrostis stolonifera</i> (moleață)	Pajiști de lunci cu exces de umiditate și soluri bogate	Plantă cu stoloni, de 70-80 cm, foarte rezistentă la inundații, sensibilă la secetă	Mare	3
4	<i>Alopecurus pratensis</i> (coada vulpii)	Fânețe de lunci cu soluri revene și bogate	Înălțime 70-80 cm. Rezistentă la ger și inundații, sensibilă la secetă.	Mare	4
5	<i>Arrhenatheum elatius</i> (ovăscior)	Fânețe cu soluri profunde și bogate	Tufă rară de 1-1,3 m, tipică de fâneată	Foarte mare	4
6	<i>Beckmania erucaeiformis</i> (becmanie)	Pajiști de câmpie pe soluri umede, moderat sărăturate	Plantă cu stoloni 80-130 cm, rezistentă la sărăturare	Mijlocie	3
7	<i>Bromus inermis</i> (obsigă nearistată)	Pajiști de silvostepă pe soluri mai bogate,	Plantă stoloniferă, 80-100 cm	Foarte mare	4

		cultivată	înălțime, rezistentă la secetă și ger		
8	<i>Calamagrostis arundinacea</i> (trestia de pădure)	În păduri rărite sau defrișate pe soluri afânate revene	Plantă cu rizomi, înălțime 70-130 cm, frunze aspre otăvește greu	Mare	0
9	<i>Calamagrostis epigeios</i> (trestie de câmp)	Pajiști de câmpie și deal, tăieturi și margini de pădure	Plantă cu rizomi, înaltă de 60-150 cm, rezistentă la secetă	Mare	0
10	<i>Cynodon dactylon</i> (pirul gros)	Pajiști de câmpie, dealuri și pârloage stepizate	Plantă cu stoloni foarte rezistentă la secetă și ger	Mică	1
11	<i>Dactylis glomerata</i> (golomăț)	Pajiști de deal și lunci cu soluri revene, bogate, cultivat	Tufă rară cu înălțime de 80-120 cm foarte timpurie, otăvește bine după coasă și pășunat	Mare	5
12	<i>Festuca arundinacea</i> (păiuș înalt)	Pajiști de luncă pe soluri cu umezeală multă, cultivată	Tufă rară, 60-100 cm înălțime, frunze aspre, rezistentă la pășunat, sensibilă la secetă	Mare	3
13	<i>Festuca pratensis</i> (păiuș de livezi)	Fânețe de luncă, cu soluri profunde, bogate, cultivată	Tufă rară, 50-70 cm înălțime, sensibilă la secetă, otăvește bine	Mare	5
14	<i>Festuca pseudovina</i> (păiușul oilor)	Păiuș de câmpie și dealuri până la premontane	Tufă deasă, 20-30 cm, rezistentă la secetă și pășunat	Mică	1

15	<i>Festuca rubra</i> (păiuș roșu)	Pajiști de deal și munte pe soluri mai acide, permeabilă, cultivată	Tufă mixtă, 50-70 cm, sensibilă la secetă, foarte rezistentă la ger și pășunat	Mare	3
16	<i>Festuca rupicola (F.sulcata)</i> (păiuș de silvostepă)	Pășuni de câmpie până la premontane pe soluri uscate	Tufă deasă, 20-30 cm, rezistentă la geruri, secetă și pășunat	Mică	2
17	<i>Festuca vaginata</i> (păiuș de nisip)	Pajiști de nisipuri	Tufă deasă, 20-30 cm foarte timpurie și rezistentă	Mică	1
18	<i>Festuca valesiaca</i> (păiuș stepic)	Pajiști de câmpie și dealuri stepice	Tufă deasă, talie 20-30 cm foarte rezistentă la secetă și timpurie	Mică	2
19	<i>Glyceria aquatica</i> (rouică)	Pajiști înmlășinate	Tufă rară, 1-2 m, se poate însiloza	Foarte mare	2
20	<i>Holcus lanatus</i> (flocoșică)	Fânețe pe soluri cu regim hidric bogat	Tufă rară, 50-80 cm, plantă păroasă, sensibilă la secetă, otăvește bine	Mijlocie	2
21	<i>Lolium multiflorum</i> (raigras italian)	Sălbătică, pe soluri fertile cu regim hidric bun, cultivată	Tufă rară, 40-60 cm, foarte sensibilă la secetă și ger	Mare	5
22	<i>Lolium perenne</i> (raigras englez)	Pășuni de câmpie și dealuri pe soluri profunde și bogate, cultivată	Tufă rară, 30-50 cm, sensibilă la uscăciune și ger, rezistă foarte bine la pășunat și călcare	Mare	5

23	<i>Molinia coerulea</i> (iarbă albastră)	Pajiști pe soluri turboase cu exces de umezeală	Tufă deasă, 80-100 cm, frunze foarte aspre	Mijlocie	0
24	<i>Phalaris arundinacea</i> (ierbăluță, iarbă albă)	Fânețe de lunci sau soluri bogate, umede, cultivată recent	Plantă cu rizomi 1,5-2 m, rezistentă la ger, otăvește bine, sensibilă la pășunat	Foarte mare	3
25	<i>Phragmites australis</i> (trestia)	Pajiști de mlaștini și bălți	Plantă cu rizomi peste 2 m, otăvește bine după coasă	Foarte mare	1
26	<i>Poa alpina</i> (firuța alpină)	Pășuni din etajul alpin – subalpin, pe soluri pietroase	Tufă rară, 15-40 cm	Mică	2
27	<i>Poa bulbosa</i> (firuța cu bulbi)	Pajiști cu păloage de stepă și silvostepă cu soluri uscate	Tufă rară, 10-20 cm, foarte rezistentă la secetă	Slabă	3
28	<i>Poa nemoralis</i> (firuța de pădure)	Poieni umbrite din păduri pe soluri mai bogate	Tufă rară, 50-70 cm, rezistentă la umbrire, otăvește mai greu	Mică	2
29	<i>Poa pratensis</i> (firuță)	Pășuni de deal și montane, preferă soluri bogate, cultivată	Tufă mixtă, 40-60 cm, rezistentă la secetă, ger, păscut și călcat	Mare	4
30	<i>Poa trivialis</i> (șovar de munte)	Fânețe din lunci și zone umede, pe soluri mai bogate	Tufă cu stoloni, înaltă, 80-120 cm, sensibilă la secetă, regenerează bine	Mare	3
31	<i>Puccinellia distans</i> (iarbă de sărătură)	Pajiști de sărătură	Tufă rară, 30-50 cm, rezistentă la	Mică	3

				secetă			
32	<i>Stipa capillata</i> (collie)	Pajiști stepice de câmpie și dealuri		Tufă deasă, 50-80 cm, rezistentă la uscăciune	Mică		0
33	<i>Stipa pennata</i> (collie)	Pajiști stepice de câmpie și dealuri		Tufă deasă 50-80 cm, foarte rezistent la secetă	Mică		0
34	<i>Trisetum flavescens</i> (ovăsciorul auriu)	Fânețe de deal și lunci pe soluri mai umede și bogate		Tufă rară 40-80 cm, sensibilă la secetă, otăvește puternic după coasă	Mare		4
LEGUMINOASE							
35	<i>Coronilla varia</i> (coroniște)	Pajiști de câmpie și dealuri mai uscate		Plantă de 20-120 cm, rezistentă la secetă	Mijlocie		2
36	<i>Galega officinalis</i> (ciumărea)	Fânețe de luncă sau alte zone umede, bogate		Tulpini de 60-100 cm, otăvește slab, suspect otrăvitoare pentru oi	Mare		2
37	<i>Lathyrus pratensis</i> (lintea pratului)	Fânețe din zona păduroasă mai umedă		Tulpini urcătoare 60-70 cm, longevitate mare	Mare		4
38	<i>Medicago sativa</i> (lucerna albastră)	Sălbătică în fânețe pe soluri bogate, profunde, cultivată		Tulpină înaltă de 60-80 cm, foarte rezistentă la secetă, otăvește foarte bine	Foarte mare		5
39	<i>Trifolium fragiferum</i> (trifoi fragifer)	Pajiști de câmpie din zona de stepă și silvostepă cu sărături moderate		Tulpina de 10-30 cm, sensibilă la ger, suportă pășunatul	Mică		3

40	<i>Trifolium repens</i> (trifoi alb)	Pajiști de luncă, deal și munte, pe soluri mai bogate și umiditate optimă, cultivat	Tulpini târătoare, sensibil la secetă, otăvește foarte puternic după coasă și pășunat	Mare	5
41	<i>Trifolium resupinatum</i> (trifoi persan)	Fânețe de luncă, pe soluri bogate și regim hidric optim, cultivat	Plantă anuală, 40-80 cm, sensibil la secetă, otăvește mai greu după coasă	Foarte mare	4
42.	<i>Vicia cracca</i> (măzăriche)	Pajiști de lunci, dealuri, cu soluri foarte diferite, cultivată	Tulpină urcătoare, 40-100 cm, longevivă	Mare	3
Indice de calitate furajeră: 0 – neînsemnată; 1 – slabă; 2 – mijlocie; 3 – bună; 4 – foarte bună; 5 – excelentă					

Specii furajere din alte familii botanice ale vegetației pajiștilor

Nr crt	Denumire	Răspândire	Însușiri	Consumat	Indice calitate furajeră
1	<i>Achillea millefolium</i> (coada șoricelului)	Pajiști din toate zonele, foarte răspândit	Perenă, cu rizomi, aromată	Verde și fân	2
2	<i>Filipendula hexapetala</i> (aglică)	Pajiști uscate, poieni	Perenă, 30-80 cm	Verde	1
3	<i>Plantago lanceolata</i> (pătlagina)	Pajiști din toate zonele	Perenă, frunze înguste	Verde și fân	2
4	<i>Rumex acetosa</i> (măcriș)	Fânețe de luncă, deal și munte	Perenă, talie înaltă	Verde și fân	1
5	<i>Taraxacum officinale</i> (păpădie)	Pajiști din toate zonele	Perenă, frunze în rozetă	Verde și fân	3

Plante neconsumate sau cu un grad redus de consumabilitate (plante de balast)

Nr.crt.	Denumirea științifică	Denumirea populară	Răspândire
1	<i>Ajuga genevensis</i>	Vinerița	Fânețe de deal
2	<i>Amaranthus albus</i>	Știr	Terenuri părăsite
3	<i>Cardaria draba</i>	Urda vacii	Pajiști de câmpie și deal
4	<i>Carex vulpina</i>	Rogoz	Fânețe înmlăștinate
5	<i>Capsella bursa pastoris</i>	Traista ciobanului	Pajiști de lunci și deal
6	<i>Chrysanthemum leuc.</i>	Margarete	Fânețe degradate
7	<i>Eryngium campestre</i>	Scaiul dracului	Pășuni de lunci și deal
8	<i>Heracleum spondylium</i>	Crucea pământului	Terenuri umede
9	<i>Juncus conglomeratus</i>	Pipirig	Pășuni umede
10	<i>Juncus effusus</i>	Pipirig	Pășuni umede
11	<i>Limonium gmelini</i>	Ridichioară	Pășuni sărăturate
12	<i>Luzula campestris</i>	Mălaiul cucului	Pășuni supratârlite
13	<i>Lysimachia nummularia</i>	Drețe	Fânețe umede
14	<i>Rumex alpinus</i>	Ștevia stânelor	Pășuni supratârlite
15	<i>Symphytum officinale</i>	Tătăneasă	Pajiști umede
16	<i>Verbena officinalis</i>	Urzicuțe	Pajiști umede
17	<i>Verbascum phlomoides</i>	Lumânărica	Pajiști uscate, degradate

Plante toxice și vătămătoare din pajiștile permanente

N r.	Denumire științifică (populară)	Răspândire	Substanța toxică	Specii de animale ce pot fi intoxicate	Acțiune toxică
1.	<i>Chelidonium majus</i> (rostopasca)	Tufișuri, locuri umbroase	Chelidonină	Porci, capre	Vărsături, colici, etc.
2	<i>Conium maculatum</i> (cucută)	Pajiști umede, tufișuri	Conhidrină, coniină	Toate speciile	Sistem nervos și digestiv
3	<i>Cicuta virosa</i> (cucuta de apă)	Locuri mlăștinoase	Cucuroxină și uleiuri eterice	Toate speciile	Salivație, diaree, frisoane, etc.
4	<i>Cynanchum vincetoxicum</i> (iarba fiarelor)	Tufișuri	Glicozidul, vincetoxina	Oi	Rinichii și căile urinare
5	<i>Delphinium consolida</i> (nemțișorul)	Locuri părăsite	Delfinina din semințe	Bovine și ovine	Sistemul nervos
6	<i>Equisetum palustre</i> (coada calului)	Pajiști cu exces de umiditate	Alcaloidul equisetină	Bovine și cai	Sistemul nervos, ficat, rinichi, etc.
7	<i>Gratiola officinalis</i> (vaninarița)	Fânețe umede	Glucozidul grațiolina	Cai și bovine	Aparatul digestiv
8	<i>Papaver rhoeas</i> (macul roșu)	Terenuri părăsite	Narcotic puternic	Bovine	Amorțeală și simptome de turbare
9	<i>Ranunculus acer</i> (piciorul cocoșului)	Pajiști umede	Uleiuri eterice	Cai și bovine	Irită pielea
10	<i>Ranunculus sceleratus</i> (boglari)	Pășuni umede	Uleiuri eterice	Cai și bovine	Sistemul nervos, mucoasa digestivă

Plantele ce dăunează produselor animaliere

Nr crt	Denumirea științifică (populară)	Răspândire	Prin ce dăunează
1	<i>Alliaria officinalis</i> (usturoița)	Pășuni umbrite lângă păduri	Imprimă laptelui gust de usturoi
2	<i>Arctium lappa</i> (brusturul)	Locuri părăsite	Impurifică lâna
3	<i>Bidens tripartitus</i> (dentiță)	Terenuri cu exces de umiditate	Impurifică lâna
4	<i>Carduus acanthoides</i> (spini)	Pajiști umede	Impurifică lâna

Categoriile principale de pajiști, producția, calitatea și conversia lor în produse animaliere (echivalent lapte vacă), valoarea lor actuală și taxa de pășunat pentru un hectar

Ca teg ori a	Tipul de pajiște	Producția de iarbă to/ha	Calitate furajeră	Necesar mediu pentru 1 L lapte (kg)	Producția medie de lapte de vacă la 1 hectar	Valoare medie a prod. de lapte/ha pajiște(lei)	Taxa pt. 1 ha (5% din valoarea laptelui)
I	Semămate, reînsămânțate, fertilizate intensiv, din zone umede și cu condiții de irigare	30-50	Foarte bună	5	6000-10000	12800	640
II	Semămate, reînsămânțate, fertilizate la nivel mediu din zone umede, neirigate	25-35	-Foarte bună -Bună	6	4000-6000	8000	400
III	Naturale, supraînsămânțate, fertilizate la nivel mediu, din zone mai ușoare, neirigate, uscate	12-25	Bună mijlocie	7	1700-3500	4160	208
IV	Naturale, specii cu valoare medie, fertilizate sporadic cu îngrășăminte naturale și chimice, parțial îmbunătățite	6-15	Mijlocie slabă	8	800-2000	2240	112
V	Naturale, specii cu valoare medie și slabe furajere, neîmbunătățite	3-10	Slabă, foarte slabă	9	300-1100	1120	56
VI	Naturale, îmburuienate, vegetație	1-5	foarte slabă	10	100-500	480	24

arbustivă, soluri erodate, exces de umiditate, etc. și alte degradări ale solului și vegetației							
*Calculat la un preț de 1,6 leu/litru lapte de vacă.							

Model de calcul al taxei de pășunat pentru 1 UVM în condiții optime de exploatare pajiște-animal, exemplificare pentru preț lapte vacă=1,6 leu

Pajiște, (altitudine, m)	Durata pășunat (zile)	Categoria	Prod. de iarbă medie(to/ha)	Încărcătură optimă (UVM/ha)	Litri lapte/1 UVM	Taxa pt. 1 UVM 5% din preț total lapte
A. ZONALE						
1. Alpine și subalpine (1600-2400 m)	80-90	IV	6	1,2	630	51,2
		V	3	0,6	560	44,8
		VI	1	0,2	500	40
2. Montane(etajul pădurilor de fag, molid și amestecuri, 800-1600 m)	90-130	II	20	2,8	1200	96
		III	15	2,1	1050	83,2
		IV	12	1,7	880	70,4
		V	6	0,8	830	65,6
		VI	2	0,3	670	52,8
3. Colinare (etajul pădurilor de gorun, zona silvostepii și pădurilor de stejari, 200-800 m)	130-180	I	30	3,0	2000	160
		II	25	2,5	1680	134,4
		III	20	2,0	1450	115,2
		IV	15	1,5	1270	99,2
		V	8	0,8	1130	89,6
		VI	4	0,4	1000	80
4.	180-200	I	50	4,0	2500	200

Câmpie(zona stepei și silvostepei) (0-200 m altitudine)	irigat	III	12	1,7	1010	81,6
		IV	8	1,1	910	72
	90-130 neirigat	V	4	0,6	740	59,2
		VI	2	0,3	670	52,8
A. INTRAZONALE						
5. Lunci (diferite zone pe altitudine)	150-200	I	40	4,0	2250	179,2
		II	35	4,1	1420	113,6
	120-140 neirigat	III	25	3,0	1190	94,4
		IV	15	1,8	1040	83,2
		V	10	1,2	930	73,6
		VI	5	0,6	830	67,2
6. Sărături (Câmpie)	80-120	IV	8	1,2	1330	105,6
		V	4	0,6	1110	88
		VI	2	0,3	670	52,8
7. Nisipuri (Câmpie)	80-100	V	3	0,6	710	57,6
		VI	1	0,2	500	40

CAPITOLUL IX

CAPACITATEA DE PĂȘUNAT ȘI ÎNCĂRCĂTURĂ OPTIMĂ

Capacitatea de pășunat

Capacitatea de pășunat (C_p) reprezintă un indicator de bonitare al pajiștilor care se calculează și se determină în fiecare sezon de pășunat. Stabilirea capacității de pășunat se face prin împărțirea producției totale de masă verde cu rația necesară unei unități de vită mare (UVM). Se recomandă 65 kg masă verde/zi/cap pentru 1 UVM, din care efectiv se consumă 50 kg/cap/zi.

Producția totală de iarbă (P_t) se determină prin cosire și cântărire pe 6-10 mp din suprafețele de probă aflate în parcela de exploatare.

În care,

N_z – necesarul zilnic de iarbă pe cap de animal în kg/zi

DZP – numărul zilelor sezonului de pășunat

C_f – coeficient de folosire a pajiștii

Coeficientul de folosire exprimat în procente se stabilește prin cosirea și cântărirea resturilor neconsumate (R_n) pe 5-10 mp, după scoaterea animalelor din tarla și raportarea ei la producția totală după formula:

Altfel spus capacitatea de pășunat se face prin împărțirea producției totale de masă verde cu rația necesară unei UVM.

Stabilirea încărcării cu animale.

Ritmul neuniform de repartizare a producției de iarbă pe pășuni face ca animalele să aibă de regula un surplus de hrana la începutul pășunatului și să fie în criză la sfârșitul sezonului. Rezolvarea acestui neajuns pe pășunile neamenajate se face pe două căi și anume reducerea treptată a efectivelor de animale scoase la pășunat sau hrănirea cu nutrețuri produse în arabil (porumb verde, sfeclă, dovlecei, etc.) sau alte furaje însilozate.

În condițiile unui pășunat pe tarlale, această problemă se poate rezolva mult mai ușor în sensul că o parte din tarlale (de exemplu 2-3 tarlale din 8 existente) la primul ciclu de pășunat producția excedentară se cosește pentru prepararea fânului sau însilozare. La fel se procedează și la ciclul doi de pășunat (1-2 tarlale din 8). Abia la ciclul al 3-lea și următoarele (4-6), producția

pășunii se valorifică numai prin păscut cu animalele și completarea după caz pentru vacile de lapte cu furaje recoltate din primele cicluri de recoltă sau din afara pășunii.

Stabilirea încărcării cu animale a unei pășuni se face în baza determinării repetate în mai mulți ani a producției pășunii prin cosire, respectiv a producției totale de iarbă pe cicluri de pășunat cât și stabilirea coeficientului de folosire a ierbii.

Producția totală de iarbă se determină prin cosire și cântărire pe 2-4 mp din tarlăua ce urmează să fie pășunată sau pe o suprafață de probă îngrădită. Coeficientul de folosire exprimat în procente se stabilește prin cosirea și cântărirea resturilor neconsumate pe 5-10 mp, după scoaterea animalelor din tarla și raportarea ei la producția totală. Pe pășuni se calculează încărcarea posibilă cu animalele în funcție de nivelul de fertilizare a pajiștii, durata de pășunat și alte criterii.

Mărimea și împărțirea pajiștii în parcele de pășunat

Pentru o valorificare bună a ierbii într-un trup de pășune, prezentăm câteva formule pentru determinarea mărimii unei parcele de pășunat (**Mp**), a numărului de parcele (**Np**) din tarla care face parte dintr-o unitate de exploatare (**UE**).

Mărimea parcelei este dependentă de rezerva de iarbă (**Rip**):

Exemplu: Dacă **Rip** este de 120 de rații UVM/ha la un ciclu de pășunat (7800 kg/ha : 65 kg/UVM = 120 de rații). **Dpp** (durata de pășunat pe parcelă) de 3 zile și numărul animalelor de 60 UVM, mărimea parcelei va fi:

Producția de 7800 kg/ha este consumată efectiv de animale (producția valorificată) care rezultă în urma scăderii resturilor neconsumate din producția totală sau aplicând coeficientul de folosire a ierbii (**Cf**).

Numărul parcelelor se calculează astfel:

Astfel, dacă durata medie a pășunatului (**Dpp**) într-o parcelă este de 4 zile, durata de refacere a ierbii (**Drp**) este în medie 28 de zile, atunci numărul de parcele necesare va fi:

Dacă pășunatul se face pe trei grupe de animale (vacii de mare producție, vacii cu producții mici și înțârcate, tineret și vacii sterpe), formula de mai sus va fi:

Iarba se valorifică mai bine cu cât numărul parcelelor într-o tarla este mai mare, pentru că se poate reduce **Dpp** (durata pășunatului parcelelor) și mări **Drp** (durata de refacere a ierbii în parcelă). Un număr prea mare de parcele face să crească prețul din cauza împrejmuirii cu garduri fixe. În practică este mai răspândit sistemul de împărțire în minim 4 parcele, până la maxim 12, cu garduri fixe în interiorul cărora pășunea se subdividează cu gard electric pentru necesarul de iarbă pe o jumătate sau pe o zi întreagă.

Modul de diviziune a unei tarlale în parcele, care face parte dintr-o unitate de exploatare (**UE**) este determinat de configurația terenului, de forma lui geometrică.

Încărcătura cu animale pe un hectar de pășune se calculează după formula:

unde, I_p = numărul de animale admise pe un hectar pășune (Încărcătura pășunii)

N_z = necesarul de iarbă zilnic pe cap de animal (Vaci de lapte = 50 kg MV/zi x 30% siguranță climatică)

Z_p = numărul zilelor de pășunat

P_t = producția totală (kg/ha)

C_f = coeficient de folosire (%)

$$I.A.P. (\text{nr. cap.}, \text{UVM}) = S_p (\text{ha}) \times I_p (\text{cap/ha}, \text{UVM/ha})$$

unde I.A.P. = încărcătura totală de animale a unei pășuni

S_p = suprafața pășunii (ha)

I_p = încărcarea pășunii la un hectar pentru diferite specii sau categorii de animale sau un indicator sintetic exprimat în UVM

Determinarea corectă a încărcăturii cu animale a unei pășuni este deosebit de importantă pentru menținerea producției și calității covorului ierbos. Supraîncărcarea sau subîncărcarea unei pășuni au influențe negative greu de îndreptat ulterior. În stabilirea încărcăturii cu animale se poate lua în calcul și experiența locală dacă a avut rezultate bune pe termen lung.

O altă metodă pentru determinarea încărcăturii cu animale a unei pășuni este bazată pe determinarea valorii pastorale care se înmulțește cu 0,02, respectiv o pajiște cu valoare pastorală maximă de 100 poate întreține 2 U.V.M./ha/an. Această metodă ia în considerație următoarele elemente:

VP – indicator valoare pastorală (0 – 100)

PC – participare în covorul ierbos (%)

IC – Indice de calitate furajeră (de la valoare 0 – fără valoare la 5 – valoare excelentă)

TABEL CU CALCULUL VALORII PASTORALE (VP)

Specia	%PC	IC	PC X IC
Graminee	(72)		
<i>Festuca rubra</i>	32	3	96
<i>Agrostis capillaris</i>	24	3	72
<i>Dactylis glomerata</i>	3	5	15
<i>Holcus lanatus</i>	2	2	4
<i>Cynosurus cristatus</i>	1	3	3
<i>Nardus stricta</i>	+	0	-
Leguminoase	(8)		

<i>Trifolium pratense</i>	3	4	12
<i>Trifolium repens</i>	2	4	8
<i>Lotus corniculatus</i>	1	3	3
<i>Ononis spinosa</i>	2	0	0
<i>Genista sagittalis</i>	+	0	0
<i>Genista tinctoria</i>	+	0	0
Alte familii	(20)		
<i>Achillea millefolium</i>	5	2	10
<i>Prunella vulgaris</i>	4	0	0
<i>Erigeron annuum</i>	1	0	0
<i>Gallium verum</i>	1	0	0
<i>Thymus montanus</i>	3	0	0
<i>Campanula patula</i>	1	0	0
<i>Pteridium aquilinum</i>	2	0	0
<i>Potentilla erecta</i>	3	1	3
<i>Daucus carota</i>	+	2	+
TOTAL	100	X	226
<i>Valoarea pastorală</i>	X	x	45
<i>Apreciere VP</i>	Mijlocie-bună		

După determinarea indicatorului de valoare pastorală prin împărțirea la 5 a punctajului obținut din înmulțirea PC X IC, acesta se apreciază astfel:

0-5 - pajiște degradată

5-15 - foarte slabă

15-25 - slabă

25-50 - mijlocie

50-75 - bună

75-100 - foarte bună

Valoarea pastorală este un indice sintetic a calității unei pajiști determinat prin metode floristice de apreciere. Compoziția floristică și aprecierea participării speciilor componente se face prin una din cele **4 metode prezentate mai jos**:

- **metoda fitosociologică** – face apel la aprecierea abundenței și dominanței speciilor din covorul ierbos pe 25-100 mp în puncte cheie (scară cu șase trepte)

- **metoda pratologică** – pune accent pe aprecierea participării procentuale pe grupe: graminee, leguminoase, ciperacee, juncacee, alte familii

- **metoda dublului metru** – este o metodă foarte laborioasă, care se folosește mai rar

- **metoda gravimetrică** – constă în cântărirea speciilor de plante recoltate prin cosire pe câte un metru pătrat în mai multe repetiții.

Pe urmă, determinăm valoarea pastorală după următoarea formulă:

În care :

VP=indicator valoare pastorală (0-100)

PC= participare în covorul ierbos a speciilor (%), indiferent de metoda de determinare

IC= indice de calitate furajeră (cu valori de la 0 – fără valoare - la 5 - excelentă)

O altă metodă de calcul a încărcăturii cu animale ține cont de nivelul de fertilizare a pajiștii, durata de pășunat și alte criterii. În acest caz capacitatea de pășunat se determină după formula:

$$CP = VP \times C \text{ (UVM/ha)}$$

unde,

VP = indicator valoare pastorală

C = coeficient de capacitate variabil în funcție de altitudine

Valoarea coeficientului de capacitate de pășunat (C) (după MARUȘCA, 2013)

Altitudinea (m)	Durata sezonului de pășunat (zile)	Coeficient (C) pentru pășuni
		Nefertilizate
2200-2400	40	0,010
2000-2200	55	0,014
1800-2000	70	0,018
1600-1800	85	0,022
1400-1600	100	0,026
1200 -1400	115	0,030
1000-1200	130	0,034
800-1000	145	0,038
600-800	160	0,042
400-600	175	0,046
200-400	190 *	0,050
0-200	205 *	0,054
Gradienti pentru 100 m altitudine	-7,5 zile	-0,002

*) în lunci și condiții de irigare

Dacă această pășune ar fi fost târlită 2-3 nopți (1 oaie/mp) la o compoziție floristică apropiată atunci capacitatea de pășunat ar crește semnificativ.

Producția de iarbă și încărcarea cu animale exprimată în unități vită mare (UVM) la hectar a principalelor tipuri de pajiști din România

Tipul de pajiște	Producția de iarbă t/ha	Încărcare cu animale UVM/ha
<i>Pajiști zonale</i>		
<i>Carex curvula</i> (coarnă)	1,5-3,0	0,1-0,4
<i>Festuca airoides</i> (părușcă)	2,0-4,0	0,2-0,5
<i>Nardus stricta</i> (țepoșică)	3,0-5,0	0,2-0,5
<i>Festuca rubra</i> (păiuș roșu)	5,0-15,0	0,5-1,5
<i>Agrostis capillaris</i> (iarba vântului)	5,0-15,0	0,5-1,2
<i>Poa pratensis angustifolia</i> (firuța)	7,5-12,5	1,0-1,5
<i>Botriochloa ischaemum</i> (bărboasă)	1,5-5,0	0,3-0,4
<i>Festuca rupicola</i> (păiuș de deal)	3,5-6,0	0,4-0,6
<i>Festuca valesiaca</i> (păiuș stepic)	3,0-5,0	0,3-0,5
<i>Pajiști azonale lunci și depresiuni soluri saline și alcaline soluri nisipoase și nisipuri</i>	7,5-20,0	1,0-2,0
	4,0-7,0	0,1-0,6
	1,0-3,0	0,1-0,2

Se va arăta capacitatea de pășunat actuală și predictibilă (după aplicarea lucrărilor de îmbunătățire). Capacitatea de pășunat actuală va fi prezentată conform tabelului următor:

Trup de pajiște	Sup. parcelei de exploit. (ha)	Prod. De masă verde (t/ha)	Coef. De folosire (%)	Prod. De masă verde utilă (t/ha)	Prod. Totală de masă verde (t)	ZAF *	Încărcare cu UVM /1 ha
0	1	2	3	4 (coloana 2x coloana 3)	5 (coloana 1x coloana 2)	6 (coloana 4/0,05)	7 (col 6 /DSP)

* ZAF – nr. zile animal furajat pe pășune; DSP – durata sezon pășunat 0,05 cantitatea de masă verde, în tone, consumate efectiv de un UVM/zi

Încărcătura optimă cu animale a unei pășuni sau capacitatea de pășunat se definește prin numărul de animale care pot fi hrănite pe întreg sezonul de pășunat de pe 1 ha pajiște la care se cunoaște producția de furaje disponibilă și se stabilește conform formulei:

În care, I.A.P. = încărcătura cu animale a unei pășuni

S = suprafața pășunii

Pp = producția pășunii stabilită prin cosiri

CF = coeficient de folosire

Dp = Durata de pășunat

65 kg/cap = necesar kg masă verde pe o zi pentru un UVM, din care consumate efectiv 50 kg/cap/zi x 30% siguranță climatică

Aceste 39 UVM/ha pot reprezenta 39 vaci de lapte sau alte animale corespunzător numărului de capete din fiecare specie și categorie pentru 1 UVM (exemplul din tabelul Conversia în UVM a speciilor de animale).

Coefficientul de transformare a diferitelor specii și categorii de animale în UVM

Specificare	Coefficient de transformare în UVM	Nr. capete pentru 1 UVM
Tauri și boi de muncă	1,0-1,2	0,8-1,0
Vaci de lapte	1,0	1,0
Bovine de toate vârstele (în medie)	0,7-0,8	1,3-1,4
Tineret bovin peste 1 an	0,5-0,7	1,4-2,0
Tineret bovin sub 1 an	0,2-0,3	3,3-5,0
Oi și capre de toate vârstele	0,14	7,1
Oi și capre mature	0,15-0,16	6,3-6,7
Cai de toate vârstele	0,8	1,3
Cai de tracțiune	1,0-1,1	0,9-1,0
Tineret cabalin peste 1 an	0,5-0,7	1,4-2,0
Tineret cabalin sub 1 an	0,2-0,3	3,3-5,0

Producția totală de iarbă se determină prin cosire și cântărire pe 6-10 mp din suprafețele de probă aflate în parcela de exploatare ce urmează să fi pășunată.

Pentru determinarea suprafețelor de probă se folosesc îngrăditori sau cuști metalice care să nu permită consumul de către animale a vegetației din interior, amplasate pe suprafețe omogene din punct de vedere al compoziției floristice și al producției. Aceste suprafețe se cosesc la începutul fiecărui ciclu de pășunat, respectând condiția ca pe plante să nu se găsească apă de adiție (plantele nu sunt umede de rouă, ploaie, irigație). Producția de masă verde pe ha se calculează prin însumarea producțiilor obținute la fiecare ciclu de pășunat conform formulei:

$$P = P_1 + P_2 + \dots + P_n.$$

Coefficientul de folosire exprimat în procente se stabilește prin cosirea și cântărirea resturilor neconsumate (R_n) pe 5-10 mp după scoaterea animalelor din tarla și raportarea ei la producția totală, aplicând formula:

Astfel prin cosire și cântărire restul de masă verde pe ha neconsumată după fiecare ciclu de pășunat se calculează după formula:

$$R = R_1 + R_2 + \dots + R_n.$$

Calculul cantității totale de furaje disponibile pe ha se face prin diferența

$$P_d \text{ (kg/ha)} = P - R$$

unde: P = producția de masă verde kg/ha

R = restul de masă verde neconsumată kg/ha

Spre exemplu, dacă pe o pășune pasc în medie 0.5 UVM/ha, o perioadă de 150 de zile cu un consum de 25 kg/zi masă verde, rezultă 3750 kg/ha la care se adaugă 30% resturi neconsumate, fiind o pajiște slabă, degradată, producția de masă verde determinată prin cosirea și cântărirea ierbii ar fi de 4875 kg/ha masă verde. Dar lucrurile nu stau așa, animalele au pentru o perioadă o abundență mai mare de iarbă, la începutul verii când consumă pe săturate, dar și o lipsă de iarbă, spre toamnă când acestea flămânezec pe pășune, fiind furajate din alte surse.

Încărcătura cu animale a habitatelor de pajiști exprimată în UVM/ha a fost obținută prin înmulțirea VP (valorii pastorale) cu coeficientul 0,02 rezultând că o pajiște foarte valoroasă cu VP=100 poate întreține 2 UVM/ha/an. De aici rezultă degradarea foarte avansată a habitatelor de pajiști și a nivelului optim de încărcare cu animale foarte scăzut necesitând luarea unor măsuri de ameliorare a covorului ierbos.

CAPITOLUL X

Stabilirea căilor de acces

La trupul de pășune „Rigo-Koroser” 60,05 hectare, accesul se face din șoseaua care duce spre Tinca, prin intrare dinspre str. Iosif Vulcan, pe un drum pietruit, trupul de pășune fiind situat pe partea stângă și dreaptă a drumului.

Pe partea stângă a drumului de acces, se găsesc canale de desecare, care au scurgere în Canalul Colector.

La trupul de pășune „Gacso” 125,90 hectare, accesul este asigurat printr-un drum comunal, care duce spre localitatea Mădăras, printr-o intrare din drum pietruit, care duce spre „Parc Voltaic”, intabulat de Primăria Municipiului Salonta, o parte mai mică pe partea dreaptă de mers spre Mădăras, iar majoritatea suprafeței se regăsește în partea stângă a direcției de mers.

La trupul de pășune „Fuveskert” 38,25 hectare, intrarea este asigurată pe un drum pietruit care este paralel cu linia de cale ferată Oradea – Timișoara, corpul aflându-se pe partea dreaptă a drumului de acces, într-o suprafață încheată.

La trupul de pășune „Major” 129,13 hectare, Makkay-Zug 309,11, „Baia Veche” 611,15 hectare și „Izvoare” 162,02 hectare, accesul se face din șoseaua Salonta – Vamă, cu ieșirea în partea dreaptă de mers pe drumuri de exploatații, zona fiind împânzită cu canale de scurgere, prevăzute cu poduri pentru traversarea lor.

La trupul de pășune „Barmod - Cuștean” 757,97 hectare putem ajunge prin șoseaua asfaltată Salonta – Vamă, cu ieșirea spre partea de mers în direcția sud, în partea șoselei, pe un drum de exploatație, în stânga drumului regăsindu-se trupul destinat ovinelor, iar pe partea dreaptă a drumului, două suprafețe destinate bizonilor.

CAPITOLUL XI

Stabilirea surselor și a locurilor de adăpat

La toate cele 9 corpuri de pășune aflate în proprietatea Primăriei Municipiului Salonta și inclusiv la suprafețele de pășune ale persoanelor fizice și juridice (3733 ha), care formează teritoriul destinat celor trei specii de animale: bovine, ovine și bizoni, sursele și locurile de adăpat sunt asigurate prin puțuri forate, majoritatea fiind fântâni tradiționale cu cumpănă. Există posibilitatea la majoritatea fântânilor, să facă scoaterea apei pentru adăpat cu pompe alimentate cu combustibil lichid, fiindcă în zona corpurilor de pășune, nu există rețea de curent electric. Aceste puțuri forate asigură apă puțină, mai ales în perioadele secetoase, existând pericolul de secare periodică a puțurilor.

CAPITOLUL XII

Locurile de adăpost pentru animale și oameni

La corpurile de pășuni ale U.A.T Salonta, nu se regăsesc la această oră locuri de adăpost pentru animale și oameni. Aceste locuri pentru cele trei specii, respectiv: bovine, ovine și bizoni, se regăsesc în teritoriu și pe terenuri învecinate cu pășunea, aflate în proprietatea privată a administratorilor efectivelor de animale.

Pentru viitor, ar fi benefică înființarea acestor locuri de adăpost, în funcție de necesitățile calculate atât de proprietar cât și de beneficiar.

CAPITOLUL XIII

Împărțirea pajiștii pe unități de exploatare și tarlale pentru diferite specii

Nr. Crt.	Denumirea populară a tarlalei	Suprafața tarlalei în (Ha)	Suprafața pt. specia bovine 200 capete	Suprafața pt. specia ovine 15000 capete	Suprafața pt. specia bizoni 350 capete	Suprafață pt. pășuni: împădurite și răzlețe
1	Rigo-Koroser	60,05	60,05	-	-	-
2	Gacso	125,90	125,90	-	-	-
3	Fuveskert	38,25	38,25	-	-	-
4	Major	129,13	-	129,13	-	-
5	Makkay-Zug	309,11	29,11	280,00	-	-
6	Baia-Veche	611,15	-	-	540,11	71,04
7	Izvoare	162,02	-	136,00	-	26,02
8	Barmod-Cuştean	757,97	-	203,29	554,68	-
9	Pășuni răzlețe	120,43	-	-	-	120,43
Total pășuni		2314 Ha	253,31 Ha pt. bovine	748,42 Ha pt. ovine	1094,79 Ha pt. bizoni	217,49 Ha împădurit și răzlețe

Sisteme de pășunat

Pășunatul este mai complicat pentru că intervine factorul animal prin călcarea, ruperea ierbii, dejecții solide și lichide cu influențe asupra productivității și compoziției floristice.

CRITERII DE CLASIFICARE A SISTEMELOR DE PĂȘUNAT

Pășunatul rațional este o artă de care depinde în final productivitatea și durabilitatea covorului ierbos cât și randamentul animalelor exprimat în spor de greutate, lapte.

1. PĂȘUNATUL EXTENSIV este pășunat liber nesistematic, nerațional este cel mai dăunător, nu ține seama de durata de pășunat, încărcătura cu animale, împărțirea pășunii pe specii și categorii, staționarea în târle este mult peste normal, nu se respectă regulile sanitar veterinare. Animalele pășunează specii valoroase, care duc la extinderea buruienilor, eroziune, tasare. Subîncărcarea sau abandonul duc la invazie cu specii nevaloroase.
2. PĂȘUNATUL DIRIJAT (SUB PICIOR) reprezintă repartizarea pe specii și categorii de animale a unor porțiuni diferite din teritoriul pășunii. Păstorii din tată în fiu țin seama de satisfacerea animalelor și mai puțin de întreținerea covorului ierbos, nu necesită investiții de nici un fel.
3. PĂȘUNATUL ÎN PRIPON (CONOVĂȚ) se practică în cazul unui singur animal sau animale puține care sunt legate de un pichet metalic sau de un par cu o frânghie sau lanț, având avantajul că se mută dintr-un loc în altul.

4. PĂȘUNATUL RAȚIONAL este răspândit în țările cu zootehnie dezvoltată. Ca principiu se subîmparte o pășune (trup, unitate de exploatare) cu garduri fixe în mai multe parcele, urmând ca pe fiecare parcelă pășunatul să se facă liber pe 1/6 până la 1/12 din suprafață. Fiecare parcelă să fie pășunată 4-7 zile.

Între durata pășunatului parcelor (Dpp) și durata refacerii ierbii (Drp) ideal ar trebui să fie un raport de 1 la 13. Apar probleme cu încărcătura momentană a parcelei Ip care în 4-7 zile este prea mică, animalele având la dispoziție o suprafață prea mare, încep să alerge în primele zile, calcă iarba, o murdăresc, nu o consumă suficient de bine, preferând să flămânzească la sfârșitul perioadei de pășunat (Dpp) decât să pască iarba avută la dispoziție. La fel, un număr mai redus de parcele este mai greu de pășunat pe grupe de producție sau un pășunat succesiv, cu ovine după bovine (niciodată invers).

5. PĂȘUNATUL DOZAT este o metodă și mai intensivă în care animalele se delimitează cu gardul electric, suprafața de pășune care să asigure hrana pentru o jumătate de zi sau o zi în interiorul unei tarlale cu gardul fix.

Durata pășunatului într-o parcelă (Dpp) să fie cât mai mică, iar durata de refacere a ierbii să fie: 16 zile în luna mai; 20 de zile în luna iunie, 25 în iulie, 32 în august, 37 în septembrie, 40 în octombrie.

- încărcătura parcelară să fie în limite raționale, prin reducerea Dpp, pășunându-se zilnic porțiuni cât mai mici cu încărcătura maximă calculată pe baza rezervei de iarba (Rip), disponibilă delimitată de gardul electric.
- compensarea variațiilor sezoniere prin cosirea în prima perioadă de pășunat și furajarea suplimentară în a doua jumătate a verii.
- practicarea pășunatului de noapte în timpul căldurilor de vară
- evitarea pășunatului în vreme excesiv de umedă și furajarea la iesle.
- ocrotirea animalelor de arșița vremii și frig prin umbrare forestiere, adăposturi
- oprirea la timp a pășunatului pentru refacere

CAPITOLUL XIV

LUCRĂRILE CARE SE EXECUTĂ ÎN FIECARE AN ÎNTREȚINEREA ȘI CREȘTEREA FERTILITĂȚII SOLULUI

- Împrăștierea uniformă a pământului de pe mușuroaie, care pot ocupa primăvara 80% din suprafața pășunii, diminuind considerabil masa verde
- Curățirea pășunilor de crengi uscate, arboret, resturi de rădăcini, pietre.
- Defrișarea de mărăcini, lăstărișuri dăunătoare (Prunus Spinosa – porumbarul, măcieșul (Roza Canina).
- Îndepărtarea diverselor deșeuri, resturi de ambalaje, deșeuri tip hârtie, carton, mase plastice, scoaterea cioatelor.
- Combaterea plantelor dăunătoare și toxice
- Fertilizare cu NP și K conform planurilor de fertilizare întocmite la OSPA.
- Înființarea de umbrare pentru a proteja animalele de căldurile mari din timpul verii și de ploile reci din primăvară sau din toamnă în funcție de efectivul existent pe pășune.
- Grăpărea pajiștii primăvara cu grapa cu colți ficși pentru aerisirea țelinei.
- Evitarea bălțirii apei prin deschiderea unor șanțulețe.
- Repararea și întreținerea fântânilor și adăposturilor animalelor.

Combaterea plantelor dăunătoare și toxice

În alcătuirea covorului ierbos al pajiștilor alături de gramineele și leguminoasele perene, participă și speciile din grupa „plante dăunătoare și toxice”. Acestea nefiind consumate pot deveni un concurent serios pentru plantele valoroase, din acest motiv se impun măsuri prompte și permanente pentru eliminarea lor.

Apariția și înmulțirea buruienilor în vegetația pajiștilor este favorizată de manifestarea în exces sau deficit a unor factori ecologici, precum și gospodărirea necorespunzătoare a pajiștilor (neexecutarea lucrărilor de curățire, folosirea unei încărcături cu animale neadecvate producției pajiștii, fertilizarea neuniformă cu îngrășăminte organice sau chimice, supra târlirea, neschimbarea locurilor de odihnă și adăpost pentru animale).

Buruienile reduc creșterea și dezvoltarea plantelor valoroase din pajiște prin fenomenele de concurență pentru apă, aer (CO₂) lumină și elemente nutritive, iar unele emit substanțe toxice. Buruienile consumă apă pentru creșterea lor, în detrimentul altor specii, și determină o epuizare mai rapidă a rezervei de apă utilă din sol, mai ales în perioadele de secetă. Prezența buruienilor în amestecurile de ierburi furajere reduce accesul plantelor valoroase la concentrații suficiente de CO₂ din sol și limitează prin aceasta randamentul lor. Competiția pentru lumină afectează atât relațiile inter-specifice cât și între indivizii aceleiași specii. Aceasta are drept consecință o viteză de creștere și o rată de acumulare a biomasei mai redusă.

Buruienile afectează în mod negativ nutriția minerală a celorlalte plante prin concurența pentru azot și elemente minerale. Buruienile aparținând dicotiledonatelor au o capacitate de schimb cationic mai ridicată decât monocotiledonatele, acestea permițându-le o absorbție mai ușoară a calciului și magneziului. În rădăcinarea profundă, în cazul buruienilor cu sistem

radicular pivotant asigură exploatarea straturilor de sol inaccesibile gramineelor și leguminoaselor.

Emiterea de fitotoxine de către unele buruieni cu acțiune inhibitoare pentru celelalte specii mai valoroase cu care vin în concurență este denumită „alelopatie”.

Unele buruieni pot fi toxice pentru animalele care le consumă, dintre acestea cu o frecvență mai mare se întâlnesc:

- *Ranunculus* sp.(piciorul cocoșului) - provoacă tulburări la taurine și cabaline, prin protoanemonina care este activată în stomacul animalelor prin enzima ranunculină conținută în aceeași plantă. Animalele prezintă stări de depresie nervoasă și colici, înregistrând scăderea accentuată a producției de lapte;

- *Rumex* sp.(ștevia) - cantitatea mare de oxalați, pe care o conține provoacă tulburări digestive animalelor care consuma speciile de *Rumex*;

- *Equisetum* sp.(coada calului) conține alcaloizi toxici mai ales palustrina și acid aconitic, care nu se inactivează nici prin procesul de uscare a fanului, provocând intoxicarea animalelor și în perioada de stabulație. Animalele hrănite cu fân în care se află coada calului trec prin stări de diaree, producția lor scade foarte mult, ele devin astenice și ajung în final la epuizare fizică totală.

Combaterea individuală a plantelor este măsura cea mai eficientă, dar ea necesită urmărirea atentă a compoziției botanice și intervenția operativă în momentul în care se constată că unele specii de buruieni încep să se instaleze și să domine în covorul ierbos.

Cea mai importantă lucrare de combatere o reprezintă cosirea repetată în timpul sezonului de vegetație mai mulți ani la rând. Prin aceasta, buruienile sunt împiedicate să ajungă la maturitate și să se înmulțească, încet-încet ele dispărând din compoziția floristică. O măsură de prevenire a înmulțirii plantelor dăunătoare și toxice o reprezintă schimbarea permanentă a locului de odihnă a animalelor în scopul evitării apariției buruienilor de pajiște.

Combaterea speciei *Euphorbia cyparissias* (laptele câinelui)

Dintre produsele chimice utilizate, rezultate corespunzătoare au fost obținute cu doza de 6 kg/ha - 2,40 aplicat în faza de înflorire. La aceasta doză 80% din plantele tinere au fost distruse, Tara a determinat diminuarea producției de furaj. Plantele mai avansate în vegetație, deși inițial au prezentat un grad ridicat de combatere, ulterior acestea s-au refăcut, ca și în cazul celorlalte erbicide: CARBONE, ANRBEN, AVAOEX și REGLONE.

Combaterea speciei *Rumex conglomeratus* (ștevia)

Proliferarea în ultimii ani a speciilor de *Rumex* pe pajiștile permanente și temporare se datorește în principal gospodăririi necorespunzătoare a suprafețelor respective și schimbului necontrolat de semințe, care se folosesc pentru însămânțarea și supraînsămânțarea pajiștilor și eutrofizării terenurilor prin supra tărnire. Deși în faza de rozeta specia *Rumex conglomeratus* are un conținut ridicat în elemente minerale (34% proteină, 16% celuloză, 0,48 fosfor, 0,58% calciu și 2,53% potasiu), totuși ea este refuzată de animalele care pășunează, datorită cantității mari de oxalați.

Greutățile în combaterea speciei *Rumex* sunt generate de caracteristicile morfogenetice: perenitate, adaptarea la condițiile de secetă și exces de umiditate, grad ridicat de competiție în condiții de fertilizare, menținerea facultății germinative a semințelor chiar și după ce au trecut prin tubul digestiv al animalelor și numărul mare de semințe/plantă (poate ajunge la 50000). La acestea se mai adaugă și dificultățile întâmpinate în procesul de selectare a semințelor de ștevie din cele de trifoi roșu, trifoi alb, ghizdei sau lucernă. Toate acestea situează speciile de *Rumex* ca buruieni de carantină deosebit de periculoase. Cercetările efectuate au scos în evidență

eficacitatea deosebită a erbicidelor ICEDIN SUPER-RV, OLTISAN EXTRA, SARE DMA, GARLON 4 aplicate în doză de 2l/ha la fenofaza de rozetă a speciei Rumex și ASULOX 4 l/ha în faza mai avansată până la începutul înfloririi.

Combaterea speciei Juncus sp. (pipirig) necesită fertilizarea corespunzătoare solului cu doza de *N100P100K50*, aplicată anual pentru a stimula creșterea și dezvoltarea speciilor valoroase de graminee și leguminoase din covorul ierbos și a înăbuși plantele tinere de pipirig, care sunt pretențioase față de lumină.

Dintre erbicide rezultate bune s-au obținut prin aplicarea 2 ani consecutiv a produselor DICLORDON SODIC în cantitate de 5 kg/ha în fenofaza de la apariția inflorescenței până la înflorire sau cu MCPA și 2,4-D în doză de 1-2 kg/ha.

O metodă nouă mult mai eficientă de distrugere a lăstărișului este cea chimică prin folosirea arboricidelor. Această metodă o completează pe cea a tăierii arbuștilor cu tulpini a căror grosime este peste 5 cm. Datorită acțiunii fitotoxice selective substanțele chimice utilizate au distrus vegetația arbustivă fără a afecta vegetația ierboasă de pe pajiște. Arboricidele au acționat atât asupra organelor aeriene (lăstari), cât și a celor subterane (butuci). Arbuștii se comportă diferit față de arboricide:

- sensibile: măceșul (*Rosa canina*), murul (*Rubus salcatus*)

- rezistente: porumbarul (*Prunus spinosa*), păducelul (*Crataegus monogyna*)

Substanțele chimice folosite ca arboricide nu sunt toxice pentru gramineele perene care alcătuiesc covorul ierbos. Ca măsură preventivă în timpul aplicării tratamentelor și câteva zile după aceea este necesar ca pe terenurile respective pășunatul să fie oprit.

Dezinfectarea pășunilor

Pierderile provocate, mai ales la rumegătoare, din cauza diferiților paraziți impun efectuarea dezinfecțiilor pășunilor.

Helmintozele sunt răspândite mai ales în pășunile umede, din malurile râurilor, mlaștini, smârcuri, bălți. Aici gazdele intermediare ale paraziților, care sunt melcișorii de apă (*Limnaea Sp.*) au condiții optime de viață. Este de preferat ca aceste locuri să fie îngrădite, pentru a opri pășunatul sau să se efectueze lucrări de desecare. Pășunile umede sunt mediu de dezvoltare a paraziților drept pentru care se pășunează numai în anumite perioade ale anului. Pășunile blestemate au spori ai bacilului *Antracis* (*Antrax*).

Distrugerea larvelor de *Fasciola Trichostrongylus Dachtyocaulus* se face cu var ars nestins, preparat ca laptele de var proaspăt (1000-1500 l/ha), cu azotat de Calciu (nitrocalcar) aplicat în doze mai mari (700-800 kg/ha), Sulfat de cupru (piatră vântată) în soluție de 1:10000.

Pe lângă distrugerea paraziților pășunilor umede, aceste substanțe au un rol și în corectarea acidității solurilor (varul), fertilizare cu azot (nitrocalcar), îmbogățire cu microelemente (sulfat de cupru).

Pentru combaterea moluștelor se folosește Pentaclor, Fenalatul de sodiu 2-10 g/m³ apă, care nu este toxic pentru om, mamifere, păsări. În doze de 1 g/m³ este toxic pentru pești, de aceea se va evita aplicarea lui în apropierea apelor.

Trebuie să avem mare atenție la locurile de adăpare care pot fi focare de răspândire a helmintozelor (gălbezei). De aceea se dezinfectează lunar adăpătorile cu lapte de var. Terenul din jurul adăpătorilor se va menține uscat prin pavare.

Suprafețele de pășuni umede cu paraziți, pot fi recoltate prin cosire la înălțime mai mare, iar fânul uscat să fie dat ca hrană animalelor.

Dacă avem animale infestate se fac dehelmitizări de două ori pe an, obligatoriu una, cu două săptămâni înainte de ieșirea animalelor la pășune.

Combaterea paraziților de pe pășuni și la animale, se face cu responsabilitate, pentru a nu se produce pagube mari, ce anulează restul acțiunilor privind creșterea și valorificarea ierbii.

Supraînsămânțarea pajiștilor

Covorul ierbos se degradează în timp din cauza acțiunii concomitente sau în etape a mai multor factori de degradare care fac un dezechilibru între speciile componente, cu creșterea speciilor nevaloroase.

Cea mai economică intervenție pentru îmbunătățirea compoziției floristice, o constituie supraînsămânțarea. Prin supraînsămânțare se introduc pe diferite căi unele graminee și leguminoase perene bianuale sau anuale în covorul ierbos existent, pentru asigurarea unei densități și proporții optime. Astfel se realizează o creștere a duratei economice de valorificare a producției unei pajiști cu cheltuieli minime.

Din punct de vedere al suprafeței se distinge o supraînsămânțare locală (parțială) sau totală. Supraînsămânțarea locală se execută manual, iar cea totală cu mijloace mecanizate, pe întreaga suprafață. Epoca de supraînsămânțare este primăvara devreme sau în august și în luna septembrie. Se folosește 50-70% din norma de sămânță, fiind mai scăzută primăvara și mai ridicată toamna. Fertilizarea cu îngrășăminte se face după prima recoltare prin cosire pentru a nu stimula plantele din vechiul covor ierbos, care pot înăbuși tinerele plante abia răsărite după supraînsămânțare. Pajiștile supraînsămânțate primăvara, nu se pășunează cel puțin 1-2 cicluri (recolte), cele supraînsămânțate toamna se vor pășuna la momentul optim, în primăvara anului următor.

CAPITOLUL XV

LUCRĂRILE DE ÎNBUNĂTĂȚIRE ANUALĂ ȘI PE TERMEN LUNG

În întreținerea și punerea în valoare a pajiștilor, este foarte important să se aibă în vedere următorii factori:

- folosirea suprafețelor mai slab productive pentru producerea de biomasă, importantă resursă regenerabilă
- realizarea cantității anuale de semințe de graminee și leguminoase perene pe pajiști din soiurile autohtone.
- dezvoltarea de tehnologii noi pentru producerea ecologică a furajelor
- adaptarea tehnologiilor pajiștilor semănate și permanente.
- creșterea valorii nutritive a covorului ierbos
- gestionarea științifică și tehnologică a patrimoniului pastoral în scopul asigurării unei agriculturi durabile (bunăstarea animalelor, protecția mediului, menținerea nealterată a peisajului, exploatarea economică, conservarea biodiversității, utilizarea nutrienților).

Este necesară dezvoltarea unor planuri speciale de management care să conțină măsuri specifice de îngrijire și întreținere, de recoltare la momentul optim a fânețelor, de folosire rațională a pășunilor ca durată de pășunat, de încărcarea cu animale. Prin respectarea acestor măsuri specifice se asigură conservarea și utilizarea durabilă a pajiștilor, realizarea unor condiții de implementare a dezvoltării durabile. Această dezvoltare durabilă reprezintă o prioritate globală pentru secolul XXI, așa cum a fost stabilit prin Acordul Internațional al Conferinței Mondiale de la Rio de Janeiro din 1992 și prin adoptarea agendei 21, "The Earth's Nation Plan", semnatară fiind și România

Reînsămânțarea pajiștilor degradate

Prin refacerea pajiștilor degradate se aplică mai întâi metode de îmbunătățire prin mijloace de suprafață (fertilizare, amendare, supraînsămânțare). Dacă aceste metode nu dau rezultatele scontate se trece la înlocuirea pajiștilor naturale degradate cu pajiști semănate. Pajiștile naturale se desțelenesc în următoarele situații:

- când în vegetație predomină plantele cu valoare furajeră slabă sau a celor dăunătoare, din cauza agresivității lor.
- pajiștile au un potențial natural foarte scăzut, sub 4-5 tone/ha masă verde și capacitatea de pășunat sub 0,5 UVM/ha
- pajiștile care au peste 25-30% goluri în vegetație sau mușuroaie înțelenite
- pentru a preveni eroziunea, nu se desțelenesc pajiștile cu pantă mai mare de 30% și cele din apropierea ogașelor și ravenelor active, indiferent de pantă. Vechiul covor ierbos se distruge prin desțelenire asigurându-se prin aceasta condiții înființării unei pajiști semănate.

Înainte de activitatea de desțelenire, se execută lucrări de eliminare a excesului de umiditate, curățare generală a pajiștii, distrugere a mușuroaielor și a vegetației lemnoase. Se nivelează terenul, se aplică gunoiul de grajd, se efectuează amendarea.

În unele situații, pe solurile puternic întelenite, se cultivă 1-2 ani plante furajere anuale, în general plante prășitoare. Abia după acest interval de timp se înființează pajiști semănate, care devin pajiști permanente, îmbunătățite după 5 ani de vegetație.

Deștelenirea se efectuează mai ușor doar prin trecerea în sensuri diferite cu grapa cu discuri. Acest procedeu este suficient pentru pajiștile cu strat subțire de țelină și pentru cele afectate de eroziunea solului.

Toamna este epoca optimă de deștelenire. Patul germinativ se pregătește cu grapele și combinatorul, iar înainte de semănat se tasează solul cu tăvălugul inelar.

Semănatul se face primăvara cât mai timpuriu cu semănătorile universale la 1,5-2,5 cm și distanța între rânduri de 12,5 cm.

Amestecul de ierburi se stabilește în funcție de zona fizico-geografică și de modul de folosință.

Pajiștea reînsământată trebuie folosită cel puțin un an ca fânează.

Corectarea reacției extreme a solului pe pajiști

Terenurile pe care sunt amplasate pajiștile permanente prezintă anumite caracteristici orografice și fizico-chimice ale solului, care au influență negativă asupra vegetației. Între acești factori se numără reacția extremă a solului, acidă sau bazică. Această reacție poate fi corectată cu substanțe adecvate. Unele specii mai valoroase, leguminoasele perene, fixatoare de azot atmosferic nu supraviețuiesc din cauza acidității sau alcalinității pronunțate a solului. Reacția optimă a solului pentru plantele de pajiști este cuprinsă între un PH de 6 până la 7,5, respectiv de la slab acid până la puțin peste neutru.

Cantitatea mare de precipitații influențează aciditatea solului. Alt factor favorizant al acidității este substratul geologic mai acid pe șisturi cristaline și mai bazic pe calcare. Administrarea îngrășămintelor chimice este de asemenea generatoare de aciditate a solului. Ovinele și caprinele elimină dejecții uniforme sub formă de capsule care dau mediu alcalin luând aciditatea.

Unele specii de plante, Țăpoșica (*Nardus Stricta*), afinele (*Vaccinum sp.*), Grozama (*Genista sp.*), iarba neagră (*Calluna Vulgaris*) sunt specii indicatoare pentru aciditatea solului.

Pe unele soluri cu exces de umiditate sărurile sunt concentrate în orizonturile superioare sporind alcalinitatea solului. Reacția alcalină se produce și pe un substrat geologic salifer.

Aciditatea solurilor poate fi influențată prin amendarea cu materiale care conțin calciu. Astfel de materiale sunt: carbonatul de calciu (CaCO_3), praful de var (CaO), praful de var stins [$\text{Ca}(\text{OH})_2$], spuma de dejecție de la fabricile de zahăr, reziduurile cu calciu de la fabricile de îngrășăminte chimice.

Sunt recomandate anumite doze din aceste substanțe: 5-7 tone/ha CaCO_3 aplicate o dată la 10-12 ani.

Pentru corectarea alcalinității se aplică amendamentele cu reacție acidă cum este gipsul ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$), fosfogipsul, praful de lignit și sulful.

Înainte de aplicarea amendamentelor este necesară eliminarea excesului temporar de umiditate prin desecare.

Sunt recomandate dozele de 3-12 tone/ha gips sau fosfogips și 0,5-6 tone/ha sulf, iar efectul amendării durează 10-12 ani. Aplicarea substanțelor de corectare a acidității sau alcalinității se face toamna târziu după sezonul de pășunat și iarna când timpul permite.

Uneori aplicarea substanțelor de corectare se poate face și primăvara devreme, acțiunea se face cu mijloace mecanizate sau în cazuri extreme, cu mijloace manuale. Se recomandă folosirea ochelarilor și a echipamentelor de protecție la aplicarea prafului de var. Majoritatea pajiștilor necesită a fi îmbunătățite pentru sporirea producției și a calității lor.

Enumerăm următoarele lucrări:

- Lucrări de suprafață - curățirea de resturi vegetale și pietre, combaterea buruienilor și a vegetației lemnoase, distrugerea mușuroaielor, nivelarea terenurilor;
- Executarea de noi jgheaburi și puțuri pentru alimentarea cu apă a animalelor, după studii și proiecte efectuate de specialiști în domeniu;
- Adăpostirea animalelor sub umbrare din salcâm în funcție de încărcătura pe pășune sau alte specii de arbori mari care cresc repede;
- Studii agrochimice și pedologice periodice conform legislației în vigoare pentru elaborarea planului de fertilizare;
- Construcții pentru îngrijitori și animale (tabere de vară, saivane, țarcuri, gard electric);
- Repararea drumurilor de exploatare și de acces pe pășune și a lucrărilor de îmbunătățiri funciare (consolidări, podețe, șanțuri);
- Stand pentru montă în funcție de speciile de animale;
- Platforme de muls mobile, organizate în taberele de vară;
- Târlirea – sistem eficace pentru ameliorarea și fertilizarea pajiștilor – se încadrează în agricultura ecologică (biologică) nepoluantă, cu conservarea biodiversităților;
- Supraînsămânțarea pentru completarea unor goluri din covorul ierbos existent și îmbunătățirea calitativă a compoziției floristice.

ALEGEREA SPECIILOR ȘI SOIURILOR DE GRAMINEE ȘI LEGUMINOASE PERENE PENTRU FORMAREA AMESTECULUI DE SEMINȚE

- adaptate condițiilor pedoclimatice;
- capacitate de competiție apropiată (compatibilitate);
- să răspundă duratei și modului de folosire preconizat;
- valoare alimentară ridicată

AMESTECURI DE IERBURI RECOMANDATE PE ZONE DE CULTURĂ ȘI MODURI DE EXPLOATARE

(kg/ha s.u.)

ZONA	SILVOSTEPĂ			ETAJUL PĂDURILOR DE FOIOASE							ETAJUL MOLIDULUI I	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nr. amestec	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Mod exploatare	P	F	M	P M	P	F	M F	PM	M	M	P M	M
Dactylis glomerata	12	6	8	10	-	10	12	-	9	10	-	4
Festuca pratensis	8	-	10	8	-	-	5	15	-	13	12	8
Phleum pratense	5	-	-	5	-	8	5	6	7	7	8	10
Lolium perenne	-	-	-	2	-	-	-	4	9	-	-	-
Festuca arundinacea	-	-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-
Festuca rubra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-
Poa pratensis	2	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-
Bromus inermis	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trifolium repens	-	-	-	3	3	-	-	3	3	3	3	3
Trifolium pratense	-	-	-	-	-	12	-	-	5	-	-	3
Lotus corniculatus	5	-	4	-	-	-	3	-	-	5	2	-
Medicago sativa	-	15	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Onobrychis Vicifolia	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(P = pășunat; F = fâneață; M = mixt)

**Structura amestecurilor de graminee și leguminoase perene pentru pajiști
(% din norma de semănat)**

Modul de folosință	Durata de folosință (ani)	Graminee			Leguminoase	
		Total	Din care de talie		Total	Din care de talie
			Înaltă	Scundă		Înaltă
Fâneață	2-3	30	30	-	70	70
	4-6	60	60	-	40	40
Pășune	Peste 6	70	30	40	30	10
Mixtă	4-6	60	50	10	40	30
	Peste 6	60	45	15	40	25

Fânețele

Unele suprafețe nu se utilizează prin pășunat ci prin producerea de furaj pentru perioada de stabulație.

Alegerea acestor suprafețe se face ținând cont de caracteristicile fizico-geografice, dotarea și distanța față de fermă.

Aceste suprafețe care se folosesc pentru producerea de fân se vor cosi în momentul optim care se stabilește de specialiști.

Pajiștile care sunt sub angajamente nu pot fi cosite la momentul optim, acestea fiind cosite la data prevăzută în contractele de agromediu.

Fânețele se cosesc obligatoriu cel puțin o dată pe an.

Stabilirea metodelor de îmbunătățire a covorului ierbos

Pentru îmbunătățirea unei pajiști se vor face în prealabil lucrări preliminare de combatere a eroziunii solului, alunecării de teren, eliminarea excesului de umiditate, combaterea vegetației lemnoase și ierboase dăunătoare, distrugerea mușuroaielor, nivelarea terenului și a rămăturilor de mistreț, corectarea reacției extreme a solului.

Orice posesor privat sau obștesc de pajiște înainte de alegerea metodelor, materialelor și mijloacelor pentru îmbunătățirea covorului ierbos, trebuie să știe:

- zona fizico-geografică și bioclimatică
- condiții orografice (pantă, înclinație, expoziție)
- hidrologice (râuri, lacuri, izvoare)
- grosimea stratului de sol
- tipul de pajiște dominant, stadiul de degradare a covorului ierbos, invazia cu vegetație lemnoasă și ierboasă dăunătoare, mușuroaie, rămături de mistreț

Ținând cont de acestea se alege în continuare metodele de îmbunătățire care sunt de trei feluri:

1. Metode de suprafață cu menținerea covorului ierbos și ameliorarea lui prin amendare, fertilizare și irigare
2. Metode intermediare de menținere parțială a covorului ierbos și însămânțarea golurilor rămase sau îndesarea uniformă prin supraînsămânțare.
3. Metode radicale prin schimbarea integrală, reînsămânțarea covorului ierbos degradat sau distrus de îmbunătățiri funciare, defrișări.

Nivelul de intensificare a producției de iarbă care poate fi:

- a) Extensivă – cu un minim de fertilizare organo-minerală în regiuni secetoase, pe sărături, nisipuri, pietrișuri cu producție de 2-8 tone iarbă pe hectar fără fertilizare, 10-15 tone/ha la nivel de 50 kg/ha azot și cantități mici de P și K.
- b) Semiintensivă – pe pășuni și fânețe seminaturale, supra însămânțate sau reînsămânțate cu nivel mediu de fertilizare organo-minerală de 75-150 kg azot/ha și cantități corespunzătoare de P și K când se poate realiza o producție de 18-25 tone iarbă pe hectar.
- c) Intensivă – pe pajiștile reînsămânțate seminaturale, cu climat umed sau în condiții de irigare și un nivel de fertilizare de 200 kg azot pe hectar și cele necesare de P și K când se ajunge la 35-50 tone iarbă pe hectar asemenea culturilor furajere din terenurile arabile.

Înainte de a se efectua lucrări specifice de îmbunătățire a covorului ierbos sunt necesare lucrări de eliminare a factorilor limitativi majori ai productivității pajiștilor, cum sunt: eroziunea solului,

excesul sau lipsa de umiditate, invazia de vegetație lemnoasă și buruieni, denivelarea terenului, reacția extremă a solului acidă sau bazică.

Metode de îmbunătățire prin supra însămânțare și reînsămânțare a pajiștilor degradate

Principii de refacere totală sau parțială a covorului ierbos:

Pajiștile au covorul ierbos degradat din cauza lipsei de întreținere curentă (grăpat, combatere buruieni), absența și insuficiența fertilizării chimice sau cu îngrășăminte organice, folosirea nerațională prin pășunat (durată, încărcare, abandon).

Îmbunătățirea prin mijloace de suprafață cu menținerea covorului original poate să nu dea rezultate. De aceea, acolo unde este posibil, se va îndepărta, distruge vechiul covor ierbos prin mijloace mecanice (arat, frezat, grăpat) sau chimice (erbicidare totală), iar apoi urmează însămânțarea unui amestec adecvat de graminee și leguminoase perene.

Ce pajiști refacem total sau parțial?

- Reînsămânțarea totală se recomandă acolo unde 60-70% sunt specii nevaloroase, goluri, specii nedorite
- suprafețele de pajiști după defrișarea vegetației lemnoase cu acoperire de peste 50%
- unde s-au efectuat lucrări de desecare prin eliminarea excesului temporar sau lucrări de drenaj, pentru eliminarea excesului de umiditate
- unde sunt mușuroaie înțelente
- după nivelare

Pentru refacerea parțială a unei pajiști este obligatoriu ca în covorul ierbos să fie 30-50% specii furajere valoroase care trebuie completate prin supraînsămânțare cu alte specii valoroase.

Pajiștile cu covor ierbos valoros dar cu o densitate scăzută se îndesește prin autoînsămânțare (o dată la 4-6 ani prin rotație), se recoltează prin cosirea covorului ierbos mai târziu, după coacerea și scuturarea semințelor care cad pe sol, încolțesc și înlocuiesc plantele îmbătrânite. Dacă avem un covor ierbos îmburuienat nu putem apela la autoînsămânțare.

Lucrări de pregătire a țelinei înainte de semănat

Înainte de arătură este bine să se efectueze o lucrare cu grapa cu discuri reglată la unghi mic pentru a tăia în bucăți țelina, pe două discuri perpendiculare. Arătura se face toamna la 18-20 cm și trebuie să îngroape bine țelina.

Altă metodă este grapa grea cu discuri urmată de grăpări mai ușoare după ce în prealabil se efectuează o erbicidare totală cu unul din produsele active Glifosat sau Paragat, după care la două săptămâni se pregătește patul germinativ prin grăpare.

Cele mai bune rezultate se obțin prin prelucrarea cu freza de pajiști la 10-12 cm pe pajiști cu țelina mai subțire sau se face și o erbicidare totală înainte la cele cu țelina mai groasă.

Pentru refacerea parțială prin supraînsămânțare primăvara devreme se face o trecere superficială de 1-2 cm cu grapa cu colți prin mai multe treceri, nu se distruge în totalitate vechiul covor creând condiții pentru germinarea semințelor.

Semănatul ierburilor perene

Pentru pregătirea patului germinativ se tasează terenul cu un tăvălug inelar, se seamănă cu semănătorile de cereale, în rânduri la adâncimea de 1,5-2 cm apoi se tasează cu un tăvălug neted. Astfel, regula de aur ar fi tasare – semănare – tasare.

Mai modern se folosesc mașinile combinate care fac concomitent printr-o singură trecere pregătirea patului germinativ, semănatul și tăvălugirea după semănat.

După ce am luat decizia asupra metodei de refacere totală sau parțială, alegem pasul următor: stabilirea unui amestec de graminee și leguminoase perene de pajiști.

Deștelenirea

Este lucrarea de bază prin care se distruge vechiul covor ierbos și se pun bazele înființării unei pajiști semămate. Înainte de deștelenire se execută toate lucrările de eliminare a excesului de umiditate, curățarea generală a pajiștii, nivelarea terenului, distrugerea mușuroaielor și a vegetației lemnoase, aplicarea gunoiului de grajd. Gunoiul de grajd și amendamentele pentru pajiști semămate se aplică în cantități și la epoci asemănătoare celorlalte culturi furajere, înainte de deștelenirea sau pregătirea patului germinativ. La pajiștile reînsămânțate dozele de NPK se pot mări cu 50% față de cele seminaturale, cu covor ierbos alcătuit din specii de flori spontane pentru a valorifica mai bine potențialul biologic al speciilor de graminee și leguminoase.

Pentru deștelenire folosim freza de pajiște la 10-12 cm adâncime sau plugul la 18-20 cm, precedat de mărunțirea țelinei cu grapa cu discuri pentru a fi mai ușor răsturnată și îngropată sub brazdă.

Pe soluri puternic înțelenite cu materie organică nedescompusă, se cultivă plante furajere anuale, prășitoare, dar și borceaguri în rânduri, după care se înființează pajiștea semănată care după 5 ani de vegetație devine pajiște permanentă, îmbunătățită.

Unde țelina este subțire, pajiștile afectate de eroziunea solului, deștelenirea se efectuează prin 2-3 treceri în sensuri diferite cu grapa cu discuri. Epoca optimă de deștelenire este toamna. Pregătirea patului germinativ se face cu grapele și combinatorul, după care se tasează solul cu tăvălugul inelar pentru asigurarea unei adâncimi mici și uniforme de semănat. Semănatul se face cu semănătorile universale la 1,5-2,5 cm și 12,5 cm între rânduri, primăvara timpuriu, apoi se tasează solul cu tăvălugi netezi.

Amestecul de ierburi se stabilește în funcție de zona fizico-geografică, modul de folosință. În primul an după semănat, pajiștea se va folosi ca fâneată.

Nu se deștelenesc pajiștile cu pantă mai mare de 17 grade (30%), cele din apropierea ogașelor și ravenelor active indiferent de pantă, pentru a preveni eroziunea solului, cât și pajiștile situate pe soluri cu orizontul superior foarte subțire care au fragmente de roci dure la suprafață cât și soluri cu apa freatică la adâncime mai mică de 50 cm.

Îmbogățirea pajiștilor în leguminoase perene

Dacă semănăm leguminoase perene în pajiști sărace sau lipsite de leguminoase, crește producția și calitatea furajelor datorită supraînsămânțării cu trifoi roșu ce mărește cantitatea de azot din sol pe seama bacteriilor fixatoare din rădăcinile leguminoaselor, ducând astfel la reducerea administrării de îngrășăminte chimice azotate care se aplică pe pajiștea care era numai din graminee perene.

Introducerea pe diferite căi a 2-3 kg/ha trifoi alb de primăvara devreme, prelucrarea superficială a solului, tasarea și pășunatul efectiv, la primul ciclu și la momentul optim au dat rezultate.

Semințele se amestecă cu îngrășăminte chimice granulate (Superfosfat cu complexe) care se fac cu semănătorile, mașini de aplicat îngrășăminte chimice, aeronave. Apoi se tăvălugesc sau se lasă să treacă o turmă de oi pentru a tasa semințele, să nu rămână la suprafață. Mai întâlnim și

îmbunătățirea covorului ierbos pe pajiștile târlite prin aportul suplimentar de semințe din dejecțiile solide ale oilor care au pășunat plante cu semințe ajunse la maturitate.

Prin aplicarea gunoiului de grajd pe o pajiște covorul ierbos se îmbogățește în leguminoase pentru că în gunoi se întâlnesc semințe din fânurile administrate animalelor. Cea mai potrivită se dovedește specia ovină care circulă pe suprafețe mai întinse, greu accesibile, cu posibilități mai uniforme de răspândire a dejecțiilor și a semințelor pe care le conțin realizând prin călcat o punere în contact mai intim a semințelor cu solul.

Reînsămânțarea pajiștilor degradate

Înlocuirea pajiștilor naturale degradate cu pajiști semănate se face numai în cazul în care metodele de îmbunătățire prin mijloace de suprafață (fertilizare, amendare, supraînsămânțare) nu dau rezultatele scontate. Pajiștile naturale se destelenesc pentru a înființa pajiști semănate în următoarele situații:

- când în vegetație predomină plante cu valoare furajeră slabă sau sunt dăunătoare în proporție de 80-85%

- pajiștile au un potențial natural de producție foarte scăzut, sub 4-5 tone/ha masă verde și capacitate de pășunat sub 0,5 UVM/ha

- pajiștile care au peste 25-30% goluri în vegetație, mușuroaie înțelenite nu se destelenesc.

CAPITOLUL XVI

MĂSURI ȘI ACȚIUNI TEHNICE ȘI DE AMENAJĂRI PASTORALE CARE SE VOR EXECUTA ÎN SCOPUL ÎNTREȚINERII CELOR DOUĂ IZLAZURI

Bonitatea efectuată plasează aceste pășuni în categoria de calitate II, III, IV, potențialul productiv fiind apreciat la circa 7,5-10 tone masa verde/ha corespunzător pajiștilor nefertilizate, neirigate.

Lucrările de regenerare a pășunilor constau în:

- împrăștierea uniformă a pământului de pe mușuroaie, care pot ocupa primăvara circa 80% din suprafața pășunii, diminuând considerabil masa verde;
- curățarea pășunilor de crengi uscate, resturi de rădăcini, pietre;
- îndepărtarea diverselor deșeuri, resturi de ambalaje, deșeuri tip hârtie-carton, mase plastice.

Mușuroaiele înțelenite de origine animală și vegetală sunt principala cauză a denivelărilor pe pajiștile naturale. Cele de origine animală sunt formate de cârțițe, furnici și mistreți.

La început acestea sunt de dimensiuni mici și se măresc odată cu trecerea timpului, denivelând pajiștea și îngreunând valorificarea ei în special prin cosire.

Mușuroaiele de origine vegetală se formează pe tufele dese ale unor graminee cum este târsa (*Deschampsia caespitosa*) și pipirig (*Juncus sp.*), cioate de buturugi rămase în sol și altele. Prin pășunat nerațional pe soluri cu exces de umiditate se formează mușuroaie înțelenite după călcarea lor de animale.

Distrugerea mușuroaielor anuale neînțelenite se face primăvara sau toamna prin grăparea pajiștilor. Mușuroaiele înțelenite pot fi distruse cu mașini de curățat pajiști sau cu diverse alte unelte combinate care taie vertical mușuroiul, îl mărunțește și îl împrăștie.

În cazul pajiștilor cu densitate mare a mușuroaielor înțelenite, după distrugerea lor rămân multe goluri care pot fi supraînsămânțate cu diferite amestecuri de ierburi.

Combaterea rămăturilor de porci mistreți se face toamna sau primăvara prin distrugerea și împrăștierea și distrugerea gliilor, nivelarea pământului, administrarea de îngrășăminte organice. Corelarea efectivelor de animale care pășunează pe suprafața pajiștilor disponibile, pe baza unei încărcături raționale pe unitatea de suprafață.

Sistemul de pășunat propus este unul intensiv, organizat pe parcele.

Deoarece producția pășunii nu se repartizează uniform pe cicluri de folosire, este necesară diminuarea capacității de pășunat rezultată din calcul cu 40% pentru a avea o ofertă constantă de iarbă pentru păscut din care 10% reprezintă diminuarea datorată caracterului saturat al solului.

În cadrul acestui sistem, suprafața pășunii este împărțită în mai multe parcele, delimitate prin garduri.

Împrejmuirea parcelelor se va realiza utilizând un gard din elemente metalice, cu profil în formă de U, cu grosimea de 3mm și înălțimea 10cm dispuse pe nivele la înălțimea de 40cm și respectiv 150cm, față de nivelul solului.

Nu sa va folosi beton și nici un alt material pentru amplasarea gardului, pofilele urmând să fie bătute direct în pământ, cu ajutorul unui dispozitiv special.

Fiecare parcelă este pășunată o perioadă de timp după care este lăsată pentru refacere, animalele fiind trecute pe altă parcelă.

Numărul și mărimea parcelelor se stabilește în raport de productivitatea pajiștii, de numărul de animale care pășunează, perioada de refacere a vegetației pe întregul sezon sau pe un ciclu.

Momentul începerii pășunatului primăvara este legat în principal de producția pășunii care se recomandă să fie 5-7,5to/ha MV (1-1,5to/ha SU) pentru ca să se poată respecta în continuare cerințele pășunatului prin rotație.

Momentul optim de începere a pășunatului se poate stabili cu aproximație și după criteriul înălțimii plantelor, care este de 15-20 cm la pajiștile naturale.

Durata sezonului de pășunat este legată de durata perioadei de vegetație care este variabilă la câmpie în funcție de condițiile climatice, 180 de zile pentru pășuni neirigate, conform ORD. 544/2013.

Capacitatea de pășunat reprezintă numărul de animale care pot fi hrănite pe suprafața de 1 ha de pășune în decursul unei perioade (sezon) de pășunat (perioadă de vegetație).

Capacitatea de pășunat se exprimă în unități vită mare (UVM) la hectar și se determină prin raportarea producției reale (efective) la necesarul de furaj pentru 1 UVM pentru întreaga perioadă de pășunat în care se realizează producția respectivă.

Necesarul zilnic de furaj pentru 1UVM se consideră de 65 kg MV sau 13 kg substanță uscată (S.U). Un bizon în greutate medie de 650 kg(=1 UVM) consumă la pășune , în unele cazuri peste 65 kg MV. Consumul mediu zilnic de SU pe pășune poate fi de 2-2,5kg/100kg masă corporală sau consum echivalent de masă verde de 10-20% din masa corporală.

ORGANIZAREA PĂȘUNATULUI

Sezonul de pășunat va debuta la 1 martie, animalele fiind retrase de pe parcele la 1 noiembrie când sunt adăpostite în țarcurile de iernare.

Rețeaua de canale favorizează drenarea excesului de umiditate, în același sens, adică de la est spre vest, astfel încât parcelele dispuse în partea estică a perimetrului se zvântă mai repede fiind prielnice pentru dezvoltarea vegetației, deci recomandate pentru pășunat în lunile martie (parțial), aprilie mai și iunie (parțial).

În lunile caracterizate prin deficit de apă (iulie, august, septembrie și parțial octombrie) se propune valorificarea covorului vegetal de pe parcelele situate spre vest.

Etapizarea propusă este în concordanță cu particularitățile biologice ale speciei, la care se remarcă instinctul gregar și ierarhizarea în cadrul turmei.

Ținând cont de faptul că pășunatul pe o parcelă va dura aproximativ 21 de zile și de argumentele pedoclimatice și fitocenologice expuse anterior, este recomandat ca pășunatul să debuteze la începutul primăverii pe sectorul estic.

Dacă pe parcursul duratei de exploatare a pășunilor se vor identifica zone vulnerabile (care să prezinte loc de cuibărire pentru dropie – Otis Tarda) acestea se vor marca corespunzător și nu vor fi supuse lucrărilor de întreținere a pășunii.

Pe lângă condițiile impuse de biologia bizonului și de particularitățile pajiștilor, se vor respecta condițiile impuse de către Administrația Parcului Natural Apuseni, custode al ROSPA 0097 Pescăria Cefa – Pădurea Rădvani și de către APM Bihor în calitate de custode al ROSCI 0387 Salonta.